

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 24 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egy év után helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM: 700.
Szerkesztőség 700. Kiadóhivatal 700.

Két gravamen.

Budapest, február 13.

Az, amit ma a magyar delegációban Schönaich hadügyminiszter megbízásából Hoffmann Hugó altábornagy mondott, nagyjában és egészében nem eshetik súlyosabb kifogás alá. Ez a katonaelember a maga bransában szokatlan vigyázattal érintette az összes közjogi kérdéseket; nem botlott meg a lábai elé kerülő paragrafusokban, hanem szépen szalutálva körülkerülte őket. És így, hogyha ezúttal sincs rá különösebb okunk, hogy lelkesedéssel fogadjuk a legfőbb katonai intézőség megnyilatkozását, legalább nem kell megbotránkozunk rajta. Az új krieghammerok — úgy látszik, legalább szóban és írásban — respektálni kezdik a magyar politikai életben beköszöntött gyökeres változást. És ez is haladás. Mert az egyenruhás szónokok új hangja remélni engedi, hogy immár jobb belátás dereng a katonakoponyákban is s előbb vagy utóbb a megjavult szóhoz és íráshoz idomul a krieghammer cselekedet.

A mi fülünket azonban mégis az altábornagy ur beszédéből kicsendülő panaszhangok ütötték meg leginkább, mert jellemző és érdekes volt, amint ebből a minden ízében katonabeszédből fölcsendült ez a méla akkord. Az altábornagy ur aggódik a hadseregért. Azt mondja, hogy még nincsenek bajok, de bizonyosan lesznek, hogyha a törvényhozások

nem gondoskodnak a véderő törvény sürgős revíziójáról. Megállás, vagy vesztelés sokáig egy intézmény életében sem lehetséges s a hadügyi vezetőség véleményét tolmácsoló altábornagy már is félve néz ama pillanat elé, amikor a visszafejlődés lejtőjére jut a hadsereg. A mai véderőtörvény hibái szerinte három csoportra oszthatók. Rossz a véderőtörvény, mert az általános védkötelezettség elve csak papíron van meg: nem minden besorozott fiúból lesz tényleges katona; ebből következik a második hiba, hogy háboru esetén nincsen elegendő képzett emberünk a beálló fogyatékok pótlására, amiből folyik végül a harmadik baj: a legidősebb kiképzett korosztályokat — nagyjából családos embereket — kénytelenek vagyunk már a háboru kezdetén igénybe venni.

Hoffmann Hugó, a talpig katona, ezeket a szakszerű hibákat látja a monarchia mai hadügyi szervezetében. Mi azonban, akik nem katonák, hanem magyar pénzzel, magyar vérrel adózó civilek vagyunk, egyéb hibákat is látunk s a már jól ismert katonai gravamenek szembe szegezzük a mi régi nemzeti gravamenünket. Nincs önálló magyar hadsereg, de még magyar vezényszó sincsen; a közös hadsereg egy cseppet sem a miénk, hanem teljesen osztrák és hogyha a hadügyi vezetőség új hangnemre stimmelt hangja Jákobé is, a hol kérésre, hol fenyegetésre görbült régi kéz a szőrös Ezsaué. A had-

sereg szakszerű hibáit is látjuk, de bármilyen veszedelmeseknek találjuk is a föllépő hiányosságokat, ennek a hadseregnek nincs kedvünk áldozni sem több pénzt, sem több katonát. Nem zárkózunk el teljesen a több költség és a létszámemelés elől, de azt kívánjuk, hogy előbb a mi izlésünk szerint változzék át az egész hadsereg s teljesíttessenek az összes nemzeti követelések. Szemben a hadvezetőséggel előnyös helyzetben vagyunk, mert immár hivatalos részről is bizonyítják, hogy ha így megy tovább, züllő lejtőre jut az egész armádia, míg mi, bármi zokon esik is nekünk az osztrák szellem tulkapása, nyugton várhatunk. A mi jogunkat nem mossa el sem eső, sem hó, sem háborus vérzivatar.

Mi tehát várhatunk. Azzal azonban a hadügyi vezetőség eleve legyen tisztában, hogy az ő gravamenük csak a mi gravamenünk megoldásával junktimban orvosolható.

Itt érdemes megemlíteni azt, hogy a magyar delegációs bizottság tegnapi ülésén akadt egy valaki, aki a katonai kérdések megoldását még az általános választói jog behozatala előtt óhajtja. Azt mondja ez a valaki — aki pedig függetlenségi képviselő, tehát mint ilyen, sarkalatos programponturnak vallja az általános választói jogot, hogy — ezt a fontos kérdést nem szabad olyan tömeg elbirálása alá bocsátani, amelyik még nem bír kellő politikai iskolázottsággal. Nem mondjuk, hogy ez a valaki a hadügyi

Hol a boldogság!

(Két férfi dialógusa.)

Írta: Dr. Falk Zsigmond.

(Utánnomlás tilos.)

György, kissé fáradt, intelligens és esinos külsejű, de már-már öszülni kezdő agglégény a 40 év táján.

Károly, fiatal tejeleesszájú, piros pozsgás emberke 25—27 éves korban.

Szín: György agglégény-lakása, amely bőségesen van spékelve a leghivogatottabb divánokkal. Az egyikben György hanyag eleganciával pihenni látszik és gondos figyelemmel fujdogálja a füstkarikákat, mintha azokból szeretné kihámozni a gondolatait.

Csengetés hallatszik, mire György felugrik, hogy ajtót nyisson. A belépő Károlyt némi csalódással köszönti.

György: Szervusz. Hát te vagy! Biz Isten nem ugrottam volna oly hirtelen az ajtóhoz, ha tudom, hogy férfi várja a belépési lehetőséget.

Károly: Ej-ej, hát így fogadsz két hónapi távollét után. Még sértésnek vehetném, ha nem ismernék oly nagyon jól és nem tudnám azt, hogy azért haragszol, mert jelenlétem megzavar egy édes találkát.

György: Kérlek, ne érzékenykedj és ne légy indiszkrét. Különben hány az óra?!

Károly: Fél hét.

György: Hát akkor már nem zavarhatsz

semmit sem és én voltam az ügyetlen, hogy ajtónyitás előtt nem néztem az órára.

Károly: Ugyan ne haragudj, ha érdeklődöm, hogy miképp függ össze az óra mutatójának esti fél 7-en való időzése a te idegességednek a lecsillapulásával. Lásd, én már négy éve bevezetem a házasság szent révébe és így igazában nagyon érdekel az az agglégény gondolatvilág, amely előttem teljes ismeretlen terület. Tudod, olyan terra inkognita, azt hiszem, jól mondtam. A bankügyek annyira igénybe vesznek, hogy az érettségire betanult kevés latin tudomány kezd végképp eltűnedezni.

György: Ezt a két latin szót jól ejtetted ki, bár ezt bármelyik kereskedőseged épp úgy ismeri; hát nem kell olyan nagyra lenni azzal az érettségivel, amelyen anyai könyvek vittek át nagy nehezen.

Károly: És a kérdésekre, arra a másikra, a fontosra, az érdekfeszítőre, a pikánsra nincs válaszod?

György: Ugyan ne faggass te kíváncsi házas igavonó. Nos igen, nőről volt szó. A nő neve remélhetőleg nem izgat, mert úgy se mondom meg. És az órával ott van az összefüggés, hogy én oly értesítést kaptam, ha negyed 6-ig nem jön, már ne várjam, mert 6 órára uráért kell menni a rendes esti sétára. Aztán úgy elpöfökeltem az időt négy órától mostanáig, hogy észre se vettem, miképp repülnek a percek és én már egy órája hiába várok és így feleslegesen reménykedem.

Károly: Hát annak igazán örülök, hogy nem zavarlak, bár őszintén szólva, nagyon fáj a fogam egy kis kaland után és ha már magamnak

nincs részem benne, szívesen megleptelek volna téged, amint uszol a boldogságban.

György: Kérlek, te házas ember vagy, neked az ilyesmikről nem szabad beszélned. Sőt tovább megyek, még csak gondolnod sem szabad más nőre, mint feleséged ő nagyságára. Legalább ezt magyarázta ő nekem vagy három éve és te minden kijelentését többszörösen megerősítetted.

Károly: Hja barátom, akkor egy éves házások voltunk. Én usztam a boldogságban, amelyet csak a feleségem által ismertem meg. De azóta megint lepergett három év és most már kissé émylítő a naponkénti sonka, ha még oly kitűnő. Vágyódom, kimondhatatlanul vágyódom egy kis kaviárra, egy kis pikantériára. Édes Györgyöm, nézd, ne vedd zokon, ha hozzád fordulok, a kaviár-élvezetek nagymesteréhez és esdve kérlek, juttass valamit a morzsákból.

György: Károly, Károly, hova gondolsz? Hisz volt idő, amikor kerültél a társaságot, mert a néni, avagy bocsánat — tudod, mert hét évvel idősebb az asszonyod náladnál, hát elcsuszott a nyelvem — a feleséged megtiltotta a velem való közlekedést. „Nagyon kicsapongó — mondá ő nagysága — nagyon mulatni vágyó legény a te barátod. Jobb szeretném, ha nem érintkezel vele, mert az csak rosszra esábit.” Tán elfelejtetted, hogy keserű szemrehányásaimra, hogy miért maradsz el tőlem, őszintén elmondta az imént citált parancsoló kijelentést. Hát most mit fog szólni az asszonyka! Károly, vigyázz, még megtalálna érkezni a jobbik eszed, te drága tisztaságom, aki úgy vonultál a házasság kikötőjébe, mint a nő: érintetlenül! (György gunyosan nevet.)

emegealma

nemes fajalma
órák bírsalma
kosarankint 8 kor.
16 ára 12 kor. Há-
szótt barack lek-
40 kor. Kitűnő bir-
eszi 2 kor., Cukor-
szívai 1.40 K. kilója
rokak heccliter-
koronáért szállítja
XII. Csongrád.
28010

YES-OUI-SI

bot megrendeli, jászai
megöröltetés nélkül és
önállóan az

és francia

alaposan megtanul-
fizetési ár negyedéven.
ien kiadára 3 korona.
éseket elfogad és ma-
amokat küld a kiadó
Budapest, Andrásy-
97 sz. út.
7793

lgarisokai

um és bármely
gánvizsgára előké-
k rendes és ma-
ók, valamint fel-
hőgyek is) kik fa-
aikat félbeszakí-
grövidebb idő alatt
sikerrel szaktaná-
vezetése mellett,
nti tanítás. Tanít-
sak korlátolt szám-
etnek fel. Díjazás
keres vizsga esetén
ilágosítással szol-
anár" Budapest,
-ut 8. l. 3. 27997

gcédulákat

Elzárkosított,
sokat, gyöngyö-
anyat, ezüstöt és
ket 100.000 kor.
mentesen kivál-
teljes értéket ki-
fizetem.

ger Jakab

kereskedő
BUDAPEST,
-utca 91. szám.
Ha-utca sarkán

UTOR

li, finom és egy
or, hálószobák és
szobák Szalon bór-
gyönyörű tükkör,
orszák, Iróasztal,
nyar és egyes
Földes B. VII.
-utca 43. Király-
okházban.

szék ipar

s és bőrfaragás.

DIANTAL

IV., Károly-utca 2
likus iskolaépü-
agy raktár valódi
és karosszékek-
olcsóbb árban,
nt eddig.
székek átalakítása
e olcsó árakban.
bőrborítók és
ványok.

kormányzatnak kívánt szivességet tenni ezzel a sürgetéssel, hiszen a katonai kérdések indokolatlan napirendre tűzése egyszerre kutba ejtené két esztendő nehéz munkáját, fölégetné a politikai békét s újra nyakunkba idézné a nemzet és a dinasztia áldatlan viszályát. Ezt pedig kétes szivességnek tekintené a hadvezetőség is. Ellenérvül itt csak ama paktumot czítáljuk, amelyik a nemzet és királya közt megkötve kétoldalú szerződés jellegével bír s az átmeneti idő tartamára kikapcsolja az összes katonai követeléseket, fentartván azok megoldását az általános választói jog alapján összeülő népparlament számára. Az, hogy valaki éppen ettől a népparlamenttől fél, nem ok arra, hogy ennek a parlamentnek tartsa fel a katonai kérdéseket. Mert vagy csakugyan országrontó csapás lesz az általános választói jog, úgy, amint némelyek juncker-szemüvegen nézve képzelik s akkor istentelen hazaárulás rászabadítani erre az országra. Vagy nem s akkor a katonai kérdés elég fontos ahhoz, hogy a megbővült és kiterjesztett népakarat határozzon fölötte.

Hoffmann altábornagy panaszszavából levonva, a mi konkluziónk ez: Ha csakugyan sürgős a véderő-törvény revíziója, ám siessünk az átmeneti idő föladatainak lebonyolításával s az általános választói jog alapján hívjuk össze mentől előbb az új népparlamentet. Az új jogokat adó új törvény alapján megejtett első választások pedig, úgy amint a paktum tervezte, folyjanak le a katonai kérdések jegyében és amit az így megnyilatkozó népakarat határoz, az legyen a törvény.

Budapest, február 13.

Wekerle a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király ma délelben magánkihallgatáson fogadta Wekerle Sándor miniszterelnököt, aki a dele-

gáció tanácskozásainak lefolyásáról és az általános politikai helyzetről tett jelentést.

A horvát bán Bécsben. Báró Raucsi Pál horvát bán, aki tegnap este érkezett Bécsbe, ma délelőtt a bankgassei magyar palotában felkereste dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel hosszabb beszélgetést folytatott. A tanácskozás során a miniszterelnök és a bán megálapodtak a választások kiírásának és a horvát országgyűlés összehívásának terminusában. A bán ezenkívül jelentést tett a miniszterelnöknek a horvát helyzetről, melyet nem éppen rózsás színekkel festett le, de ama reményének adott kifejezést, hogy a helyzet idővel javulni fog. Báró Rauch Pált holnap a király is kihallgatáson fogadja és a bán ez alkalommal javaslatot fog a horvát országgyűlés összehívásáról előterjeszteni. Az országgyűlést valószínűleg a március 12-én lejáró törvényes határidő legutolsó napjára fogják összehívni. A horvát kormány, mihelyest az összehívó kézirat megjelenik, a választásokat is ki fogja írni, melyet egész Horvátországban egy napon, valószínűleg február utolsó napjainak egyikén, fognak megtartani.

A horvát helyzetről egyébként Josipovich Géza horvát miniszter sem gondolkodik tulságos optimizmussal. Szerinte a rezoluzionisták 35, a Starcevic-pártiak 32 mandátumot kapnak az új választások alkalmával. Eszerint az unionisták a legjobb esetben sem számíthatnak 18-nál több mandátumra. Nem is a választási eredményekben van a horvát politika sulypontja, hanem az új országgyűlés működésén. Az új országgyűlés első feladatai közé tartozik a magyar országgyűlésbe küldendő delegátusok megválasztása. Már ez alkalommal ki fog tűnni a többség alakulása, amely esetleg nagy meglepetésekkel járhat. A múltkorai választás alkalmával a 28 rezoluzionista csak úgy juthatott be a magyar parlamentbe, hogy a megválasztásukhoz szükséges szavazatokat a Starcevic-pártból pótolta. Nincs kizárva, hogy ez most nem lesz lehetséges és így a delegáció képe megváltozik. A másik feladat a költségvetés előterjesztése, amely természetesen a tartalmas báni program közétételére fog alkalmat nyújtani.

Zágrábról jelentik, hogy az autonóm és közös állami hivatalnokok tegnapi állítólagos határozata ügyében az Ustavnost, a kormány új lapja cikket közöl, mely azt mondja, hogy a hivatalnoki karuk nyitán a kormány ellen irányuló határozatát ugyan állítólag 244-en írták alá, eddig azonban még senki sem lépett a nyilvánosság elé, mint a határozat

egyik aláírója. Ez nagyon táplálja azt a feltevést, hogy az egész határozat apokrif és nem egyéb esz-köznél abból a czélből, hogy a vidéki hivatalnokság félrevezetessék. A határozat valószínűleg az ellenzéki agitátorok munkája. Ha azonban a közös és autonóm állami hivatalnokok valóban összegyűltek titokban, hogy azt tárgyalják, amit a hivatalnoki kar rezolúciójának mondanak, ez határozottan konspiráció jellegével bír, amelylyel szemben oly eszközökkel kell állást foglalni, amelyek a konspirálóknak éppenséggel nem volnának kellemesek.

Eszékről jelentik: Báró Rajasich Vladimir főispán ma délelőtt Kenfeli alispán kíséretében Kocsin Vukovarról, ahol az éjjelt sógoránál, Paunovich Radivojnál töltötte, ideérkezett. A bevonulás minden incidens nélkül történt. A déli órákban a főispán a politikai hivatalnokok bemutatkozását fogadta. Az alispán üdvözlő beszédére báró Rajasich főispán válaszulva azon reményének adott kifejezést, hogy Horvátországban végül mégis minden jóra fordul. A főispán beszédét lelkes éljenzéssel fogadták. Báró Rajasich ma este Budapestre utazott, honnan csak hétfőn tér vissza állandó tartózkodásra.

A képviselőház munkarendje és a házszabály-revizió. Justh Gyula, a képviselőház elnöke — mint már jelentettük — távirati uton megkérdezte Wekerle Sándor miniszterelnököt, hogy meddig tart a delegáció tanácskozása. A miniszterelnök azt felelte, hogy körülbelül a jövő hét közepén ér véget a tanácskozás. Justh Gyula tehát csak a jövő hét végén hívja össze a képviselőházat formális ülésre és akkor állapítja meg a Ház legközelebbi munkarendjét is. A jövő hét elején tartják meg azt az újabb pártközi konferenciát, amelyen véglegesen határoznak a házszabály-revizió kérdésében. Valószínű, hogy a képviselőház összeülése után elsősorban ezt a kérdést tűzi napirendre.

A sorozás. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ma körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz az 1908. évi üncenzállítás foganatosítása tárgyában. A sorozás akként hajtandó végre, hogy a nagyközségek állításkötelesei községenként, a kisközségekét körjegyzőségi csoportonként, Horvát-Szlavonország üncenzelöltjei politikai községenként korosztályok és a korosztályban a sorszám rendje szerint kerüljenek megvizsgálás végett a sorozóbizottságok elé. Az egyévi önkénteseket ott, ahol a viszonyok megengedik, a többi állításkötelestől elkülönítve, de szintén a korosztályok és a sorszám rendje szerint egy csoportban kell a sorozó-bizottság elé vezetni. A terjedelmes rendelet többi része adminisztratív intézkedéseket tartalmaz.

Károly: Hát kérlek, fiatalkori botlásom, akarom mondani nem botlásom szégyenét már eleget emlegetted régebben. Most unom már ezt az örökös egyféle témát. Mást mutass Lucifer, amikor a karjaidba akarom vetni magam. Belátam az ostobaságomat, eleget szenvedek miatta az asszonytól, aki azt hiszi, hogy nélküle sohasem ismertem volna meg a valódi boldogságot. Pedig sajnosan kezdem érezni, hogy másutt van az a boldogság, nem pedig a házasság ölében, — különösen, ha olyan tudatlanul csöppen bele az ember, mint én. (Károly lehever egy dívánra és fejét kezeibe hajtja.)

György: Ne siránkozz, szegény barátom. Még nem mulasztottál semmit. Fej, ha én még egyszer a huszas éveimet átélhetném!

Károly (felugrik hirtelen és odarohan Györgyhez): Tán csak nem akarod elhitetni velem, hogy te boldogtalan vagy és én a házasság jármában nyögő szegény teherhordó, én vagyok az, akit te megirigyelsz!

György: Téged nem irigyellek, ez egészen bizonyos, mert az ilyen nem is papucs, hanem csizmahősök csak szájalomra méltók. Viszont egész határozottan kijelenthetem, hogy én a magam életmódjával nem találtam meg a boldogságot. Az a folytonos nyugtalanság, az a szüntelen változatosság, no meg az az örökkön-örökké való általános közkedveltség és közkelelenség, amelylyel agglégényi napjaimat az asszonyok és a lányok egyaránt megédesíteni iparkodnak, mert hisz szabad közpréda vagyok, lehet rám pályázni, ez a terhes népszerűség megöli az idegeimet, kifárasztja a testemet, megemésztja a lelkemet.

Károly: No lám-lám, György, az erkölcs-nemesítő, György, a nagy bölcs, György, a kiváló gondolkodó. Tán bizony a 40-es nyomja na-

gyon a válladat és ettől jött meg éppen neked az eszed, mint a svábnak 40 éves korában.

György: Károlykám, édes, ne gonyolódj, mert azért így kimerülten is különb legény vagyok, mint te fiatal éveid daczára.

Károly: Szerencsédre még nem tűztek ki pályadíjat arra, hogy a 27 éves nős és 40 éves koppon maradt férfi közt melyik a hasznavehetőbb?! Az emberek okosabbak, semhogy ilyen kérdésekben lépne mennének az agglégényi hóbortnak. Különbem nem sokat törődöm a gunyos kifakadásaidal. Inkább légy szives kissé értelmesebben felhíni a felvetett kérdésre, hogy hát hol is van a boldogság?!

György: Tátikám, bezzeg furcsa járása van a te agyadnak. Aféle házasság ember elcsomósodott agyveleje lehet a fejedben. Valóban farsang idején gondolod legjobban kisülhetni, hogy hol a boldogság?!

Károly: Kérlek, ne filozofálj; felelj őszintén, meggyőződésed szerint, a negyven éves férfi leszürt, higgadt gondolkodásával.

György: Hát hiszen, ha akarod mindenáron, biz én megmondom, hogy hol van a boldogság! Ott, ahol megtalálják, de sohasem ott, ahol keresik. És mivel a házasság ember a nőleknél, az agglégények pedig a tető alá kerülteknek keresik a boldogságukat, tehát egyik sem lehet boldog és egyik sem fogja megmondhatni, hogy tulajdonképpen hol is szaladgál az a boldogság.

Károly: Látom már, hogy nem vagy még mindig elég öreg ahhoz, hogy komoly felvilágosítást adhass. Pedig én még ráérnék úgy berendezkedni, hogy igazán boldoggá lehessenek.

György: Nagyon derék legény vagy. Most, hogy azt a hét évvel öregebb nénikét szépen végleg elbolondítottad, hogy hagyta

magad éppen általa a szerelem sötét, de élvezetes titkaiba bevitetni, most aztán szeretnél másképp berendezkedni. Nem ócsém, ebből nem lesz semmi. Tessék csak szépen végigjárni a Golgothát, nem fog megártani.

Károly: És mi lesz az aranyijuságommal. El fog tűnni anélkül, hogy nyomot hagyna életemben, anélkül, hogy megmutatná, hogy hol van hát a boldogság.

György: Édes öcskös, nem addig van az. A boldogság nem egyéb a megelégedésnél. Kiki találja fel magát a helyzetében és ezzel meglátja, hogy hol van a boldogság! Ott van az mindenki közelében, de nagyon kevesen tudják igazában megfogni. Ki amit beaprított a leveésbe, azt egye is meg jó étvágygyal. A magunk föztje mindig jól fog esni, ha nem kacsintunk irigykedve a szomszédunk tájába.

Károly: Szeretem a böjti prédikációt. Ételről beszélj a jóllakottnak és vizet kínálj a részegesnek. Hisz én megittasítottam a magam boldogságától és úgy látom, hogy a végére jártam. Mi lesz most velem, ha a kifőzánodás enynyire rohamosan halad tovább!

György: Az fog történni veled, ami eléri a reggelig mulatozót. Mámoros marad a fejed jó ideig, mert hát így dukál annak, aki fenékiig üríti a serleget. Lassabban az agarakkal. Ha várhattál a szerelem megismerésére, amíg az asszonyod birtokába jutottál, akkor továbbra is mérsékletesnek kellett volna lenned és ma te volnál a világ legboldogabb embere!

Károly: Kérlek, ne kertelj, hanem felelj a kérdéseimre. Ez a prézsmítálás, ez az oktatás jó lesz másorra. Most farsangolunk és a saját kívánságod szerint járok el, ha én is vigadni, mulatni akarok. Hogy pedig a kedélyem felviduljon, ahhoz kell a te nyilatkozatod: vajjon az agglégénynél megvan-e a boldogság?

A delegáció.

Budapest, február 13.

A magyar delegáció mai ülését Hoffmann Hugó altábornagy hosszu beszéde vezette be, amelyben a hadügyminiszter nevében kiterjeszkedett a hadügyi költségvetés tárgyalása során elhangzott minden kifogásra és kívánságra. Szólt természetesen a tisztifizetés kérdéséről, a becsületügyi eljárásról, a hadsereg részére való szállításról és más fontos kérdéssről. Ez utóbbi kérdésben a hadügyminiszter képviselőjének beszéde után újabb felszólalások voltak, melyek határozottan és ismételt hangzattal, hogy visszaélés történik Magyarország rovására a szállítások tekintetében. Nevezetesen Nagy Ferencz konkrét esetet hozott föl, hogy a szállításokról szóló kimutatásban egy magyar gyár százezer koronás megrendeléssel szerepel, pedig az a gyár egyáltalában nem kapott megrendelést. A leleplezés nagy föltűnést keltett, Hoffmann altábornagy pedig izgatottan szólt közbe:

— Ez meggyanúsítja a hadügyminiszternek! Tessék megnevezni a gyárat!

Nagy nem szívesen ugyan, de végül engedve Hoffmann felszólításának, megnevezte a szegedi kendergyárat. A bejelentést Hoffmann tudomásul vette s kijelentette, hogy a legszigorubb vizsgálatot fogja megindítani.

A részletes vita előtt még Okolicsányi László előadó reflektált egyes felszólalásokra. Szakszerű fejtegetései és korrekt álláspontja ma is általános elismerést érdemelt ki.

Az ülés végén Hoitsy Pál indítványára a delegáció elhatározta, hogy holnap délelőtt és délután fog ülésezni.

Az osztrák delegáció ma albizottságokban dolgozott. Az egyikben a megszállott tartományok költségvetését tárgyalták, amikor báró Burián közös pénzügyminiszter tartott hosszabb beszédet a bosnyák viszonyokról, míg a hadügyi albizottság a rendkívüli hadüvi költségvetést tárgyalta.

Mai hireink a következők:

György: Talán akad olyan, akinél megvan, aki rátalált. Nálam nem fogod meglátni. Nem hiába a barátod vagyok, egymásba olvadt szívünkkel, a hibáink is azonosak lettek. Én sem keresem ott a boldogságot, ahol tán megtalálhatnám. Sok nekem az önkéntes szabadság, ez a tetszésem szerinti válogathatás társaságban, asszonyban, leányban egyaránt. Nekem nem kell az, amit megkaphatok, ahogy neked nem kell már a feleséged. Ugy érzem, hogy valahol meg kell találnom azt az egy lényt, amelyiknél szívesen elidőznék tiz, husz, vagy tán száz évet, szóval annyit, amennyit élnem adott. Persze, ez a majdnem tulvilági teremtetés feltétlenül fiatalabb lesz nálamnál. Mert olyan ostobaságot, mint te, hogy hét évvel öregebb nővel kötöttem le magad, csak gyerekfejjel lehet elkövetni. Ime, láthatod, hogy én is rossz helyen keresem a boldogságot, tehát én sem vagyok megelégedett.

Károly: Hát már úgy látom legjobb lesz, ha abbahagyjuk az okoskodást és kiki beletörődik a saját helyzetébe. Egyet kérek még csak tőled. Az asszony néhány napra elutazott a nagynénjéhez. Ezt az alkalmat akarom felhasználni arra, hogy jól kirughassak a hámból. Jere vezess, mutass, oktass a vigasság terén, ahol otthonos vagy és ahol elfelejtjük mindketten, hogy tulajdonképp egyikünk sem lelte meg a földi boldogságot.

György: Fiam, leltem, én már úgy belefáradtam az üres, tartalmatlan mulatozásba, hogy sokkal többre becsülöm meleg szobámat és puha, pelyhes ágyamat. Én bizony nem tartatok veled, mert legfeljebb untatnálak.

Károly: No köszönöm szépen. Életemben egyszer akartam lumpolni, és ime ebben a főfőmester meg akar akadályozni. Hát adj leg-

A magyar delegáció.

A hadügyi költségvetés.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság ma délelőtt 10 órakor folytatta a közös hadügyi költségvetés tárgyalását. A közös minisztériumok részéről Schönaich Ferencz közös hadügyminiszter, Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök és a hadügyi szakelőadók, a magyar kormány részéről pedig Wekerle Sándor miniszterelnök és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter voltak jelen.

Elnök az ülést megnyitván, a tegnapi ülés legyökönve megjegyzés nélkül hitelesítették.

Attérve a napirendre, a hadügyi albizottság jelentésének folytatásos tárgyalására, a hadügyminiszter nevében és megbízásából szót kér:

Hoffmann Hugó osztályfőnök, hogy az általános vita során felhozott kérdésekre és megjegyzésekre, amennyiben ezek katonai természetűek, a hadügyminiszter nevében a válaszokat és felvilágosításokat megadja.

A tisztí fizetések.

Vörös fonálként húzódik a beszédekben át a tisztí fizetések rendezésének kérdése, sőt még vád is érte a hadügyminiszter urat azért, hogy miért is hozta ezt a kérdést a magyar és még azután az osztrák hadügyi albizottság elé is. Teljesen tisztában van a hadügyminiszter jogaival és tudja, hogy a két kormány hozzájárulása nélkül költségvetési előterjesztést nem terjeszthet a delegációk elé. Nem is tette ezt, mert nem sikerült egyik kormányynál sem oly megállapodásra jutni, amely a méltányos igényeket kielégíthette volna. De mint közösiügyi miniszternek, nemcsak jogosultán, de mint a tisztí és tisztviselői kar képviselőjének kötelességszerűen is a kérdést, amelyet a közvélemény — amint az utolsó hónapok sajtópolémiaiból is látszik — már túlértéknek is mutatott, a két delegáció, mint a közös ügyekért járó költségek fóruma elé kellett neki általánosságban hoznia. Hogy mily álláspontot foglaljanak el a delegációk, azt a hadügyminiszter ur — és ezt megczáfoltatás veszélye nélkül mondhatom — egy szóval sem beolyásolta. Amennyire örömmel és hálával fogadta volna a hadsereg nevében, amelyek legkisebb része sincs a hátráltató körülményekben, a végleges megoldást, annyira — habár nem megnyugvással a hadsereg hangulata alatt — meg kell hajolnia azon megoldás előtt is, amelyet a t. országos bizottság választani jónak látott.

A véderőtörvény reformja.

A másik kérdés a véderőtörvény reformjának sürgőssége. A hadsereg munkakedvével és kötelességérzetével még állja a helyét, de felve néz azon pillanat felé, amidőn a visszafici-

alább életrevaló tanácsot, hogy hova mehetnek?

György: Tanácsos szívesen szolgálok. Ma este valami egész finom és új csemege-évezetben részesülhetsz. A Vigszínházban ma van az első álarczosbál. Olyan szeparék és olyan büffék lesznek ott, megpékelve a legédesebb és legbájosabb művésznöcskékkel, hogy úgy fog majd egy konflis elvinni a bárlól a hivatalodba — persze csak egy délfelé valamikor!

Károly: Hálás köszönet. Ezért az eszméért érdemes volt hozzád jönnöm. Adj egy szivart, hogy a szálló füst gyorsítsa lépteimet. (Belenyul a szivarskatulyába.) Szervusz te öreg aglegény, akinek bizony üdvös volt meg nem nősülnie, mert az asszony nem kedveli ám a fáradt férjét.

György: Szervusz te ifju házias, aki azt nem látja, ami mellette van és azt hiszi, hogy majd megtalálja a távolabb fekvőt.

(Károly becsapja az ajtót.)

György (Magában): Csak szaladj, csak rohani, hamarosan kiábrándulsz a naponkint változó szerelemből. Azért, ha csak két-három évvel volna fiatalabb náladnál az az asszony, Istenemre mondom, megtalálhatnád a boldogságot. De könnyen megeshetik, hogy így is, egy kis tombolás után, megelégedéssel vonulsz a házi tűzhely mögé. Mig én ugy farsangolok, hogy gondba merült fejjel a füstkarikákon akarom megtalálni azt az utat, amely ahhoz az egy lényhez, ahhoz a boldogítóhoz elvezetne! No, hát hol van a boldogság! Nincs élő teremtetés, aki erre megadhatná a választ!

(György lassu, vontatott léptekkel a szomszéd szobába megy. A függöny — ha van — legördül.)

lődés lejtőjére kell jutnia. Az állampolgárok, a nemzetgazdászati szempontjából azonban még sürgősebb a védtörvény reformja. Elavult védtörvényünk három nagy sérelemmel jár a polgárra. Az első az, hogy mi vagyunk az egyetlen szárazföldi hatalom, amelynek papiroson van meg az általános védkötelezettsége. Nem a legalkalmasabb elemeket, nem azokat állítjuk be mi katonáknak, akik otthon a legkönnyebben nélkülözhetők. Fáió szívvel kell sokszor a legméltányosabb kedvezményt megtagadnunk, mert nincs egy emberünk sem a pótlásra, míg sokan, akiket kevésbé sújtana a katonai szolgálat, mosolyogva állanak félre, mert — mondjuk — szerencsésebbek voltak a sorszám húzásánál. A második, hogy teljesen kiképzett emberekből álló szük kereteinket háboruban kénytelenek vagyunk kiképzetlen póttartalékosokkal kitélteni, mert — ne ámítsuk magunkat — nincs kiképzett emberünk a háboru kezdetén okvetlenül beálló fogyatékok pótlására. Vége a harmadik sérelem, hogy a hadügyi vezetőség beálló veszély esetén kénytelen a törvények adta jogaival utolsó végletekig élni és a legidősebb kiképzett korosztályokat is mindjárt a háboru elején igénybe venni. És hogy mit jelent az a nemzetre nézve, ha sikra kell szállnia az idősebb embernek is, aki koránál fogva már nagyobb családnak a feje, azt nem akarom fejtegetni. Ámde, mert annyian sürgették az urak közül a védtörvény megújításának szükségét, volt a hadügyminiszter ur kénytelen ezeket elmondani, mert ő többet nem tehet, mint hogy helyesen gazdálkodik azon eszközökkel, amelyeket önk adnak kezébe. Ő nem törvényhozási tényező, a többi a kormányok és a törvényhozó testületek dolga.

Attérek most már az egyes urak által felhozott kívánságokra, amennyiben azok az eddig elmondottak által nincsenek elintézve. (Halljuk! Halljuk!)

Műszaki kérdések.

Szabó István bizottsági tag ur azt kérdi, hogy miért nem küldünk műszaki személyzetet külföldi tanulmányutra. Tehát: küldünk rendszeresen, csak érthető okokból nem igen hangoztatjuk ezt. Krupp gyáraitól kezdve minden speciális intézetet ismernek műszaki tisztjeink. 1907-ben a Zeppelin-féle kísérleteknél, Milanóban automobil-tanulmányra, Romániában, Németország nagy optikai intézeteiben, Svájc löpörgyáraitól voltak műszaki tisztek és tisztviselők és megnyugvással mondhatom, a külföld is küld hasonló számban tiszteket és különösen katonai automobil-ügyünk, a hadsereg löiskolája, lovagló tanárintézeteink és katonai tanintézeteink sűrűn látogatottak.

Hogy térképélvételeinket tíz évenként megújítsuk, ez a kívánság is kifejezésre jutott. Így azonban ez lehetetlen. A térképezés előkészítő munkálatai, mint a csillagászati munkák, a háromszögzés és a szintezési munkák állandóan folyamatban vannak, hogy minél sűrűbben feldolgozott hálózatot kapjunk a tulajdonképpeni terepélvételei munkák számára.

A helységnevek.

A térképeken az új előállítás mérvében a helységnevek a magyar szent korona összes országaira nézve a magyar királyi belügyminiszter jóváhagyása mellett az országos statisztikai hivatal által kiadott helységnevtár szerint alkalmaztatnak. (Helyeslés.) Miután azonban a háboruban a térképszerezési eligazodás a földolog, a helységnevtárban kitett név mellett még a lakosság által használt elnevezések is használva vannak a térképen kitüntetve. Horvátországra nézve ugyanez az elv áll. Alkalmazzuk a magyar szent korona országaira vonatkozó helységnevtárt. (Helyeslés.) mert a hadügyminiszter ur a véderő minden ügyében Horvátországot illetőleg is csak a magyar kormány nyal érintkezhetik. És ha ennek utasításai a horvátokra nézve sérelmesek, ne a hadügyminiszter urhoz, hanem a magyar kormányhoz sziveskedjenek fordulni. (Helyeslés.)

Mezőgazdák fegyvergyakorlatai.

A mezőgazdákra vonatkozólag méltóztassék tudomásul venni, hogy a mezőgazdákat illetőleg a következő intézkedés ment ki erre az évre: „Mezőgazdák és mezőgazdasággal foglalkozó egyének, kivéve azokat, akiket az őszi nagygyakorlatokhoz be kell hívni, csak olyan időben hivandók fegyvergyakorlatra, amidőn a vetés és aratásra való tekintettel, legkönnyebben nélkülözhetők. A tényleges állomány kiegészítésére aratás idejében csak olyan fegyvergyakorlatra kötelezett tartalékosokat és póttartalékosokat szabad behívni, akik nem a gazdasági mezői munkások közé tartoznak.” Ez tehát orvosolva van.

Sorozási bajok.

Hogy a sorozó-bizottságok katonai elnökeiktől megvonjuk a jogot, hogy a saját felelősségükre egyes embereket besorozzanak, ezt nem lehet megtenni, mert ezt a rendszabályt a gyakorlati élet tapasztalatai tették szükségessé. Figyelmeztetek csak a sorozások idején némely vidékeken hirtelen fellépő tüllgyuladásokra, amelyek csak addig tartanak, ameddig a sorozás; a trachoma is a legnagyobb mértékben lesz kihasználva minden sorozás idején. Mondhatnék még más dolgokat, de jobb szeretem,

ha nem jönnek nyilvánosságra. Fordulnak elő dolgok, hogy egyes községekben a leányok szaporodnak folyton, a fűszaporodás nulla és amikor elmult a sorozás, megint sok a gyerek. (Derűtség.) Az orvoslás a jótalan besorozás ellen megtalálható az egyes felülvizsgáló bizottságoknál, legfeljebb addig lehet menni, hogy az elnök által besorozott egyén okvetlenül felülvizgálatra kerüljön; de még ha ez is kevés, nincsen semmi kifogás az ellen, hogy az új védőtörvény megújítása alkalmával felvéssék egy passzus, hogy aki az elnök által saját felelősségére szoroztatott be, az okvetlenül vegyes felülvizgálat alá kerüljön. Ebben a tekintetben semmi nehézség nincs.

A becsületügyi eljárás.

Áttérek most a becsületügyi eljárásra. A becsületügyi szabály reformja munkában van. Mi is érezzük, hogy sürgős. Tervbe van véve a védő intézményének érvényesítése a vizsgálat korábbi stádiumában, mint eddig történt és a nyugdíj-igény biztosítása a tényleges állományból elbocsájtottak számára, ha a megfelelő munkaképesség hiányzik. Hogy a becsületügyi eljárás neve meg legyen változtatva, az megfontolás tárgyát fogja képezni.

Ami gróf Zichy Miklós bizottsági tag urnak az iskolákra vonatkozó megjegyzéseit és javaslatát illeti, erre nézve úgy hiszem, az előadó ur fogja megadni a felvilágosítást. A hadügyminiszter urnak az a véleménye, hogy kár volna, hogy éppen a magyar bizottság bolygassa a katonai tan- és nevelő-intézetek kérdését az alárendeltség tekintetében.

Az ipari szállítások.

Chorin Ferenc bizottsági tag ur kifejtette, hogy Magyarország Ausztriával szemben hat év lefolyása alatt az ipari szállítások terén 70 millióval károsodott. Ez iránt nem kételem, ez tényleg kitűnik a kimutatásokból, de méltóztassék figyelembe venni, hogy adatai régen mult időkre vonatkoznak és évről-évre fel lettek panaszolva és éppen, mert ilyen vizsszasságok mutatkoztak, jöttek létre a két kormány közreműködésével az 1906. évi megállapodások. Ezeket a megállapodásokat a hadügyminiszter ur becsületesen megtartja. Az eredmény azonban csak az 1907. évi zárszámadásoknál mutatkozik. Mellesleg jegyzem meg, hogy más helyen meg azt állították, hogy Ausztria károsodik évente öt millió koronával a gazdasági beszerzések terén.

Bakonyi Samu: Ismerjük ezt a számítást.

Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök: Hogy melyik számítás a helyes, azt én természetesen nem akarom eldönteni, de valamelyiknek hibásnak kell lenni, mert kétféle magyarázatot enged meg, csak hogy ezt a hibát eltüntetni nem a hadügyminiszter dolga.

A magyar tisztek.

Több bizottsági tag ur panaszára, hogy kevés, alig 25% a magyar tisztek száma, csak azt jegyzem meg, hogy a magyar tisztek szaporítását célzó intézkedések csak 1907-ben léptek életbe. Ezt a panaszt osztja a hadügyminiszter ur is, mert jól tudja méltányolni annak az értékét, ha az ezredekben a legénységgel magukat érzésben és nyelvben teljesen megértető tisztek vannak, de 1904-ben lett csak megállapítva az új nevelési rendszer, tehát lehetetlen, hogy 1908. előtt ezen rendszer alapján kiképzett hadapródok lépjenek a hadseregbe és ezek csak 1911-ben lehetnek tisztek, vagyis három év múlva.

A katonai orvosok.

Thaly bizottsági tag ur a katonai orvosok kérdését hozta szóba, amely két irányban lesz megoldandó. Először a katonai tekintély emelését illetőleg és ez az oldala a kérdésnek jelenleg megvizsgálás és megfontolás alatt áll; a másik oldala a kérdésnek az anyagi kérdés, amely iránt a hadügyminiszter ur már legközelebb megkísérli a javítást, remélhetőleg sikerrel. Már a jövő évi költségvetésben gondoskodni szándékozik, hogy ezen visszás állapotok, amelyek itt fennfognak, fokozatosan vagy talán egyszerre megszüntessenek. Ami a fiatal orvosok vezénylésének az egyetemekre való elosztását illeti, figyelemmel kísérjük e kérdést és remélem, hogy a jövő évtől fogva, amennyiben az illetők nyelvtudása megengedi, segíteni fogunk a mai állapotokon.

A horvát ezredek.

Babics bizottsági tag ur azt kérdi, miért hívjuk a horvátországi ezredeknek és kir. magyar ezredeknek. Erre csak azt válaszolhatom, hogy azok a katonai névkönyvben zárójelben horvátoknak vagy szlavónoknak is vannak elnevezve. A hadügyminiszter ur köteles ezen elnevezést megtartani, egyszerűen azért, mert az 1868. III. t.-cz. I. §-a azt mondja, hogy Magyar- és Horvátország csak egy állami közösséget képez és a 10. §. határozottan csak egy állampolgárságot ismer el. (Élénk helyeslés.) Ennélfogva a megnevezett ezredekben csak magyar állampolgár szolgálhat horvát illetőséggel. (Élénk helyeslés.) Ha őket másként jelöljük meg, a törvény ellen véténénk. (Élénk helyeslés.)

Kisebbrészletkérdések.

Szívák bizottsági tag ur felhozta a rabsegélyezés ügyét. Erre nézve megjegyzem, hogy a katonaságnál ezt másképpen kell elbírálni, mint a polgári életben. Másképpen áll a dolog a továbbszolgáló altisztekkel és tisztekkel, akik közvetlenül a polgári életbe lépnek ki büntetésük elszenvéde után. Ezek segélyre szorulnak. Hálásan fogadta a hadügyminiszter ur, hogy ezen kérdésben mind a két állam rabsegélyező egyletei hozzáfordultak és az ügy mindenestre megoldást fog nyerni, mihelyt a két egylet egymással megegyezik, hogy milyen módon egyesülhet egységes tevékenységre a hadsereg rabjaira nézve. Valószínűleg bizonyos átalánnyal fogja részesíteni a rabokat ugyanolyan támogatásban, mint a polgári kiszabadultakat.

Még egyszer visszatérek Thaly bizottsági tag ur megjegyzéseire, aki a régi rendszerű nyugdíjakat ajánlja a hadügyminiszter ur figyelmébe. A hadügyminiszter ur teljesen egyetért vele. Katonai nyugdíj-ügyünk valóban szomorú lábón áll; törvényünk 1875-ből való és még a 600 koronás minimum alapján áll. Elkerülhetetlenül szükséges lesz, hogy a kormány engedjenek a hadügyminiszter régóta folyó sürgetésének a nyugdíj-ügy rendezése dolgában. Igaz, hogy a régi rendszerű nyugdíjak felemelésére az 1907. év utáni tétélekre és a létminimumnak 600 koronáról 1200 koronára való felemelésére az első évben 3,200,000 korona szükséges, amely összeg évenként 2.4%-kal csökkenne, úgy hogy ez a tétel 14—15 év múlva eltűnnék a költségvetésből. Eppen úgy a segélyre szorulnak a naponkénti pár fillére utalt rokkantak, ami évenként 440,000 koronát tenne ki 8.1% évenkénti fogyatékossal, úgy hogy ez a tétel 12 év alatt tűnnék el. A teljes nyugdíj-igénynek 35 évi szolgálatra való leszállítása és a legénységi nyugdíjak tülhető rendezése évenként ugyanannyival fokozódó évi 180 ezer koronát tenne szükségessé 20 éven át, amikor azután elérné a legmagasabb terhet, 3 és fél millió koronát. Addig, amíg a kérdés megoldható lesz, a hadügyminiszter ur kénytelen kegydíjak kieszközlésével segíteni a legnagyobb nyomoron, amely kegydíjak összege a most tárgyalás alatt levő költségvetésben is körülbelül másfél millió korona hitelálléást okoz.

Bernáth Béla képviselő ur a póthiteket kifogásolja. Teljesen egyetért vele a hadügyminiszter ur. De amíg az utolsó évek kiszámíthatatlan áremelkedései tartanak és amíg az 1870-ben megállapított költségvetési módozat fennáll, amelyen változtatni nem áll jogában a hadügyminiszter urnak, addig a hitelálléások nem szűnhetnek meg.

Végre Molnár János tisztelt bizottsági tag ur felzólására a vasárnapok megszentelését illetőleg csak a szolgálati szabályzatra utalhatok, amely az istentiszteletet szabályozza és a hadügyminiszter urnak határozott rendelkezéseire, amelyek a vasárnapi munkaszünetet szigorúan megparancsolják. Molnár János tisztelt bizottsági tag ur felhozta még a hadkiegészítő kerületek rendezését is. Erre megjegyzem, hogy időközben azoknak a rendezését nem lehet folytatni, mert ez igen nagymérvű előkészületekkel járna és a mozgósítási előkészületek zavarná.

Ezekkel, azt hiszem, kimerítettem mindazokat a kérdéseket, amelyeket a tisztelt bizottsági tag urak felhoztak és ezért kérem a tisztelt országos bizottságot, hogy a költségvetést általánosságban elfogadni méltóztassék. (Élénk helyeslés.)

Az előadó zárszava.

Okolicsányi László előadó a zárszó jogával élván, kéri a költségvetés elfogadását és gróf Zichy Miklós két határozati javaslatának elvetését. Örömmel konstatalja az előadó, hogy a hadsereg szervezése és a tiszti fizetések emelésének méltányossága tekintetében a bizottsági tagok között véleményeltérés nem volt és hogy ezen utóbbi kérdésben tisztán közjogi momentumok szültek ellentéteket. Nem akar közjogi vitába bocsátkozni, de osztja azok nézetét, akik azt tartják, hogy ezt a kérdést csak akkor lehet megoldani, ha a közhadügyminiszter a két kormány-nyal egyetértve konkrét javaslatot fog a delegációk elé terjeszteni. A költségvetést elfogadásra ajánlja.

Elnök szavazás alá bocsátva a kérdést, kijelenti, hogy az országos bizottság a hadügyi költségvetést általánosságban a részletes tárgyalások alapjául elfogadja.

Gróf Zichy Miklós a Danzers Armezeitungra vonatkozó határozati javaslatát visszavonja, miután a magyar kormány ugy is megvonta ezen laptól a postai szállítás kedvezményét.

Gróf Zichy Miklósnak második javaslatát a bizottság elvetette.

A részletes tárgyalás.

Okolicsányi László előadó ezután a tárgyalás rendjére vonatkozólag tesz indítványt és kéri, hogy először a válaszokat és azután az egyes tétéleket vegyék tárgyalás alá. A bizottság ily értelemben határoz.

A részletes tárgyalás során az országos bizottság a hadügyminiszter I. számú válaszát tudomásul vette. A II. számú hadügyminiszteri válasznak, amely a létenyészítésre vonatkozik, tárgyalásánál Hoffmann

Hugó altábornagy azt a kérést intézi a bizottsághoz, hogy a létenyészítés fejlesztésének érdekében ne állapítsa meg a lovak beszerzési árát fix 800 koronás tételben.

Sághy Gyula helyesli Hoffmann altábornagy álláspontját.

Gróf Cziráky Antal az eredeti határozat fenn tartását kéri.

Okolicsányi László előadó szintén azt hiszi, hogy a határozat ezen formája nagyon megköti a miniszter kezét és ezért kéri, hogy a határozatban a 800 korona elé az „átlag” szó beszúrassék. Eziránt indítványt ad be.

Gróf Esterházy Móríc az előadó módosításához járul hozzá.

A bizottság ilyen értelemben határoz.

Leleplezett visszaélés.

A hadseregi szállítások kérdésénél Nagy Ferencz behatóan foglalkozik a szállítási ügyekkel és sajnálatát fejezi ki, hogy a szállításokról szóló kimutatás semmi tekintetben sem elégitette ki, mert több tétel egyáltalában nincs kimutatva, ami benne azt a gyanút kelti, mintha ez a kvótaarany, kedvezőbb feltüntetése kedvéért történnék. Fel említi egy százezer koronás tételt, amelyről a szállító maga nem tud semmit. (Nagy mozgás.) Kívánja, hogy a magyar kereskedelemügyi miniszternek aktív része jusson a szállítások kiosztásában. Azonban nem annyira a kimutatások lényege a főszerelem, hanem inkább az a körülmény, hogy a Magyarországon történő beszerzések egyáltalában nem történnék a kvóta arányában, sőt az is nagy fallácia, hogy nem minden, a magyar kvóta javára kimutatott hadseregi szállítás esik tényleg Magyarország javára, minthogy Magyarországon igen sok osztrák tőkével dolgozó iparvállalat van, míg Ausztriában magyar tőke egyáltalában nem szerepel. Nagyon szivesen elismerik, hogy a katonatiszti fizetések emelésének kérése méltányos és nem is a jóakarát hiányán mulik annak megoldása, de konstatalni kívánja azt, hogy Magyarország törekvéseivel szemben mindig idegenkedéssel viseltettek úgy az osztrák körök, mint maga a tisztikar is és különösen, ha megrendelésekről van szó, a tisztikar szivesebben huz Ausztria felé, mint Magyarországra felé. Amikor tehát a tiszti fizetések emelését kéri, azt hiszi, joggal elvárhatjuk, hogy a tisztikar, ezentul a megrendeléseknél nagyobb tekintettel legyen a magyar iparra. Reméli e kívánság teljesítését és szeretné, ha a tiszti fizetések emelésének tárgyalásakor a legközelebbi delegáció alkalmával már láthatná az 1907. évben tett megrendelések kimutatását. (Élénk helyeslés.)

Elnök az ülést öt perczre felfüggeszti.

Szünet után

Az elnöklést gróf Zichy Tivadar veszi át.

Hoffmann Hugó altábornagy osztályfőnök felvilágosítást kér Nagy Ferencztől egy állításra vonatkozólag. Nagy Ferencz ugyanis azt mondta, hogy egyes megrendelések vannak feltüntetve a kimutatásban, amelyekről úgy értesült, hogy tényleg megrendelés nem történt. Ebben a hadügyminiszternek egyenes meggyanúsítást látja olyképp, hogy hamis tétéleket állított volna be a költségvetésbe. Kéri Nagy Ferenczet, mondja meg, honnan merítette állítását, hogy ebben az irányban vizsgálatot indíthasson.

Nagy Ferencz kijelenti, hogy privát uton hajlandó megnevezni azt a gyárost, akinek állítása szerint nem rendelték meg nála azt, ami a kimutatásban fel van tüntetve.

Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök kijelenti, hogy magánfelvilágosítást ilyen dolgokban nem fogadhat el, kéri Nagy Ferenczet, hogy nyílt ülésben nevezze meg az illetőt.

Nagy Ferencz a szegedi kendergyárnál állítólag rendelt kötélárakra vonatkozólag nyerte azt az értesítést, hogy megrendelés nem történt.

Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök köszönettel veszi ezt tudomásul és biztosítja a bizottságot, hogy az ügyet meg fogják vizsgálni.

Sághy Gyula szerint a legcsekélyebb, amit Magyarország követelhet, az, hogy a kvóta arányában részesüljön a szállításokban.

Chorin Ferencz konstatalja, hogy a két kormány közötti megállapodás az ipari beszerzések terén nem lett végrehajtva. Részletes kimutatást kíván arról, mit szereznek be Ausztriában és mit Magyarországon.

Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök megállapítani kívánja, hogy mindössze két konkrét felszólalás történt, amelyek szerint a szállítási megállapodást nem veték tekintetbe. A magyar kereskedelmi miniszter bármikor bepillanthat a szállítások kiadásába. Az 1907. évi zárszámadások megjelenéséig nem lehet következtetéseket vonni a szállítások felosztása iránt.

Chorin Ferencz: De igenis lehet!

Hoffmann Hugó altábornagy: Ennek nem tudná a módját.

Okolicsányi László reflektál ezután Nagy Ferencz megjegyzéseire és a határozat elfogadását ajánlja.

Szavazás előtt gróf Zichy Miklós kéri a határozatképesség megállapítását. Minthogy, kellő számu

bizottsági tag nem volt jelen, elnök az ülést öt perczele felfüggeszti.

Szünet után elfogadják az albizottság határozati javaslatainak egy részét, közben a hadbírák szaporításáról szóló határozati javaslatnál Bakonyi Samu a katonai büntetőtörvénykönyv reformját sürgeti.

Ezután a bizottság vita nélkül elfogadja a többi albizottsági határozati javaslatot, mire következett volna az egyes tételek tárgyalása. Az idő előrehaladtára való tekintettel azonban az elnök azt indítványozza, hogy a vitát halasztsák holnapra. Hoitsy Pál pedig azt javasolja, hogy holnap két ülést tartson a bizottság, még pedig délelőtt 10 órától 1 óráig és esetleg délután 4 órától 7 óráig.

A bizottság elfogadja az indítványt, mire az ülés véget ért.

A munkarend.

Holnap a delegáció két ülést tart. Az egyiket délelőtt 10—11-ig, a másikat délután 4—7-ig. A delegáció ezeken az üléseken folytatni fogja a hadügyi, illetőleg a tengerészeti költségvetésnek tárgyalását, azután a boszniai költségvetésre tér át.

Szombaton valószínűleg befejezik a tanácskozássokat, az osztrák delegáció kedden kezd tárgyalni a hadügyi költségvetést, huszonegyedikén és huszonötödikén udvari ebédek lesznek. Így a delegációk záró ülésére csak február végén kerül a sor.

Delegációs ebédek.

Báró Aehrenthal közös külügyminiszter ma este adta a második delegációs ebédet, amelyen dr. Fuchs és Barabás delegációs-elnökök, báró Burrián közös pénzügyminiszter, Baernreither, Dreher, Faidutti, Herold, Jendrzejovic, báró Hormuzaki, báró Oppenheimer és gróf Stürgk osztrák, valamint báró Bohus, Chorin, herceg Eszterházy, gróf Weinekheim István, gróf Mailáth István, Medakovich, Molnár, Nagy Emil, Rakovszky István és gróf Zichy János magyar delegátusok, gróf Eszterházy Pál, Krobotin altábornagy, Okrugec, Horovic lovag és Jettel osztályfőnökök, báró Biegeleben követ, Kostyál és Weil udv. tanácsosok, báró Schlechte és báró Erb oszt. tanácsosok, Prinzig, Winther és Peter főkonzulok, Lucich sorhajóhadnagy és gróf Szapáry Frigyes követségi titkár vettek részt.

A külügyminiszter következő delegációs ebédje szombaton este lesz.

Az udvari ebédek a magyar és osztrák delegáció tagjai tiszteletére folyó hó 24. és 25-én, hétfőn és kedden lesznek.

Kmetty Károly üdvözlése.

Krakkóból táviratozzák, hogy a „Nuova Reforma” vezércikkben foglalkozik a magyar delegációkban a poroszországi lengyelek javára történt állásfoglalással és azt mondja: Kmetty tanár szavaira, amelyekkel a kisajátítási törvényt jellemezte, a lengyelek mindenkor hálással fognak visszaemlékezni.

Az osztrák delegáció.

A megszállott tartományok költségvetése.

Az osztrák delegációnak a külügyi és a megszállott tartományok költségvetéseinek tárgyalására kiküldött albizottsága ma a megszállott tartományok költségvetéséről tárgyalta.

Vukovics előadó a megszállott tartományokban követett elszigetelő politikát hibáztatta, amely elkülöníti a tartományokat Horvát-, Dalmát- és Szlavonországtól. A reformálás munkája sem halad elég gyors tempóban. Elismeréssel adózik a közös pénzügyminiszternek a nemzetiségi és vallási béke helyreállítására és a tartományok politikai fejlesztésére irányuló törekvéseiért, de szükségesnek tartja, hogy a tartományok népképviselői mielőbb megvalósíttassák. Szükséges a belső elemeknek a közgazdasági szolgálatban nagyobb mértékben való alkalmazása is.

Latour gróf örömmel látja, hogy a tartományok lakossága körében az osztrák-magyar monarchia kormányzata megelégedést kelt. Kivánatosnak tartja a tartományok katolikus elemeinek erősítését, valamint a Dalmáciától való elkülönítésre irányuló politika abbahagyását.

Baernreither és Kramars delegátusok felszólalásai után az ülést félbeszakították és délután 3 órakor folytatják.

A délutáni ülésen báró Burrián pénzügyminiszter beszédének elő részében a boszniai kormányzat politikájának általános oldalairól szól és hangsúlyozza, hogy a miniszteri tárcza átvétele óta egy határozott, az egészet szem előtt tartó program szerint járt el. Nem akar az okkupáció első 25 esztendejét kitérítő közigazgatási korszakról beszélni, amennyiben

azt külön befejezett korszaknak tekinti, amely immár a történelemre tartozik. Most éljük a második korszakot, melynek bizonyos jellegzetes jelei vannak. A miniszter mindjárt világosan látta, hogy amíg a tized, a robot és a közigazgatási igazságszolgáltatás állanak fenn, Bosznia szabadalvú fejlődésére nem lehet gondolni. Hosszu éveken át iskoláztattuk a boszniai lakosságot, még pedig nemcsak iskolákkal, hanem a velünk és intézményeinkkel való érintkezéssel. Az ifjú generáció és mozgalmi befolyásunk hatása. Utal a Dalmáciával való kereskedelem statisztikájára és arra a gondosságra, amelyet a Dalmáciával való érintkezés megkönnyítését szolgáló utakra fordítanak. Dalmáciába már három vasúti vonal vezet. A miniszter ezek után visszatér fejtételeinek politikai részére és megjegyzi, hogy a szerb egyházi autonómia, amely a lakosság szerb részének megadatott, teljesen bevált. Már akkor tudomására hozták ugy a mohamedánoknak, mint a katolikusoknak, hogy a szerb autonómia mintájára a kormány részükre is hajlandó hasonló intézkedéseket létesíteni. Megjegyzi, hogy tántoríthatatlan elve az, hogy ott, ahol nem egy vallásfelekezet speciális érdekeiről van szó, mindig mind a három vallásfelekezettel együtt tárgyalni és határozni. Programjának főleg három szempont képezi alapját. Első sorban abszolút politikai szükségességnek tekintendő, hogy az a kötelek, amely Boszniát és Hercegovinát a monarchiához fűzi, felbonthatlan. Másodszor a boszniai és hercegovinai fejlődésnek csak abban az irányban szabad haladnia, amely a monarchia két államának érdekeit, a monarchia fennállását és strukturáját semmiképpen sem veszélyezteti. Végezetül pedig mindannak, ami Boszniában és Hercegovinában létesül, e tartományoknak javára kell válnia, még pedig nem kívül állók véleménye szerint, hanem magának a lakosságnak meggyőződése szerint.

Bizonyos legutóbb Szerajevóban lejátszódott eseményeket tesz szóvá, amelyek differenciákra adtak alkalmat és amelyet a nyilvánosság bőven pertraktált. Szó volt a szerajevói lakosságnak odaváló illetőséggel nem bíró részének kizárásáról, az aktív és passzív községi választói jogról. A benszülött lakosság odatörekszik, hogy a településeket és pedig, úgy az osztrák és magyar kereskedőket és iparosokat, valamint a hivatalnokokat a választójogtól megfosztja. A mászari közéletnek annak idején ebben a szempontban nyilatkozott és most legutóbb a szerajevói közéletnek. E nyilatkozatok azonban csak oly votumot képeznek, amely semmi irányban sem bír kötelező erővel és amelyet a kormány semmiképpen sem hajlandó akceptálni. A boszniai lakosság éppúgy, mint a délszláv balkáni államok, igen fejlett községi érdekekkel bírnak és ugyanígy kiváló érzékük van az egyes kerületek összetartozósága és érdekközössége iránt. Ez intézmény tehát bizonyára teljes megértéssel találkozik a lakosság részéről. Ezen intézmény bírálatát illetőleg bizonyára azt hibáztatják, hogy a bizottságok még nem érnek fel a parlamentárizmussal. Ez mindenestre áll, de lépcsőt képeznek a tartományi képviselő fejlődésében és ha a részeseik tudomására jutnak arra, hogy csak lépcsőt képeznek, az intézmény mégsem fogja az elégtelenség érzetét kelteni. Pontosán nem lehet megállapítani, mikor lehet ez intézményt továbbfejleszteni, de annyi bizonyos, hogy a fejlődésben szünet nem áll be. Hangsúlyozza, hogy minden körülmények közt a legnagyobb súlyt helyezi arra, hogy az összes hitfelekezetek résztvegyenek. Egészében és nagyjában a legelőbb kedvezmény elve minden alkalommal érvényesült, amennyiben ha az egyik vallásfelekezet valamely előnyben részesült, haladéktalanul a többi vallásfelekezeteket is részesítették abban.

A nyár folyamán megjelentek a miniszternél a szerb pártok képviselői és engedélyt kértek arra, hogy az egyes kerületekben ily választásokat tartassanak és hogy az így választott bizalmiférfiak Szerbiában gyűlésezhessenek. A miniszter erre engedélyt is adott, és gyűlést megtartották és a párt állandó bizottságát megválasztotta, amely azután igaz, kissé meszemenő programot fejtett ki, azonban ugy ezen, mint máshonnan kiindult hasonló enuncziációk a kormányra nézve nem bírnak más adnak felvilágosítást. A miniszter ezután felemlíti, hogy a költségvetési jog kérdése kétségtelen, tekintve, hogy Boszniának nincs parlamenti költségvetési joga. Az elszigetelést illetőleg már korábban megjegyezte, hogy soha sem volt szó arról, hogy a tartomány Dalmáciától természetesen elszigeteltesék. A boszniai hivatalnokok érdekeit illetőleg ezekhez ő áll legközelebb. A hivatalnokok fizetésjavítása munkában van és reméli, hogy még ez évben keresztülvitetik. A paraszt lakosság állapotait illetőleg a miniszter azon adatokra utal, amelyek a közigazgatás menetében foglaltatnak.

A sajtótörvényt illetőleg a boszniai kormányt azal vádolták, hogy a sajtótörvény megszületése óta számos sajtóper támadt. Utal arra, hogy a míg nem volt sajtótörvény, sajtóper sem lehetett, minthogy a preventív cenzúra működött. Ujságírói és más oldalról is az őhát nyilatkozott meg, hogy az elitét újságírókat custodia honesta-ba tegyék. A miniszter kijelenti, hogy ez ügyben már intézkedett és törvényes rendelkezés tétetett. Az egyesülési és gyüleke-

zési törvény készülőben van. Az uzsora- és kamattörvény ma még nem érezeti hatását, miután csak egész rövid idő előtt hozatott. De reméli, hogy hatással épügy megnyilatkoznak, mint más államokban. A robot meg fog szüntettni, az erre vonatkozó rendelkezés még az előkészület stádiumában van. A helyőrségeket illetőleg a rendelkezési jog kizárólag a hadügyi kormányt illeti. A miniszter is egyetért előadóval abban, hogy a boszniai iskolai ügy nem kielégítő. Már ismételtlen kiemelte a delegációk ülésesei alkalmával, mennyire szükséges, mi e kérdésben programja. Utal a vasutak építésének kérdésére, valamint az 1902. és 1880. évi törvények kapcsán arra, hogy Bosznia a vasutak kiépítésére vonatkozó kötelezettségének eleget tett. A miniszter ezután megszakitja a beszédét és azt a legközelebbi hétfőn, e hó 17-én délután 4 órakor tartandó ülésén folytatja.

A rendkívüli hadügyi költségvetés.

Az osztrák delegáció ma délutáni ülésében a hadügyi extraordináriumot tárgyalta.

Clam-Martinic gróf előadó beható jelentése után

Schönaiich hadügyminiszter kijelentette, hogy ő koncedálja, hogy a sürgős és fontosnak mondott kiadások részére igen csekély összegeket vettek fel a költségvetésbe, de e tekintetben utalhat arra, hogy az első költségvetési tervezetet a pénzügyminiszter megnyírta. A motor-kerékpárral tett kísérletek nem jártak oly sikerrel, hogy hadicélokra alkalmas típust találhattak volna. A vasúti és táviró ezred gyakorlatozásainak elégtelenségét illetőleg utal arra, hogy a gyakorló állomást 2 millió korona árán lehetne kiépíteni és felszerelni. Csicseric ezredes előadását illetőleg a miniszternek ezidőszerte természetesen nincs elég ideje, hogy az előadással foglalkozhassék. Utal azon kijelentésekre, amelyeket már a magyar delegáció tegnapi ülésén tett Hoffmann Hugó altábornagy. A miniszter ezután megjegyzi, hogy az új lövegről mindenki, aki látja, azt fogja mondani, hogy igen komplikált gépezet. Mindazonáltal reméli, hogy sikerülni fog két szolgálati év alatt elegendő legénységet kiképezni, amely a komplikált ágyut is szükség esetén ügyesen fogja használni. Az új ágyunak legelőbb előnye az, hogyha a mellékkeszülékek, a messzelátó, a libella, stb. el is pusztul, még mindig kitűnő fegyver marad, amelylyel, ha nem is lehet olyan gyorsan, de még mindig elég gyorsan lehet löni.

Gróf Latour emlékeztet arra, hogy a tiszti fizetések felemelésére vonatkozó javaslatának indoklásában utalt arra, hogy e kérdést a két állam kormányai és a hadügyminiszterium tárgyalta. Ugyáltszik, hogy a két kormány nem foglalt elvből állást a fizetés felemelésekkel szemben. A magyar kormány követeléseket látszik fűzni a fizetésjavításhoz, melyeknek tartalmáról mit sem tudunk és a melyeknek tárgyalásába a hadügyi kormány nem ment bele, mert a tisztek anyagi helyzetének javítását katonai téren való újításokkal semmi szint alatt sem akarja összehozni. E pontban a magyar kormányról folyt tárgyalások úgy látszik, megakadtak. Az osztrák kormány pedig a fizetésjavítás czéljából felvett összeg nagysága ellen emelt kifogásait fenntartani látszik. A fennálló differenciák nagyságáról a bizottság nem kapott felvilágosítást. Ennek következtében a hadügyi kormány az 1908. évi költségvetésben a fentemlített határozatokat nem vihette keresztül. Nem maradt más hátra, mint hogy a szükségletre vonatkozó kezdeményező indítvány nyujtassék be és azt a delegáció fogadja el. Ezen mindenesetre határozott akaratot kifejező modalitás szintén félretették, mert el nem fogadás esetén vagy pedig közös határozatnak a magyar kormány részéről való megakadályozása esetén annyit tett volna, mint a költségvetés indirekt megtagadása. Ennek következtében a tárgyalás alatt álló javaslatokhoz nyultak, amely átmeneti, de haladéktalanul hatályos intézkedésre vonatkozik, amely az egész költségvetési javaslatot akkor sem veszélyezteti, ha a magyar delegációval való meg egyezés nem is jöhetne létre.

Konstatálja, hogy javaslatának Schraffel javaslattal való kombinációja javítás volna és hangsúlyozza, hogy javaslatának sémája nem tekintendő véglegesen megállapítottnak.

Ezután Schraffel indokolja a legénységi zsold felemelésére és a legénységi élelmezés megjavítására vonatkozó javaslatát, majd a gróf Latourral közösen megszövegezett és a tiszti fizetések felemelésére vonatkozó javaslatot indokolja.

Klofác delegátus szerint a tiszti fizetések javítása annál nagyobb előny a magyarokra nézve, minél nagyobb súlyt fektet az osztrák delegáció az ügy mielőbbi befejezésére. Felvilágosítást kér a hadügyminisztertől, mily engedményeket adtak a magyaroknak a delegáció-háta mögött és amelyek révén Magyarországon önálló hadsereget vonnak össze, amely a tótok, németek, románok, szerbek és főleg a horvátok elnyomására fog szolgálni. Adják meg a magyaroknak azt, ami nemzeti szempontból megilleti őket, de nem többet. Latour javaslatát nem fogadhatja el.

Az ülést erre berekesztik. A legközelebbi ülés hétfőn délután.

Politikai hangulatok.

I. Okok és következmények.

A delegációs viták során a jövő alakulásáról szóló jóslatok meghozták a következményeket. Mi korábban rámutattunk a függetlenségi képviselők beszédeiben rejlő tendenciákra és különösen a Nagy Emil elméletére, amelyik mérsékeltekről és tuzókról szólt. Alig mult azóta egy nap s ime a fejtegetések egész sorozata következik. Jó alkalom a helyzet jellemzésére. Kitiűnő alap, hogy reá építsenek. Csak fel kellett vetni a gondolatot, hogy helyesebb volna most megoldani az összes katonai kérdéseket, mintsem bizonytalan időre a tuzók támadásainak kitenni s ime mindenik felfogás részére bő tárgyalási anyag keletkezik.

Leginkább mindenekelőtt a koalíció ellenégeinek az állásfoglalása érdekelhet. Azt mondják: ime itt van a koalíció behódolása és felajánlkozása. Hogy azt mondja a koalíció vezérszónoka: mi velünk lehet beszélni. Mi nem haragszunk, mi nem vagyunk rebellesek, nem vagyunk tuzók, mi a hadsereg harcoképességét szemünk előtt tartjuk valamennyi kívánságunknál, tehát a mi kívánalmaink nem ellentétesek, avagy nem lesznek ellentétesek a hagyományos katonai felfogásokkal. Mi itt vagyunk; van időnk, van hajlandóságunk, tessék beszélni velünk. Mi meg tudjuk magyarázni az országnak, hogy helyesebb most megoldani a lényeges kérdéseket, mintsem a bizonytalan jövő kockázatára bízni. Így magyarázzák ellenzéki részen a legújabb koalíciós kezdeményezést és ebből a hangnemből kiindulva átkot dörögnek mindazokra, akik a függetlenségi elveket feladják. Bizony aktuális műfajjá válik a szatira és annak valamennyi változata. Szatirát tudnak írni róla, hogy a kurucok miképpen változnak át Bécsben Burgimádó és talpnyaló lakókká. Gunyolódnak velük, hogy akik miatt egész Ausztria reszketett az egyezés évtizedein át, hogy valamikor többséghez juthatnak, azok most belehevülvén ezen többségi állapotba, sokkal meghunyászkodóbbak és megalkuvásra készebbek, mint ama közösügyes, hatvanhetes, osztrákpárti mamelukok voltak, akiket a függetlenségi folyton folyvást hazaárulóknak tituláltak. Így csinálják ellenük a hangulatot és bizton tudván, hogy ajánlkozásuk dacára sem hozhatnak most haza katonai vívmányokat, azt mondják, hogy itthon bottal kell várni őket, a nemzet ellenségeit.

Ami azt illeti, eredménynek ez elég csinos eredmény és valamely kampány bevezetésének elég hangos és zajos introdukció. És ez valóban a tuzók megnyilatkozása, ama tuzóké, akik a magyar vezényszót, minden más érdektől étekintve, valamennyi béketörekvéssel szemben aktualitás-ban akariák tartani.

Más persze a kormánypárti oldalnak a felfogása. Ott az eszmét láthatóan szívesen fogadják. Ott a gondolat új ötleteket sugall és a mostani parlament részére történelmi jelentőségű feladatokat tűz ki. Csak az eszmére volt szükség s egyszerre kitégült a láthatár. És egyszerre a koalíció programja, amely határozottan megszabott körvonalu volt, kibővült, megnagyobbodott és olyan terjedelművé lett, mint egy mesebeli lakodalom, hogy Henczidáról Bonczhidáig foly a sárga lé. A koalíció vállalkozása nagyobb részben tudvalevőleg be van fejezve. Szigoruan véve, már nem lenne egyéb hátra, mint megcsinálni a választási reformot s aztán feloszlalni az országgyűlést és az új reform alapján összeülő parlamentre bízni a többit. Ehelyett megjelenik a hosszabb élet reményével kecsegtető új program. Hogy a katonai kérdéseket most oldják meg és még ez a parlament gondoskodik a nemzeti követelések

elintézéséről. De miképpen? Függetlenségi szeltemben, úgy mondják, de nem követelni mindent, hanem annyit igen, hogy e kezdés irányában tovább lehessen haladni az önállóság felé. Nos, ha ezt jelentik Bécsben, akkor okvetlen siettetik a választási reformot és szó sem lehetne róla, hogy a katonai kérdések felől a koalícióval, melynek többsége függetlenségi, tárgyaljanak. Csakis, ha itthon Magyarország részére festik ekként a helyzetet, de Bécs részére úgy rajzolják, hogy a katonai kérdések csakis most és csakis a mérsékeltekkel oldható meg, akkor lehet valami kilátás a terv megvalósítására.

De még tovább mennek. Hogyha benne vannak a kombinációkban és jóslásokban, miért ne kombináljanak és miért ne jósoljanak még többet. És ábrándoznak felőle, hogy milyen nagyszerű lenne egyuttal a közös ügyeket is reformálni a függetlenségi eszméknek megfelelően. Komolyan dolgozni az önálló vámterületért, három év alatt megcsinálni a nemzeti bankot. És eltörölni a delegációt. Meg mit még?

Valósággal igen szép ábrándok. Csak az a bajuk, mint minden ábrándé. Holdvilágnál szép. A reális életben értéktelen.

* * *

II. Irom neki Nagy János . . .

Incidens volt a delegációban. Nagy Ferencz, aki a legkomolyabb és leghiggadtabb politikusok közé tartozik, szóvá tett egy körülményt, amelyik egy kissé az orosz állapotokhoz hasonlít. Nemcsak, hogy a katonai szükségletek beszerzésénél nem veszik tekintetbe a kvótaarányt és nem rendelkeznek kellő mennyiségű Magyarországon, hanem még svindliznek is. A kimutatásokban van olyan tétel, amelyik csak papíron létezik. A hadügyminiszter pinczerrendelést közöl a rubrikában. Mint hogyha valamely magyarországi gyárban rendeltek volna valamit, holott nem rendeltek semmit.

Felpattant erre a hadügyminiszter megbízottja, Hoffmann vezérőrnagy és felvilágosítást követelt, nem is privátim, hanem a delegáció színe előtt. Erre aztán Nagy Ferencz megnevezte a szegedi kenderfonó-gyárat, amely akként szerepel, mint ha ott a hadügyi kormány rendelt volna valamit, pedig nem rendelt semmit.

A hadügyminiszter képviselője erre kijelentette, hogy a vizsgálat megindul.

Hogy mi ez? — kérdezi az olvasó. Egy kis régi szisztéma. A kimutatásokban szükség volt arra, hogy magyarországi megrendeléseket mutassanak ki, hát megtették. Majd ki fog tünni, hogy egy kis tévedés volt.

Mint amikor régen a német sorozó-bizottságok nagyon nehezen birkóztak meg a magyar nevekkel, de mert Magyarországon soroztak, hát magyar neveket akartak a lajstromokba írni. És amikor a bizottság a cziírabb neveken nem tudott eligazodni, hát azt mondta:

— Donnerwetter, irom neki Nagy János.

Hát Szeged magyar, kender szintén magyar, irom neki szegedi kender.

Esetleg holnapra valahogyan majd kikorrigálják a szegedi kendert s megint béke lesz.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23 - 45. szám.

A nemzetiségek szervezkedése.

— A radikális szerbek a függetlenségi pártban. —

Budapest, február 13.

A nemzetiségi képviselők csoportja a nemzetellenes agitátorok táborával egyetemben ugyancsak dolgoznak a választói reform ellen, amelyet ugyan nem ismernek, de amelyről joggal hiszik, hogy a magyar állameszmét meg fogja védelmezni. Szerintük pedig a magyarság érdekeinek megóvása egyenlő a nemzetiségek elnyomásával, s így ezzel a jelszóval tüzelik a nem magyar ajku polgárokat a magyarok ellen. Országos mozgalmat kezdeményeztek és a nemzetiségeket három csoportban, mint román, tót és szerb párt igyekeznek harcra buzdítani.

Ugy a román, mint a tót párt megkezdte az országos szervezést. Az országgyűlési nemzetiségi párt, hogy a szervezéshez szükséges anyagi eszközök rendelkezésre álljanak, kültagokat vesz fel, akik a szervezkedés munkálataihoz évenként legalább husz koronával tartoznak hozzájárulni. A klub pártoló tagokat is felvesz, akik 20 koronánál kevesebbet, de legalább évi egy koronát fognak a szervezkedésre fizetni. Kültag vagy pártoló tag lehet minden magyarországi román, tót és szerb honos, aki a nemzetiségek jogainak kivívását óhajtja és aki egyebekben is egyetért az egész nemzetiségi programmal úgy, amint az az agitáció egyes tüneteiben megnyilatkozik s az országgyűlésen proklamáltatik. A kültagok a párt minden szélesebb körű gyűlésén szavazati jogot kapnak.

A szervezkedést eddig csak a román és a tót párt kezdte meg, míg a szerbek éppen nem mozognak, sőt a klub szerb képviselő tagjai nem is voltak jelen azon a konferencián, melyen az országos szervezést elhatározták. Valószínű, hogy a szerb képviselők, ha a kormány a patriarka-választásra és egyéb egyházi ügyekre vonatkozó kívánságaikat teljesíti, ki fognak lépni a nemzetiségi klubból, ahová egy év óta különben sem járnak fel. A szerbek amugy is a függetlenségi párt hívei és a szerb kerületek nagy része a legutóbbi választások alkalmával is függetlenségi képviselőket küldött a parlamentbe. A szerb nemzetiségi képviselők, akik mindannyian a radikális párthoz tartoznak, a patriarka-választás után be fognak lépni a függetlenségi pártba.

KÜLFÖLD.

Német birodalmi gyűlés. A mai ülés folyamán dr. Dröschler (konzervatív) a postaügyi költségvetés takarékoságát dicsérte és Damnnak a rendkívüli tarifák életbeléptetésére vonatkozó határozati javaslata ellen fordult. Singer (szociáldemokrata) hibáztatja, hogy a postaigazgatóság a postaügyi költségek összegénél nagyobb bevételt igyekszik elérni. A levéltitok megőrzését kívánja. Kraetke államtitkár visszautasítja Singer szociáldemokratának a levéltitok megsértésére vonatkozó könnyelmű gyanusítását és az összes postai alkalmazottak nevében tiltakozik az ily sértések ellen. Singernek a bírságolásra vonatkozó állítása is valótlan, amennyiben a személyzetet az utóbbi hat évben 34,9%-kal százalékkal szaporították, a bírságok pedig 19%-kal csökkentek.

A portugál válság. Mánuel király elnöklésével az államtanács ülést tartott, hogy nyilatkozzék a király szándékáról, mely szerint megkegyelmezni kíván azoknak a tengerészeknek, akik 1906 áprilisban a lázadásokban részesek voltak. Az államtanács a zendülő tengerészek javára mondott véleményét. Az erre vonatkozó dekrétumban, amely a hivatalos lapban fog megjelenni, a megokolás a következőképpen hangzik: Leghőbb kívánságom, hogy uralkodásomat az alkotmány által nekem juttatott megkegyelmező jog gyakorlásával kezdjem meg. Az ülés után Mánuel király az összes államtanácsosokat fogadta és szíves szavakat intézett hozzájuk. Délután a király a tengerészeti iskolák növendékeit fogadta és örömet fejezte ki, hogy volt iskolatársait láthatja. A kormány a korteznek törvényjavaslatot szándékozik benyújtani a lisszaboni rendőrség tárgyában. Még nem tüzték ki azt a napot, amelyen a király a kortez előtt esküt fog tenni.

Egy londoni lap tudósítójának lisszaboni jelentése szerint a portugál pénzügyminiszter kijelentette előtte, hogy a fennálló külföldi államadósságok konszolidálását keresztül akarja vinni.

Karlosz király és a trónörökös ellen elkövetett merénylet három tettesét kedden éjszaka temették el. A temetés, amelynek óráját szigorúan titkolták, és amelyhez még az elhunytak hozzátartozóit sem bocsátották, egyházi szertartás nélkül folyt le. Éjjel két órakor a polgárőrség egy szakasza körülfogta a halottsházat, ahova már előzőleg mintegy husz hatóság személy érkezett. A vászonba burkolt holttestek személyazonosságának megállapítása után a holttesteket külön-külön egyszerű fakoporsókba, ezeket pedig ónkoporsókba helyezték. A koporsókat egy butorszállító kocsi vitték a távoleső temetőbe. A nyílt sírnál felnyitották a koporsókat, a temető-felügyelő lámpával rávilágított a holttestekre és így szólt:

— Igen,ők azok. Felismerem őket!
Ezután ismét lezárták a koporsókat, amelyeket most már végre lebecsátottak a sírúreg mélyébe. Ezzel a komor szertartás véget ért.

A marokkói zavargások. A spanyol lapok még mindig bizonyos idegességgel tárgyalják azt a jegyzéket, melyet a francia kormány állítólag Spanyolországhoz intézett. Egyes lapok egyértelműen kijelentik, hogy Spanyolországnak a Franciaország marokkói akciójában való részvételben szigorúan az aigazirászi akta által vont határokon belül kell maradnia, amint eddig tette. Azok az okok, amelyek Spanyolország eddigi magatartását megszabták, még mindig változatlanul fennállanak.

Az Epoca a külügyminiszter közléseit hozza nyilvánosságra Franciaország állítólagos felszólításáról, hogy Spanyolország nagyobb mértékben vegyen részt a marokkói akcióban. A miniszter alaplatannak jelentette ki azt a hirt, hogy Franciaország újabb rendkívüli támogatás iránt felszólalt volna. A francia hadműveletek semmiféle tekintetben nem lépik túl a szerződéseket.

Damade tábornok távirati jelentése szerint az Uled Said-törzs nagy része pardont kért. Mazagani jelentések szerint Muiey Hafid legutóbbi veresége következtében megőrült.

A macedón csendőrség parancsnoka. De Giorgis tábornok, a macedóniai csendőrség parancsnoka, közölte az olasz kormánynyal, hogy nem hajlandó lemondani jelenlegi állásának megtartása kedvéért tour szerint küszöbön álló hadtestparancsnoki előléptetéséről. A kormány erre elhatározta, hogy a tábornoknak — jelenlegi alkalmazásában való megahagyása mellett — külön dekrétummal a hadtestparancsnoki rangot adományozza.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes havi ülését Gulner Gyula főispán elnöklésével. A főjegyző jelentésének meghallgatása után dr. Petri Mór pestvármegyei kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy Kispesten, az Erzsébettelepen egy két tanítós, BudafoK-Kelenvölgyön egy tanítós iskolát szerveztek, amelyek ez év szeptember havában nyílnak meg; továbbá, hogy a gazdasági ismétlő-iskoláknak megveszerte újjászervezése iránt megterette a szükséges intézkedéseket. Beszámolt az állami iskolai gondnokságok megalakításáról, illetve bemutatta a községek részéről megejtett gondnoksági tagválasztások eredményét. Intézkedés történt az államszegélyben nem részesülő községi és felekezeti iskolai tanítók javadalmának újraértékelése dolgában. Hangsúlyozta a tanfelügyelő, hogy azon iskolák részére, amelyeknek fentartói eddig államszegélyért nem folyamodtak, amennyiben kérvényüket még e hó folyamán benyújtják, a segély 1907 július hó 1-től fog folyósítani. Végül jelentette a kir. tanfelügyelő, hogy az elmúlt hó folyamán a közoktatásiügyi miniszter 41 tanító részére 21.820 korona államszegélyt engedélyezett. Ezután Grézer János kecskeméti kir. tanfelügyelő terjesztette elő jelentését a tanítói fizetések kiegészítéséről.

Fegyelmi vizsgálat egy polgármester ellen. Zombor város törvényhatósági bizottsága Fernbach Károly főispán elnöklésével ma délután tartott közgyűlésén Méri János indítványára névszerinti szavazás után elrendelte a fegyelmi megelőző vizsgálatot Hauke Imre polgármester és Heintz Kálmán városi főszámvevő ellen azon a címen, hogy a nevezettek a múlt évi költségvetés keretében a város anyagi érdekeinek megóvása érdekében nem gyakoroltak kellő ellenőrzést.

Nagyhatalmak a Balkánon.

Budapest, február 13.

A Balkán-félszigetnek politikai irányítóje borus időt jelez, ez pedig arra enged következtetni, hogy a nagyhatalmak között nincsen meg az egyetértés. Aehrenthal báró január 27-én tartott expozéjában még elég rózsás színekkel festette ki a helyzetet Macedóniában, mert ezeket mondotta: „A keresztények védelme Törökországban majdnem teljes. A közigazgatás mindinkább javul és a keresztény népek számtalan, gyakran nagyon is alapos volt panaszai a török hatóságok visszaélései miatt mostanában csak ritkán hallatszanak”. Ez nagyon szép és örvendetes, csak hogy az a baj, hogy éppen egy nappal később az angol parlament megnyitása alkalmából Edvárd király ugyancsak arról a tárgyról a következőket mondotta: „A török és a keresztény népek egymáshoz való viszonya nem mutat semmi javulást, a különböző nemzetiségek bandái tovább is folytatják erőszakosságukat és a helyzet okot ad komoly aggodalomra.” Ez tehát éppen az ellenkezője annak, amit Aehrenthal mondott. Négy nappal később, január 31-én maga Aehrenthal is kissé töprengőbb, mert szótartában már utal arra, hogy nagyon nehéz a különböző nemzetiségeket (értsd: a görögöt, szerbet, bolgárt és törököt) egymástól elkülöníteni és így nagyon nehéz az összecsoportosuló bandákat megfékezni, de nem kételkedik benne, hogy a szultán hozzá fog járulni a nagyhatalmak reformjavaslataihoz stb.

Csak hogy ezzel a második kijelentésével Aehrenthal egy cseppet sem volt szerencsésebb, mint volt első szótartásával, mert vele ellentétbe keveredett Oroszországgal éppugy, ahogy első nyilatkozatának ellene mondott az angol király. Mert közvetlenül Aehrenthal második nyilatkozata után orosz félhivatalos lapokban volt olvasható az a hír, hogy éppen azon a napon, amelyen Aehrenthal kifejezte abbéli reményét, hogy a szultán hozzá fog járulni a nagyhatalmak reformjavaslataihoz, a porta átnyújtotta válaszigjegyzékét Marschall bárónak, a német nagykövetnek, mint a diplomáciai kar doyenjének, amely jegyzékkel kerekén megtagadja hozzájárulását az entente-hatalmak javaslataihoz és a szultán a saját közegeire kívánja bízni a csendőri és pénzügyi szolgálatot Macedóniában. Ezzel aztán a diplomata urak oda kerültek, ahol a mádi zsidó és a nagyköveteK közül az kaczag most legjobbizúen a markába, aki hazájának politikai érdekeiért fogva nem uszik nyakig a diplomáciai „koncert” nem egészen sima és morajatlan áradatában.

Maga a koncert pedig így néz ki: Oroszország az említett félhivatalos híradásában Ausztria-Magyarországot azzal vádolja, hogy a kuliszák mögött egy gyékényen árul a török és az osztrák-magyar vasutak összekapcsolása érdekében. A szultánnak meg egyéb sem kell, csak hogy lássa, hogy Ausztria-Magyarország a keleti vasutak dolgában valami külön akcióra készül Oroszországgal szemben, hogy e két entente-hatalom közé valami ellentét ékelődik. A nagyhatalmak egymás közt való czi-vódása mindig a leghathatóság fegyver volt a szultán kezében és most is éppen csak hogy észrevette az ellentétet a két entente-hatalom közt, azonnal hasznosította azt magának azzal, hogy nem járult hozzá az entente-hatalmak reformjavaslataihoz, hanem a maga lábára áll és fitymet hány az egész diplomáciai koncertnek.

A nagy garral hirdett entente monarchiánk és Oroszország között tehát, magyarán mondva, lyukas mogyorónak bizonyult. Ennek magyarázata pedig abban rejlik, hogy Oroszország, amióta csak 1897. évben megkötötte monarchiánkkal a hirhdt entente-ot, amelylyel Goluchowski is, Aehrenthal is oly büszkén verték mellüket, egy perczig sem tételezte fel a bécsi külügyi hivataltól, hogy ennek még valaha eszébe jusson valami önálló szerepet is játszani a Balkán-félszigeten. Ebben a feltevésben járult hozzá Oroszország a mult nyáron is a mürzstégi program megújításához, vagyis ahhoz, hogy a szultánra nyomást gyakoroljanak a mürzstégi program végrehajtása végett, amit most a szultán kerekén megtagadott. Oroszország az entente-ot monarchiánkkal mindig csak eszköznek tekintette arra,

hogy Auszria-Magyarország távol tartsa magát minden önálló akció-tól mindaddig, míg Oroszország kénytelen pihienni engedni a keleti kérdést és hogy monarchiánkat abban a percben lerázhassa magáról, amikor neki tetszeni fog. Ezt tette Oroszország 1877-ben is mindenféle megállapodások ellenére is, míg Andrássy a san-stefanoi béke után nem állította meg Oroszországot győzelmi útján.

Ez nagy hibája az Oroszországgal kötött megállapodásnak. Oroszország mindig csak hátsógondolattal tekintett az ententera, a mi külügyminisztereink pedig nagyon jóhiszeműen mentek bele abba és nagy becsületesen fenn is tartották azt, mert igen jó kibúvónak kínálkoztott arra, hogy semmittevésünket szépen kendőzhessük vele. Most egész váratlanul Aehrenthal báró, mint akárcsak a török szultán, kezd a maga lábára állni. Ezt pedig Oroszország nem nézheti jó szemmel, mert ellenkezik az orosz-osztrák-magyar entente szellemével. A viszály tehát az entente-hatalmak között meg van, akár-hogy tagadják is azt hivatalosan és félhivatalosan. A magyar közvéleménynek pedig meg van az a sajnos elégtétele, hogy sohasem nyugodott bele az orosz megállapodásba, mert meg volt róla győződve mindig, hogy Oroszország nem őszintén kötötte meg azt és a dupirozottak utóvégre mégis csak mi leszünk.

Mai hireink a következők:

Mértékadó helyről jelentik, hogy báró Aehrenthal expozéjában tartalmát előbb bizalmasan közölte Pétervárott és Berlinben. A német kormány nem hagyta báró Aehrenthal kétségben az iránt, hogy szimpátiával viseltetik a szandzsák-vasut terve iránt, de sem a német kormány maga nem hozta fölszínre ezt az eszmét, sem pedig a szultánra nem gyakorolt befolyást, hogy Ausztria-Magyarországnak a konceszsiót megadja. Báró Aehrenthal egyedül tárgyalta a portával. Más forrásból jelentik, hogy bár a szandzsák-vasutról szóló iradéja csak az előmunkálatokra vonatkozik, török részről az egész tervet véglegesen jóváhagyottnak tekintik. Az a vélemény, hogy ez a terv a portán ellenállásra fog találni, alaptalan feltevésen nyugszik. Török részről soha sem vitatták és nem is vitathatták, hogy a berlini szerződés 25. paragrafusa Magyarország-Ausztriának lehetőséget nyújt az említett vállalkozás keresztülvitelére. Az új vasutnak jelentőségét Törökország gazdasági és ipari fejlődése és az európai kereskedelem szempontjából itt igen jól tudják mérlegelni.

A vasutépítés ellen intézett francia támadások orosz befolyásra vezethetők vissza. A „Ries” egyik munkatársa beszélgetett a Balkán-dolgokban nem közvetlenül érdekelt nagyhatalmak egyikének képviselőjével, aki azt mondta, hogy a macedóniai igazságügyi reform dolgában nagyon komoly differenciák vannak különböző nagyhatalmak között. A porta a vele baráti viszonyban levő Németországnak nyilvánvaló befolyása alatt, nála egészen szokatlan ellenálló erőt tanusít. Magyarország-Ausztria hajlandónak látszik arra, hogy jó vasuti konceszsióért az összes reformoktól lemondjon. A többi hatalom vállvetett igyekezetével szemben áll a porta. Magyarország-Ausztria és Németország ellenállása. Komoly konfliktus mindenek ellenére nem várható, mert egy hatalom sem akar ilyent előidézni.

Pichon külügyminiszter, a „Petite République” egyik munkatársának a külügyi helyzetről nyilatkozott s a többi közt a Balkán-kérdést is érintette. A külügyminiszter ezeket mondta:

Franciaország és Oroszország között két jó barátságban levő szövetséges hatalom viszonya van, amely két hatalom fölismerete érdekeik azonosságát és a nézetek és fölfogások folytonos és teljes összhangzásában igyekeznek ezeket az érdekeket megvédelmezni. Franciaországnak és Oroszországnak mindenütt azonos érdekei vannak. Ázsiában ez a két hatalom Kínával és Japánnal egyezséget kötött, amely még a kitéjezésekben is majdnem azonos. A Franciaország és Anglia között való viszony nagyon szives és benső és Oroszország baráti viszonyban van az angol kormánynyal, miután az összes differenciákat szerencsésen sikerült elhárítani. Ami a Németországhoz és a többi nagyhatalomhoz való viszonyt illeti, Pétervárott és Párisban egyaránt az a föltétlen elhatározás irányítja a politikát, hogy teljes egyetértésben azon fáradoznak, hogy a háboru

minden lehetséges okát kizárják és hogy a békének egyre jobban megszilárduló garanciákat adjanak. Nem látok konfliktusokat, amelyekről félni kellene. Az összes államok kormányai napról-napra jobban belátják szükségét annak, hogy a békét fentartsák, amelyet az egész világ közvéleménye óhajt. Ami a Balkán-kérdést illeti, ez a kérdés minden bizonynyal nagyon fontos s ennek a dolognak nagy gondot és figyelmet kell szentelni, de nem szabad tulozni a nézetek eltérését, amelyről most szó van. Meg vagyok győződve, hogy a muló nehézségek mellett is az európai politikát irányító nagyhatalmak között a teljes megértés diadalmasodni fog.

Érdekes nyilatkozatot tett egy újságíró előtt gróf Muravjev Wladimir, Oroszország új budapesti főkonzulja, aki eddig a berlini nagykövetség első titkárja volt. Gróf Muravjev jeles diplomata. A kormánya rendesen kényesebb föladatak elvégzését szokta rábízni, ezért azt hittek Berlinben, hogy Budapestre való kinevezése talán különös okból történt. Az újságíró meg is kérdezte tőle, hogy talán valami különös szándék birta rá az orosz kormányt, hogy őt küldje Budapestre.

A főkonzul tagadóan felelt. Kijelentette, hogy a budapesti főkonzuli hivatal vezetését mindig diplomata bizzák.

Az én küldetésem tehát semmi különös szándékot nem árul el, hanem ami engem illet, mégis valami határozott szándék vezet Budapestre. Az lesz az én föladatam, hogy Oroszország és Magyarország között barátságosabb viszonyt teremtek, s én teljes mértékben megértem a magyarok nemzeti érzékenységét, ha az 1849-iki eseményekre emlékeznek. Oroszországnak és Magyarországnak egymáshoz való viszonyában az utóbbi években magyar részről bizonyos bizalmatlanság mutatkozott, ami bizonyára még a régi események következménye. Az én föladatam az lesz, hogy ezt a bizalmatlanságot eloszlassam, s biztosra veszem, hogy törekvésem sikerülni fog, ha a magyarok meggyőződnek őszinteségemről. Mivel Ausztriával sikerült a barátságot helyreállítanunk, kell, hogy a Magyarországgal való kibékülés is lehetséges legyen. Én azt ajánlom a magyaroknak, borítsanak fátyolt a multak eseményeire, s elsőbbségben is gazdasági dolgokban keresem a közeledést, azután a politikában, s a közeledés mind a két államnak egyképpen javára lesz, Magyarországnak éppen úgy, mint Oroszországnak.

Muravjev nyilatkozott a vitás vasuttról is.

Tulajdonképpen itt vitáról szó sem lehet, mondta. Báró Aehrenthal expozéja váratlanul érte Oroszországot, s ezért félreértették. De Pétervárott is, meg Bécsben is azon fáradoznak, hogy a félreértést megszüntessék. Voltaképp nem is a kormányt lepte meg, hanem az orosz közvéleményt, s az orosz sajtó ezt a meglepetést felelte ki. Egyébként egy pillanatig sem kételkedem, hogy a félreértések minél előbb eloszlanak s hogy Oroszország egyezkedni fog Magyarországgal és Ausztriával arra nézve, hogy a műrzségi egyezményt fentartsák vagy elejtsék. A műrzségi egyezményvel arra kötelezte magát Oroszország, Magyarország és Ausztria, hogy a Balkánon fentartják a mai állapotot. Azok a tervek azonban, amelyeket báró Aehrenthal az expozéjába felvett, változtatnak a mai állapoton, még pedig csupán az egyik szerződő fél javára. De mondom, biztosra veszem, hogy a helyzet hamarosan tisztázódik, s hogy békés viszonyát nem dülja fel ez az affér, ez a viszony marad olyan jó, mint amilyen az utóbbi esztendőben volt.

Ezután azt mondta még a főkonzul, hogy egy hónap mulva Pétervárra utazik, hogy átvegye a Budapestre szóló utasításokat s azután elfoglalja állását Budapesten.

Báró Aehrenthal tegnapi beszédének azon részét, mikor arra a kérdésre, vajon más állammal a vasuti csatlakozás dolgában tárgyal-e, azt felelte, hogy e részben a külügyi kormány semmiféle tárgyalásokba nem bocsátkozott, sok helyütt félreértették s úgy magyarázták, mintha a monarchia külügyi kormánya Oroszországot nem értesítette volna arról a szándékáról, hogy Ausztria-Magyarország terve vette a szandzsák-vasut kiépítését. Illetékes részről ezzel szemben hangsúlyozzák, hogy már néhány hét előtt a szokásos diplomáciai uton közölte a külügyi kormány a signatarius hatalmakkal vasutépítési tervének végre-

hajtását s mivel ez a közlés diplomáciai uton történt, egészen természetes, hogy azok a kormányok, amelyeknek államai a berlini szerződést aláírták, minden megjegyzés nélkül fogadták a bejelentést.

A „Novoje Wremja“ Londonból a következő rendkívül figyelemreméltó hirt kapta: A konstantinápolyi nagykövetség utolsó tanácskozásán a német nagykövét azt kívánta, hogy a macedóniai igazságügyi reformok tárgyában már kidolgozott jegyzék átnyújtását halaszszák el s közvetítő indítványt tett, hogy a mai törvényszéki felügyelők jelentéseiket juttassák el a nemzetközi ellenőrző pénzügyi bizottsághoz, amelynek tagjai most foglalkoznak a reformok megvalósításával s ezeknek mandátumát hosszabbitsák meg. A nagykövetség ezt az indítványt közölték kormányaikkal. A „Novoje Wremja“ ebben az eljárásban a német politika részéről olyan törekvést lát, amelynek célja a műrzségi egyezmény megszüntetése.

Az „Exchange Company“ egy pétervári távirata szerint az orosz kormány még ma közölni fogja, hogy az orosz politika a Balkánon karöltve kíván haladni Angolországgal. Ez jelentős fordulat, mert arról van szó, hogy Oroszország a Balkán-kérdésben szembehelezkedik Ausztria-Magyarországgal és Németországgal, hogy azután külön politikát kövessen Angolországgal.

A „Novoje Wremja“ mai száma azt a felütést keltő hirt közli, hogy Ausztria-Magyarország a portától nemcsak a szandzsák-vasut koncepczióját eszközölte ki, hanem kizárólagos koncepcziót a kostovói és szaloniki vilajetekben. A „Novoje Wremja“ erről vezető helyen így ír:

Türelmünknek vége. Keressen magának Ausztria más partnert ehhez a nem becsületes játékhoz.

Párisból késő éjjel táviratozzák, hogy Ausztria-Magyarország párisi képviselője illetékes helyen felszólalt a francia sajtó heves hangja ellen, melylyel a szandzsák-vasut tervét tárgyalja. A francia kormány minden felelősséget elhárított magától a lapok szenvedélyes cikkeiért, sőt Pichon külügyminiszter késznek nyilatkozott befolyását latbavetni, már amennyiben befolyása érvényesülhet, hogy a lapok ezt a kérdést higgadtan tárgyalják. A francia külügyminiszter nem csinál titkot abból, hogy a francia kormány Ausztria-Magyarország irányában, amely a marokkói bonyodalmak legkomolyabb fázisaiban támogatta Franciaországot, barátságos érülettel viseltetik és elismeri Ausztria-Magyarország külügyi kormányának lojalitását abban, hogy január 24-én, öt nappal Aehrenthal expozéja előtt közölte a vasuttervet a francia kormánnyal.

Orosz félhivatalos részről egyáltalán nem fejeztek ki kedvetlenséget, de köztudomású, hogy az orosz kormányt a macedóniai vasut terve kinosan érintette. Oroszország Franciaország támogatásában bizakodva, most már hozzá fog látni az Adriától a Dunáig vezető vasutvonal kiépítéséhez. A pétervári kormány más hatalmakkal együtt kérni fogja a szultántól a Duna mentén fekvő Kragujeváciától az Adriáig, vagy Dulcignoig, vagy Antivariig tervezett vasutvonal engedélyezését és a szultán aligha fog ellenállhatni a hatalmak nyomásának. Kétségtelenül hozzá fog járulni ennek a tranzverzális vasutnak kiépítéséhez, mint ahogy hozzájárult a sokkal kevésbé fontos macedóniai vasut kiépítéséhez. Orosz és Olaszország elsősorban helyeznek súlyt e vasuti összeköttetéshez, amelyet különben Szerbia, Románia és Montenegro is kíván. Minthogy napirendre került az általános gazdasági érdekek védelme a Balkánon, már legközelebb a Küstendse-Üsküb vasutvonal tervének megvalósítását is sürgetni fogja Bulgária.

VITA FORRÁS
SÓSKÚT VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ
Orvosiilag népszerű: húgyúv s diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
13 évvel (érvilágosítással) szolgál a
Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.
Főnként: Édeskuty L. úrnál, Budapest, Erzsébet-tér 8.

TÁVIRATOK.

A szerb kereskedelmi szerződést megkötötték.

Bécs, febr. 13. (Saját tudósítónktól.) A vég nélküli tárgyalások, melyeket a monarchia folytatott Szerbiával a kereskedelmi szerződés megkötése végett, ma befejezéshez jutottak. A kereskedelmi szerződés ügyében folyó mai tárgyaláson ugyanis a delegátusok az összes pontokban meg egyeztek. Ezzel végre dülőre jutott a hosszas háborúság, mely monarchiánknak is, de különösen Szerbiának annyit kárt okozott s amely közgazdasági szempontból oly rendkívül fontos esemény.

Szerbia és Montenegró.

Belgrád, febr. 13. (Saját tudósítónktól.) A montenegrói szkupstinának viselkedését a montenegrói menekültek kiszolgáltatása körül itt nagy felháborodással tárgyalják. A minisztertanács tegnap foglalkozott ezzel az ügyvel és állítólag éles hangú jegyzéket küldött Cettinjébe. Milán király óta soha sem volt ilyen feszült a viszony Szerbia és Montenegró között.

Közgazdasági táviratok.

New-York, febr. 13. *Termenytőzsze. Gyapoi.* New-Yorkban 11.55, márcz.-ra 11.86. máj.-ra 11.97. New-Orleansban 11.75. *Petroleum stand* withe New-Yorkban 8.75. Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. *Zsir* Vestern Steam 7.80, Rohe testvérek 8.—. *On* 29.— 29.25, *Réz* 13.12—13.37. Csikagó, febr. 13. *Gabonaitőzsze. Zárlat.* Buza irányzata engedő, márcziusra —.—.— K., májusra 93.63—96.25 K. Iengeri engedő, máj.-ra 60.50—61.13 Csikagó, febr. 13. *Termenytőzsze. Zsir* februárra 7.02, tegnap 7.20, májusra 7.27, tegnap 7.42. Szalonna short clear, 6.37 tegnap 6.37. Sertéshus májusra 11.50, tegnap 11.90.

UJDONSÁGOK.

Czifra nyomoruság.

* * *

A nyomoruság akkor is nyomoruság marad, ha klakkban, ha frakkban, ha lakkban jár. A lényege éppenséggel nem változik. A jól kivastalt redingót alatt csak úgy követelődzik a gyomor, azért ami a gyomoré, mint a foszló, foltos ruharongy alatt. A gyomor az emberi szervezet szuverénje, mely abszolutisztikusan uralkodik az öt tápláló ember felett, az emberen, mely az ő rabszolgája. A gyomor nem ismer törvényt, nem ismer akadályt, nem respektál külsőségeket, se frakkot, se rongyot; a gyomor az megemészt mindent: az idegeidet, az agyadat, az önérzetedet, a becsületedet és végül magadat, amint vagy: lakkostól, frakkostól, rongyostól. Csak egyet nem tud megemészteni: a nyomoruságot.

Már pedig a nyomoruság az egyetlen teher, mely akkor sem lesz könnyebb, ha mégannyian nyögnek, görnyednek alatta. Sőt van eset, amikor annál inkább nő a sulya, mennél többen hordják. Egy öttagu család például öt gyomrot is jelent, vagyis ötszörös sulyt a családapa részére, akinek mind az ötöt kiszolgáltatnia kell. És ötszörös gondot és ötszörös szenvedést és ötszörös miegymást.

Ilyesmi és hasonlók motoszkálhattak azoknak a tisztviselőknek a fejeiben, akik végre elhatározták, hogy úgy-ahogy, megkísérlik a helyzetükön való javítást. A társadalmi konvencziók által jószabásu ruhába kényszerített nyomoruságukon akarnak változtatni, csak úgy, mint azok a szegény rabszolgák, akikről a társadalom még ezeket a hazug drapériákat sem követeli meg.

Siralmas és sokaknak meglepő hang ez, mely az elegánsak táborából feltör és idegen mindazoknak, akik a nyomoruságot elképzelné sem tudják a szokásos rongy-rekvizitumok nél-

kül. Mintha bizony a nyomoruság lógna a rongyon és nem a rongy a nyomoruságon. Mintha nem is a belső okok, de a külső megnyilvánulások tennék a nyomort. Megszoktuk már, hogy a szegénységre a kiülsőségekből következtessünk és a rongyok alatt el sem akarjuk képzelni a mindig kielégített és mindig jól kielégített gyomor-zsarnokot.

Édes Istenem, hány jókabátos embert ismernek, akik vacsorátlan esték után a másnapi ebéd reményében hunyták álomra szemüket. S akiket az éhenhalástól talán csak a jó kabátjuk mentett meg. Mert hiszen abban a részletfizetéses, bürovilágban a jó kabát a legjobb ajánlólevél, amint-hogy a piszkos gallér és kifogásolható ruha a legbiztosabban ható karriért elvágók.

Lassan-lassan ebből az osztályból is kipattannak tehát azok a hangok, melyek az alkalmazott és kenyéradó közötti viszonyt kívánják szabályozni egy humánusabb, emberibb alapon. Ma még nagyon félnékek és bizonytalanok e hangok, semhogy tulkiálthatnák azt a hazug véleményyt, mely a munkabérlőkön keresztül a köz-tudatban él. Ma még — — —

Amde ma csak ma van.

És holnap, holnap lesz.

Holnap pedig, úgy lehet, a hazugság szobráról fog lehullani a lepel. A lepel, mely jó szabású és jól vasalt ruhák alakjában egy nagy osztály nagy igazát takarta el.

Elle.

NÁPIREND. Naptár. Péntek, február 14. — Róm, kat.: Bálint. — Prot.: Bálint. — Görög-orosz: Február 1. Trifon. — Zsidó: Adar 12. — A nap két reggel 7 óra 11 perczkor, nyugszik délután 3 óra 17 perczkor. — A hold két délután 2 óra 27 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 26 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 3 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földmivélségi miniszter fogad délután 5 órakor. — A közoktatási miniszter fogad délután 4 órakor. — A helyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor. — A Magyar artisták gyűlése délután 3 órakor az Andrássy-utí Schuller-vendégházban. — A Lutheránus-egylet orgonahangversenye a Deák-terti ev. templomban délután 6 órakor. — Kurz Zelmá hangversenye a Vigadóban. — A MIENK kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9-8-ig. Belépődíj 1 korona. — Zemplényi Tivadar gyűjt. kiállítása a Könyves Kálmán múntézetben (Nagymező-utca 37-39.). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Keckemeti-utca 3.). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Képtér szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Műegyetemi Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Iparművészeti Múzeum zárva. — A Földtani intézmény zárva. — A Közelkeleti Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 5-8-ig. — Az Orsz. Ráth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet királyné emlékmúzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

Személyi hírek. Botfai Hírvös Iván, a Városi Villamos Vasut helyettes vezérigazgatója, több heti távollét után visszatért a fővárosba s hivatalát újból átvette. — Balázs Lajos, roznói püspök, székhelyéről több napi tartózkodásra a fővárosba érkezett.

Köszönet a királynak. Bécsben ma délelőtt a Park-klub igazgatósága, még pedig dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Szápáry Pál főrendiházi tag és Jekelfalussy Zoltán kamarás osztálytanácsos kihallgatáson jelent meg a királynál, hogy kifejezze a Park-klub köszönetét az arcképeért, amelyet a király a klubnak ajándékozott.

Szerényi államtitkár Cigaleban. Szerényi József kereskedelmiügyi államtitkár családjával együtt Cigaleba érkezett s a dr. Hajós gyógyintézetébe szállt. Szerényi államtitkár több napi pihenőre jött Cigaleba.

Új műegyetemi tanár. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Söpkéz Sándor műegyetemi magántanárt a budapesti József-műegyetemen szervezett második elektrotechnikai tanszék nyilvános tanárává nevezte ki.

Püspök a pánszlávizm ellen. Bende Imre nyitrai püspökhöz az utóbbi időben panaszok érkeztek aziránt, hogy Budai József magyarádi plébános és az egyházkerülethez tartozó több pap tevékeny részt vesz a pánszláv mozgalom terjesztésében. Bende püspök az illető papokat megintette és a napokban a trencsénymegyei papok kiülsősége előtt úgy nyilatkozott, hogy elvárja a katolikus pap-ságtól, hogy a népet istenfielemre és hazaszeretetre oktassák. Kötelességévé teszi a katolikus papoknak, hogy a népet az állam egységére nézve veszélyes tévtanoktól távol tartásák. Végül kemény szavakkal ítélte el a pánszláv törekvéseket.

A király gratulál. A király déli egy órakor Frigyes főherceg palotájába ment, hogy a főhercegi párral Mária Henriette főhercegnőnek Hohenlohe herceggel való eljegyzése alkalmából gratuláljon.

A bolgár fejedelem esküvője. Berlinből érkezett jelentések szerint Ferdinánd bolgár fejedelem márczius első napján tartja lakodalmát Reuss Eleonóra hercegnővel a Gera mellett levő ostersteini kastélyban. A menyegzőre már javában folynak az előkészítő munkálatok. Ferdinánd fejedelem fényes kísérettel fog Németországba érkezni. A bolgár kormány képviselőiben Malinov miniszterelnök és Krastoff igazságügyminiszter lesz jelen az innepségen. A bolgár képviselőházat Petkow házelnök fogja képviselni. Reuss Eleonora hercegnő buzgón tanulja a bolgár nyelvet. Völegénye egy ismert szófiai nyelv-mesternőt rendelt melléje, aki naponkint részesíti oktatásban.

Az egyetemi szemkliniká. A budapesti Tudományegyetem Üllői-úti orvoskari telepén a téli idő ellenére is javában folyik az új szemkliniká építése. A nyers téglából készült kétemeletes pavillon homlokzata a Mária-utczára nyílik és minden terme rendkívül téres és világos lesz. Az építéssel és berendezéssel azért sietnek, hogy az új kliniká a megállapított programhoz képest még ez év folyamán átadható legyen rendelkezésének. A higiénikus berendezések a szemkliniká igazgatója, dr. Grósz Emil ny. r. tanár felügyelete alatt készülnek.

A zenggi püspök temetése. Maurovics Antal zenggi püspök temetése óriási részvét mellett folyt le. A gyászünnepeken Zágárból számos küldöttség vett részt. Képviselte magát a horvát tartománygyűlés, a zágrábi egyetem, a horvát akadémia és sok más kulturális és tudományos társaság. Gróf Nákó Sándor fiumei kormányzó képviselőiben Donóth Imre miniszteri tanácsos vett részt a püspök temetésén.

Tosellék nem mennek Oroszországba. Varsóból jelentik, hogy Toselli, akinek szerződés szerint e hó 18-án feleségével, a volt szász trónörökös-néval együtt Lodzban egy hangversenyen kellett volna résztvennie, tegnapelőtt közölte impresszáriójával, hogy nem megy el Oroszországba. Minthogy pedig Toselli a Firenzében kapott 1000 frank foglalót sem adta vissza a vállalkozónak, ez utóbbi törvényes utra tereli az ügyet.

Eitel Frigyes Párisban. Párisból jelentik, hogy Eitel Frigyes herceg egy napi ott időzés után elutazott Németországba, anélkül, hogy Fallières elnököt meglátogatta volna. A herceg ott tartózkodása alatt elsétált a Boulevardokra, az Avenue de l'Opera és a Rue de la Paixre és ott egy ékszerésznél bevásárlásokat eszközölt. Innen a rokkantak dómjába hajtatott. Ott a községtanács elnöke és a dóm gondnoka fogadták és először I. Napoleon sírházhoz kalauzolták. Azután megmutatták a hercegnek a Napóleon-ereklyéket. Végül meglátogatta még a herceg a hadi-múzeumot, amelyik a rokkantak dómjában van elhelyezve. Délben résztvett a német nagykövet által adott dejeuneren és 1 óra 50 perczkor az északi expresszvonattal elutazott. A lapok kimerítő tudósításokat hoztak a herceg párisi látogatásáról, de a közönség alig vette észre jelenlétét. Az északi pályaudvart nagyobb rendőri őrség őrizte, bár a trónörökös elutazása alkalmával csak kevés kíváncsi ember jelent meg a pályaudvaron.

Gróf Hadik-Barkóczy Endre betegsége. Gróf Hadik-Barkóczy Endre főrendiházi tagon tegnap délután a Hercezl-szanatóriumban súlyosabb operációt végeztek. Ma este arról értesülünk, hogy a beteg elég jól van, állapota kielégítő. A gróf több heti influenzában feküdt, amelyből származó komplikációk sürgős operációt tettek szükségessé. A beteg, mint már említettük, jól érzi magát és mihamarábbi felépülésnek néz elébe.

A gimnazista tragédiája. Leytomischl városában nagy részvétet kelt egy fiatal gimnazista tragédiája. Egy vendéglátóháznak tizenöt éves fia, aki az állami gimnázium ötödik osztályába járt s tavaly elhunyt anyjától nyolcezer koronát örökölt, ma felakasztotta magát. Hátrahagyott levelében öngyilkosságának okául azt adja, hogy a hittantanár intő küldött atyjának, amiért ebben a tantárgyban hanyag volt. Leveléhez végrendeletet is csatolt és a nyolcezer koronát öccsének testálta.

Szana Tamás temetése. Szana Tamás holttemét ma délelőtt ravatalra tették az Uránia-színház belső előcsarnokában. Alacsony katafalkon, babérfákkal körülövezve, száz meg száz égő gyertya között nyugodott a megboldogult díszes érc-koporsójában, melyet a hírlapírók nyugdíjintézetének nemzeti színű selyem Jókai-lepelje borított. Az első foyer teli volt selyemszalagos, hatalmas babérkoszorúkkal, melyeket a kegyelet halmozott itt össze. Koszorút küldöttek többek között: az Uránia igazgató-sága és személyzete, a Petőfi-Társaság, gróf Zichy Géza, Erdődi Béla és családja, Kiss József és családja, Pekár Gyula, Ráth István, Strausz Adolf és sokan mások. A nagyközönség tizenegy órától kezdve seregestől járult a ravatalhoz, amely mellett az Uránia-színház egyenruhás alkalmazottjai álltak őrt, míg a tömeget díszruhába öltözött rendőrök igazgatták. Az Uránia-színház ma gyászkeres szinlapokat ragasztott ki ezzel a felirással: „Szana Tamás igazgató elhunytá miatt a színház ma zárva van” és gyász-jelentéssel számol be a gyászesetről. A temetés ma délután volt. A gyászolók között ott voltak:

Berzeviczy Albert v. b. t. t., az Akadémia elnöke, Wlassics Gyula v. b. t. t., Dessewffy Aurél v. b. t. t. a főrendiház elnöke, Rákosi Jenő főrendiházi tag, Beöthy Zsolt főrend., Hercegg Ferencz, a budapesti újságírók egyesületének elnöke, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Kammerer Ernő min. tanácsos, Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, az Akadémia főtitkára, Vajda Ottó nyug. min. tanácsos, Gopcsa László min. osztálytanácsos, Endrődi Sándor és Ferenczy Zoltán, a Petőfi-Társaság alelnökei, dr. Várady Antal főtitkár, a Nemzeti Színház részéről: Somló Sándor igazgató, Tóth Imre főrendező, Vizvári Gyula, Kovács Mihály, Tolnai Ákos, az Uránia műkereskedés igazgatója, Hegedűs István egyet. tanár, Glück Frigyes, Kiss József, Klupathy Jenő, Agai Adolf, Kenedi Géza, Bársony István, Szávay Gyula, Kéry Gyula, Hamvay Gyula, Strausz Adolf, Pekár Gyula, dr. Finály Gábor, Vértesy Arnold, Szokolay Kornél, Létmányi Nándor, dr. Rácz István, Lampérth Géza, Baditz Ottó, Czárán István, Pap Zoltán, Kovács Dénes, Jakab Ödön, Kövesligethy Radó, Beszita Nándor, Böngérfy János, Kazár Emil, Hornyánszky Viktor, Gerster Béla, Zemplényi Tivadar, Farmathy Jenő, Hahóty Sándor, Kis György, Kankovszky Árpád, Baróti Lajos, Neugebauer Lajos, Ráth István, Erdélyi Zoltán, Langer Jenő, Pósa Lajos, Solymosi Elek, Prém József, Jónás Károly, Sziklay János, Zsedényi Aladár, Král Miklós, Geguss Dániel, dr. Luczenbacher Béla és igen sokan mások.

A gyászoló közönség egészen megtöltötte a ravataios termét, meg a kapualját. Pontban fél négy órakor érkezett meg Petri Elek református lelkész, aki magasztos szavakkal bucsuztatta el a megboldogultat, majd megható imával szentelte be.

A czár, mint a pogromok védője. Az Oroszországból érkező hírek nagyrészt ellenőrizhetetlenek. És így ellenőrizhetetlen s alig hihető az alábbi is, amely Pétervárról érkezik. Ezek szerint a czár egyre több olyan elítéltnak ad kegyelmet, akik az orosz népszövetség kötelékéhez tartoznak. A hosszú sorozatot legújabbán azoknak a rablóknak a megkegyelmezése egészíti ki, akik 1905. októberben a csernikovi pogromot előidéztek és akiket a bíróságok ezért kényszer-munkára ítéltek. A czár ama kihallgatás alkalmával, melyet legutóbb Konovnitzin grófnak adott, nyíltan kijelentette, hogy ő nem fogja megengedni, hogy csak egy ember is bünhődjék azok közül, akiket pogromok miatt elítélnek. Amikor a gróf panaszkodott, a czár azt felelte:

— Igaz, hogy a bíróságok a forma kedvéért kénytelenek eljánni és el kell ítélniök a vádlottakat, de czári becsületszavamat adom önnek, hogy az elítéltek egyike sem fogja a rája mért büntetést elszenvédeni.

Az orsai pogrom miatt indított pörben a vádlottak odakiáltották a bírának:

— Itéljete el csak közülünk, amennyit akar-tok, seba, a czár megvédelmez bennünket.

Lezuhant kapudisz. Szegezen a tanítóképző-intézet kapuja feletti párkányról lezuhant egy körül-belül ötven kilós gipszdísz, mely az esőzés következtében lazult meg. A lezuhanó párkány ráesett az előadásra siető Börcsök Lajos tanárra, minek következtében az lábát törte és súlyos sérüléseket szenvedett. Börcsök tanárt a kórházba szállították.

Holttest a kutban. Vése községben ma reggel az egyik kutban egy leány holttestét találták. A csendőrség megállapította, hogy az illető Major Juliska tizenöt éves falubeli leányka, ki vasárnap elünt szülei lakásáról. Azt hiszik, hogy a leány kégyilkosság áldozata lett. A csendőrség nyomoz.

— **Bomba a spanyol király vonatán.** Ugy látzik, hogy a halál nagyon is ott ólálkodik a spanyol király körül. Esküvője napján csodával határos szerencsével menekült meg feleségével együtt a legborzalmasabb haláltól. Azóta nem szüntenek leselkedni rá azok, akik akár az anarkiának hívei, akár külön a spanyol dinasztának ellenségei. Madridban — mint egy távirat jelenti — csak most derült ki, hogy nemrégiben merényletet kíséreltek meg Alfonso király ellen, amely szerencsére nem sikerült. Mikor a király legutóbb Sevillába utazott, az udvari vonat átrobotgása előtt a sinekre egy bádogszelenczét tettek a merénylők, amelyben robbanó anyagok voltak. A rendőrségnek sikerült a merénylők egyikét kézrekeríteni. Megmotozásakor egy levelet találtak nála, amelyből kiderült, hogy Alfonso király ellen összeesküvést forraltak. Ennek a levélnek alapján a rendőrség kinyomozott még egy merénylőt, akinek a madridi főpostán át kellett vennie egy poste-restante levelet meghatározott időben. A kérdéses levelet a rendőrség elkobozta és szemmel tartotta, hogy ki jelentkezik érte. Így sikerült letartóztatni a második összeesküvőt, a levélből pedig megállapították, hogy ha az első bombamerénylet megküszülne, egy második merényletet terveznek a király élete ellen. A főpostán letartóztatott ember, akinek még a nevét is titkolja a rendőrség, azt állítja, hogy fogalma sem volt az összeesküvésről, egy ismeretlen férfi bizta meg azzal, hogy a főpostáról hozza el a levelet.

— **Gróf Karácsonyi Kamilló ravatalon.** Karácsonyfalvi és beodrai gróf Karácsonyi Kamilló holttestét, aki tegnap délelőtt hunyt el hosszas szenvedés után, még tegnap este átvitték a Himző-utcai gyászházba gróf Karácsonyi Jenő Krisztina-köruti palotájába és ott az első emeleti nagy ebédlőben díszes ravatalra helyezték. A koporsó körül számtalan gyertya ég és a fekete gyászruhába öltözött cselédség állanak diszorséget. A gyászoló grófi családhoz a kondoleáló levelek tömegesen érkeznek és a személyesen jövők egész tömeggel keresik fel a palotát. A beszentelést holnap, pénteken délután dr. Kohl Medárd püspök végzi nagy segédlettel. A beszentelés végeztével a holttestet kiviszik a pályaudvarra, ahonnan a torontálmegyei Bánlakra szállítják és ott szombaton újlagos beszentelés után a családi sírboltban örök nyugalomra helyezik. A főrendiház a halálkozás alkalmával kitűzte a gyászlobogót.

— **Letartóztatott ügyvéd.** Berlinben a megszökött Friedberg bankár ügyében ma hamis mérlegkészítés gyanúja miatt letartóztatták Carl ügyvédet, a bank szindikátusát. A vizsgálat kiderítette, hogy a „Tanácsadó az értékpiacon” című vállalat nem vezetett könyveket s annak fennállása óta még nem készítették mérleget.

— **Vasutasok értekezlete.** A magyar és osztrák vasutak igazgatói Bécsben ma értekezletet tartottak, amelyen a m. kir. államvasutak részéről Csáky Károly miniszteri tanácsos, elnökhelyettes és Szálybely Kálmán udvari tanácsos igazgató vettek részt. Ezzel az értekezlettel kapcsolatban és ezt megelőzőleg a magyar vasutak igazgatói külön is tartottak értekezletet Marx János elnöklése mellett. Az értekezleten az összes vasutakat érdeklő fontosabb forgalmi, díjszábsási és adminisztratív ügyeket tárgyaltak. Így többek között napirenden volt az új vasuti üzletszabályzat tervezetének felülvizsgálása, továbbá a vasuti forgalmi utasítás módosítása. Az értekezleten Marx és Szálybely máv. igazgatókon kívül résztvettek: a déli vasut képviselőjében Bran Miksa miniszteri tanácsos, helyettes vezérigazgató, az arad-csanádi egyesült vasutak részéről dr. Fábry Sándor vezérigazgató, a szamosvölgyi vasut képviselőjében Maléter Zoltán kir. tanácsos, igazgató és mások.

— **Holttest a Városligetben.** Berger József gyári munkás ma délelőtt egy női holttestre bukkant a városligeti Gerbaud-pavillon mögött, egy kis fenyőbokr tövében. Berger értesítette az Aréna-uton álló rendőrt, aki viszont a főkapitányságnak tett jelentést. A kiküldött rendőr orvos megállapította, hogy öngyilkosság történt s a huszonnyolcz-harmincz éves nő körülbelül négy nap óta fekszik ott. Valószínű, hogy elárúsítónő volt, de a személyazonosságát még nem tudták kétségtelenül megállapítani. Mellette hatlövétű revolvért találtak, amelynek három golyója a

mellébe furódott. A holttestet bevitték a törvényszéki orvostani intézet bonczoló-termébe.

— **Meghalt-e gróf Csáky György?** Miután minden tudósítás egybehangzóan jelentette, hogy gróf Csáky György New-Yorkban öngyilkosságot követett el és meghalt, addig most New-Yorkból csak az öngyilkossági kísérlet tényét erősítik meg, a halált nem. A Clevelandban megjelenő „Szabadság” ugyanis New-Yorkból kapott távirati tudósítás alapján ezeket írja:

Gróf Csáky György azzal az eltökélt szándékkal jött ki Amerikába, hogy szorgalmasan dolgozni fog és alapjában véve új életet kezd. Valóban ajánlkozott is számtalan helyre és kész volt elfogadni bármily kifizetésű tisztességes hivatalt. Ez a szándéka azonban minden becsületes törekvése mellett sem sikerült, úgy hogy lassankint anyagi zavarokkal kellett küzdenie. Ezek az anyagi zavarok egyre súlyosabbak lettek és valószínű, hogy a fiatal, jobb sorsra érdemes gróf ezért akart megválni életétől. Gróf Csáky György Boros Ferikénél, az ismert jeles drámai művésznél lakott és ha a gróf életben marad, ez csak a művészno éberségének köszönhető. Boros Ferike ugyanis gyanú gázzzagot érezvén, január 29-én reggel benyitott gróf Csáky szobájába és megrémülve látta, hogy a gróf eszméletlenül fekszik, míg a gázcspából szabadon ömlik a gáz. Boros Ferike azonnal elzárta a gázcspapot, kinyitotta az ablakokat, azután Colin orvoshoz futott, aki ugyanabban a házban (72 East 96-ik utca) lakik, ahol az ő lakása van. A gyorsan előhívott orvos azonnal élesztési kísérletekhez fogott, amely azonban egyelőre nem járt kellő eredménnyel. Az orvos ekkor ambulansokért telefonált, akik csakhamar megérkeztek és a gróft a Presbyterian-kórházba szállították. Itt az orvosok gondos ápolás alá vették és remélik, hogy a gróf életben fog maradni. Gróf Csáky, noha kiléte ismeretlen volt Boros Ferike előtt, Schwarzky Emanuel név alatt bérelt lakást. Minthogy valódi nevének eltitkolására semmi komoly oka sincs, ezt valószínűleg azért tette, mert anyagi zavarai miatt nem akart grófi rangjával hivatkozni. Gróf Csáky Györgynek egyik testvérbátyja, gróf Csáky Kálmán szintén New-Yorkban lakik, aki azonban szintén szűkös anyagi viszonyok között él.

— **Gyilkos szerelmes.** Jánoshidán 12-ére virradó reggel Cserháti János jómódu gazdaember viruló szépségű tizenhét éves Mariska leányát ágyában meggyilkolva találták. Nyomban értesítették az esetről a csendőrséget, mely a nyomozás során megállapította, hogy gyilkosság esete forog fenn. A gyanu Menyhért József községbeli legényre irányult, aki rég időskől fogva udvarolt a leánynak, ez azonban visszautasította a legény szerelmét. A csendőrség letartóztatta Menyhért Józsefet, ki előbb tagadott, később azonban bevallotta tettét. Menyhértet letartóztatták és a szolnoki ügyészség börtönébe szállították.

— **Vak mátkapár.** Bukarestben nagy meghatottsággal szólnak mostanában az alábbi történetről. A „Vatra Luminosa” nevű vakok intézetében, amelynek védője Erzsébet királyné, esküvő lesz husvét vasárnapján, két fiatal világtalan teremtés esküvője. Az intézetben elkülönítve élnek a férfi és a női bennlakók, de az ének- és a zeneórákon együtt vannak. Az énekórákon nagyon megtetszett egy Gika Sándor nevű fiatalembernek egy szépen csengő női hang. Alig várta mindig azt a boldog órát, amikor meghallhatja a kedves hangot, s végre elhatározta, hogy megtudja, ki az a kedves hangú lány. Mikor megtudta, megírta neki, hogy mennyire szereti, s a leány felelt neki: visszaüzente, hogy ő is szereti a fiatalembert. Ettől fogva állandóan leveleztek, s a fiatalember végre megkérte a leány kezét. Az igazgató, aki megtudta a dolgot, megmondta nekik, hogy semmi kifogása sincsen a házasság ellen. Jelentést tett azután a királynénak is, aki nemcsak beleegyezett a házasságba, hanem még azt is megígérte, hogy elmegy az esküvőre. A világtalan szerelmesek most türelmetlenül várják azt a boldog napot, amely egész életükre egyesíti őket.

— **Nemzetközi pénzhamisítók letartóztatása.** Athénben sikerült letartóztatni egy pénzhamisító banda főkomposait, akik a Stadiol-szállóban nagy úri módon éltek. A lefűlt pénzhamisítók egyike Petrescu Ádám litográfus, a másik pedig Navidescu T. H. ugyancsak romániai származású szélhámos és mesterségére nézve festő. A rendőrség azt hiszi, hogy

a pénzhamisító bandának még több tagját is sikerül nemsokára kézrekeríteni.

— **A párisi express késése.** A páris—bécsi expressvonat késésének az volt az oka, hogy Nancy mellett két tehervonat összeütközött és a pálya el volt zárva. Három órát és negyven percet vesztelt az expressvonat, míg tovább mehetett, de semmi baja sem esett.

— **Öngyilkos urleány.** Szarvaskendi és óvári Sibrik Kálmán híres galamblovó Kamilla nevű leánya afeletti bánatában, hogy huszár főhadnagy vőlegénye levélben lemondott a házasságról, revolverrel szarvaskendi kastélyukban szívenlőtte magát és rögtön meghalt. A Sibrik-család iránt vármegyeszerte nagy a részvét.

— **A „bankárok”.** A Kardos-család ellen megindult büntügyben letartóztatott Alszegei Kálmán asztalost és Kardos Dezsőt ma délben hallgatta ki dr. Székely vizsgálóbíró. Alszegei kihallgatása előtt védőjeül dr. Schaeffer József ügyvédet kérte fel. Pollák Illés ügyvéd ma délután adja be ivekre terjedő írásbeli felfolyamodását a letartóztatott vezérigazgató s igazgatók szabadlábra helyezése érdekében. A felfolyamodás a vizsgálóbírótól a vádtanácschoz kerül s itt Csader bíró fogja referálni, előreláthatólag szombaton. — A mai napon ugy az ügyészségnél, mint a vizsgálóbírónál több újabb panaszos betevő jelentkezett, de ezeket onnan a rendőrséghez utasították panasztétel végett.

A rendőrségen magától a banküggyől függetlenül Eperjessy kapitány abban a följelentésben is erőlyesen folytatja a nyomozást, amelyet egy évvel ezelőtt özv. Dorián Károlyné tett a Kardos-család két nőtagja és pedig Kardos Árpádné, született Dettl Emma és ennek édes anyja, özv. Dettl Károlyné ellen a Kárpáti-féle hagyaték elikkasztása miatt. Ma délután öt órakor Eperjessy kapitány kihallgatta Kardos Árpádnét és édes anyját, akik mind a ketten a legerélyesebben tagadják, hogy a Kárpáti-hagyatékából bármit is eltalajdonítottak volna. Vitatják, hogy néhai Kárpáti Jánosnak a hagyatékban megtalált vagyonán kívül egyéb vagyona lett volna, vagy ha volt, ők annak eltünéséről mitsem tudnak. Ezzel szemben a panaszos özv. Dorián Károlyné azt állítja, hogy az elhunytak három-négyszázezer korona vagyona lehetett, ami Dettl-né kezén tünt el. Este háromnegyed nyolcz órakor Eperjessy kapitány szembe-sítette a feleket, ami azonban semmi eredményre nem vezetett, mert mind a három asszony megmaradt a maga álláspontján. Nemi világosságot vet a homályos ügyre két tanuvallomás, amely elfogadhatóvá teszi a panaszos Dorián Károlyné állítását. Az egyik tanu ugyanis eskü alatt kész vallani, hogy 1876-ban Kárpáti János valamelyik nagyobb fővárosi pénzintézetnél harmincezer forint készpénzt helyezett el. A másik tanu azt mondja, hogy Kardos Árpád házassága előtt az öreg Kardos Lipót eldicsekedett előtte a jövedélséből menyével:

— Nem olyan szegény tanítónő az, amilyennek látszik! — mondta kérkedve — van annak háza is és tekintélyes készpénz-vagyona. Eperjessy kapitány most ezeken a nyomokon folytatja a vizsgálatot és Kardos Árpádnét, valamint édesanyját holnap újra ki fogja hallgatni.

— **Vér az iskolában.** Rettenetes esemény híre érkezik Zomborból. A garai gazdakörben Tóth Jenő kántortanító hivatalos teendőket végzett éppen amikor délelőtt tíz órakor belépett Gáti Mihály nagybirtokos, iskolaszéki és megyebizottsági tag Antal nevű fiával. Mikor meglátták a tanítót, szó nélkül székeket kaptak fel s hatalmas ütással a földre terítették. Tóth elájult, a lakására szállították, ahol két orvos ápolás alá vette és súlyos sérüléseket konstataált rajta. A támadás boszu műve, s a faluban nagy felháborodást keltett.

— **Nyakszirtmerevedés.** Drezdában a helyőrség gépjegyver-osztályának legénysége között fellépett a nyakszirtmerevedés. Szombaton egy katona meghalt és noha a beteget szigorúan elkülönítették, a járvány terjed. Ma egy altiszt és két másik közlegény is megbetegedett.

— **Házasság.** Tauszik Lajos, a Tauszik és Társa budapesti cég baltája, f. hó 16-án, vasárnap, oltárhoz vezeti Weisz Gizzi kisasszonyt Baján. Guttman Béla Steiner Terikével hétfőn tartja esküvőjét a kiskunfélegyházi izr. templomban.

— Szerencsétlenül járt turisták. Salzburgból érkezett hírek szerint egy skitársaság, amely 9 tagból állott, tegnap Buschból kirándulásra indult, jóllehet hóvihár dühöngött. A turisták magasan jártak már, amikor lavina érte utól őket és a társaság négy tagját magával sodorta. Az alpesi egyesület elnökét, Schubhard főerdőmestert és egy vezetőt, továbbá egy bécsi turistát a lavina a mélységbe sodorta s biztos, hogy odavesztek. A társaság négy másik tagja megmenekült. A szerencsétlenül járt turisták közt volt Kuher kisaszony is Bécsből. A lavina őt is elsodorta.

— Egy király törvénytelen fia. Annak idején szó esett lapunk hasábjain arról, hogy a most uralkodó spanyol király apjának, XII. Alfonzónak viszonya volt Sanz Helén nevével színésznővel. E viszonyból két fiu származott. Minthogy a királyi család e két gyermek eltartásáról nem gondoskodott, a két fiu örökösödési pört indított. Egy francia újság erről a pőről ezeket írja:

A pör alapját azok a levelek képezik, amelyeket XII. Alfonz király írt kedvesének s amelyekben elismeri gyermekeit. Azonkívül Bonifacio Mari atya, II. Izabella királynénak, XII. Alfonz király anyjának gyóntatója és XIII. Leó pápa titkos kamarása, mint tanu írta alá a párisi spanyol főkonzulátuson Sanz Heléna gyermekeinek születési bizonyítványát. Később a király meglátogatta fiait, akikről igazán királyi módon gondoskodott. A király 1885-ben Pradoban hirtelen meghalt, de mint mellbeteg ember, nem gondolt arra, hogy hirtelen halállal fog kimulni és így végrendeletet nem készítvén, törvénytelen gyermekeit, Sanz Alfonz és Ferdinánd támasz nélkül maradtak. Ekkor közbelépett Salmeron, a spanyol köztársaság volt elnöke és az ő közbenjárására az udvar egy párisi bankban olyan összeget deponált a két fiu nevére, amely évi 30.000 frank kamatot hozott és a párisi spanyol konzulátuson kötött adományozási okmány értelmében a fiuk akkor vehették volna fel a tőkét, mielőtt nagykoruk lesznek. Sanz Heléna 1898-ban meghalt és 1905-ben, amikor az egyik fiu nagykoru lett, arra a keserves felfedezésre jutott, hogy a bank, amelyikben vagyonát kezelték, tönkrement. Sanz Alfonz ekkori Labori, a híres párisi ügyvéd révén a spanyol udvarhoz fordult a kár megtérítése végett, de hasztalan, mert ott tudni sem akartak róla. Közben a másik fiu is nagykoru lett, de ő is hiába kérte a pénzt a spanyol udvartól. Erre a Sanz testvérek pört indítottak a madridi törvényszék előtt a spanyol királyi ház ellen és most már azt követelik, hogy ismerjék el őket Bourbon hercegeknek, azonkívül követelik XII. Alfonz hagyatékának egyhatodrészt és királyi herceget megillető évrádiadékok. A Sanz testvéreknek Labori és Nongues, Tarragona képviselője az ügyvédjei, míg a királyi háznak Cobian, volt miniszter a jogi képviselője. Tanuk gyanánt a következők vannak beidézve: XIII. Alfonz király, Mária Krisztina anyakirályné, Mária Terézia infánsnő, Bourbon Károly herceg, Maura miniszterelnök, Salmeron, Montero-Rios volt miniszterelnök és Leony Castillo párisi spanyol nagykövet. A pör elé egész Spanyolországban nagy érdeklődéssel tekintenek.

— Véres szerelmi dráma. A kőbányai téglagyár-telepen véres drámát rojtöngött ma délelőtt egy fiatal munkásember: Macska János. A napszamos régebbi idő óta bizalmas barátságban élt Fromm Antalné, született Dénes Zsuzsannával. A barátságot néhány hét előtt az asszony megszakította. A napszamos azóta gyakran kérlette az asszonyt, hogy fogadja vissza, de könyörgéseinek nem lett semmi eredménye. Macska János erre szörnyű bosszút forralt. Ma délelőtt felkereste Fromm Antalnét a telepen lévő lakásán s rövid szót váltás után revolverből rálőtt. Az asszony, akinek a golyó csak horzsolta a testét, a nagy izgalom következtében elájult. A lövés zajára berohant a szobába Frommné 17 éves Elza nevé leánya s egy pillanat alatt megértvén a helyzetet, rávetette magát a napszamosra, hogy anyját megvédelmezze. Az elvakult szerelmes dulakodni kezdett a leánnyal s mikor karját sikerült kiszabadítania a leány kezei közül, a revolvert a leány mellébe szegte. A golyó szerencsére célt tévesztett s csak a leány karját sebezte meg. Macska erre elmenekült. A rendőr, aki időközben a véres dráma színhelyére érkezett, a napszamos után rohant. Macskának még volt annyi ideje, hogy a téglagyári telep közelében egy fára hurokot kötött és fel akarta akasztani magát. A kötelet a rendőr metszette el s a napszamos, akinek semmi baja sem történt, bevitte a X. kerületi kapitányságra, ahol letartóztatták. Frommné és leánya sebe nem veszedelmes s mindkettőt lakásukon ápolják.

— Rablógyilkos házaspár. Haró községben a múlt hó 10-én halva találták lakásán Markucsán Demeternét, ki gazdag asszony hírében állott. A hullán külérőszak nyomai voltak láthatók. Bajkay harói csendőrmester a gyilkosokat most elfogta Muntján Sándor cigányzenész és felesége személyében. A vallatás során Muntján Sándor bevallotta, hogy a gyilkosság napján ő és felesége bementek Markucsán Demeterné lakásába, mintegy óra hosszáig beszélgettek vele, ezután egy közös leire megragadták s amíg ő az asszonyt lefogta, neje egy kendővel megfojtotta.

— A lavina. Schuckart Mihály fővadász, Altenhuber György, Voithoffer Alajos, Lechner György és József és Burgsteiner Antal turistavezetők, két fiúcska és egy leány Fusból ski-kirándulást tettek. Mintegy harmadfél órányira Fustól, az ugynevezett Holzmeister Alperöl lezuhanó lavina maga alá temette a kirándulókat. Schuckart fővadász és Altenhuber idegen kalauz életüket veszítették, a két fiút sem találták meg mindeddig. Burgsteiner József és Antal töréseket szenvedtek, a többiek sértetlenek maradtak. A mentési munkálatok megindultak.

— Kiraboltak egy postakocsit. Varsóból érkezik a hír, hogy Lubin és Janov között fegyveres rablók megtámadtak egy katonai kísérettel haladó postakocsit. A rablók öt katonát megöltek, kettőt pedig halálosan megsebesítettek. Azután kifosztották a kocsit, amelyben tízezer rubel volt. A rablóknak sikerült elmenekülni.

— Kardos Jakab és a Népszava. A Népszava „Figyelmeztetés” címmel ezt írja:

Tudomásunkra jutott, hogy Kardos Jakab és Szalai (Schlesinger) Oszkár a belügyminiszterium rendőri osztályának szolgálatában állanak, eszerint a belügyminiszteriumnak kérelme. Figyelmeztetjük tehát összes elvtársainkat, hogy velük szóba ne álljanak, mert az ily kémekek az a feladatuk, hogy a belügyminiszteriumnak a munkásmozgalomról elrejtett híreket hozzanak tudomására. Hogy ezen állításunk a valóságnak megfelel, szükség esetén aktákkal fogjuk bizonyítani.

A közleményre vonatkozólag Kardos Jakab a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A Népszava ma azt állítja rólam, hogy a belügyminiszter szolgálatában állok. Enn azt ugyanis Bokányi Dezsőt arra kényszerítettem, hogy sajtópört indítson ellenem, a szocialdemokrata párt vezetőségét pedig beporítottam. Most itt volna az ideje, hogy ellenem bizonyítsanak, mert én már előállítottam a bizonyítékaimmel a vizsgálóbíró előtt. A párt most ürügyet keres arra, hogy egyrészt Bokányi visszavonhassa a sajtópört, másrészt, hogy indokolhassa, miért tér ki az általam indított perekben a bizonyítás elől. Azt írja a Népszava, hogy szükség esetén okmányokkal igazolja állítását. Hát csak elő az aktákkal. Kardos Jakab.

— Izzalmas küzdelem. Bergamo város környékén néhány napon át izgalmat okozott egy hatalmas medve. Az óriási állat nyilván valami cigánykaraméból szabadult el, belevette magát az erdőbe s hetekig elő sem bujt. De az éhség végre is kikergette. Megjelent Locate Bergamasco községben és halálos rémületbe ejtette a jámbor lakosokat. A plébános jól megtérített komondora még sem ijedt meg tőle, hanem veszett csaholással reá támadt. A medve két lábra állt s talpának egy csapásával leterítette támadóját. A komondornak vége volt. Szerencsére ekkorra előkerültek már vasvillásan, fejszével a falubeliek s nagy ordításukra a medve megijedt; ész nélkül futott az erdő felé. A Pressezonák vivő országúton gyanútlanul végezte dolgát ugyanekkor egy Francesco Togni nevé parasztember. Az üggető medvét csak akkor vette észre, amikor már egészen rajta volt. Szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét, felragadta baltáját s megforgatta feje körül; úgy várta a medve támadását. A legválságosabb pillanatban a szerencsétlen felkapta karját s arca elé tartotta védelméül. A fenevad ezt a pillanatot használta fel a támadásra és karmait belemélyesztette a paraszt balkarjába. De Togni se volt rest s szabad jobbával teljes erővel lesújtott a medvére. Az összelekeztett küzdőpár erre legurult a lejtőn. A paraszgzárdának sikerült előbb feltápázkodnia. A medve már akkor nem élt. A rettenetes erejű fejszeapág egyszeriben leszlette fejét a törzséről. De megölőjének balkarja is béna lesz örökre.

— A nő szerepe a társadalomban. A Feministák Egyesülete e hó 18-án a budai Vigadóban (II., Szilágyi Dezső-tér) este 6 órakor előadást rendez, melynek tárgya: A nő szerepe a társadalomban.

— Halálozás. Deák Mihály földbirtokos és volt minisztériumi főmérnök 70-ik évében elhunyt Zalaegerszegen s a zalatárnoki temetőben helyezték nyugalomra.

Dióssi-Horváth Antal gyógyszerész február 11-én, 42-ik évében meghalt Zalaegerszegen.

Ózv. Sóllyom Fekete Ferencné, született Véghső Mária 51-ik évében e hó 9-én elhunyt Déván.

Ózv. hertelendi és vintornyalaki Herteleny Józsefné, született dávidi és nemesvidéki Bakó Zaida urnő Nagyikindán elhunyt.

Polák Ignác e hónap 9-én 75 éves korában meghalt Bonyhádon.

— Csaló asszony. A rendőrség letartóztatta Spitzer Adolfiné, született Lichtenstein Hermina 32 éves kereskedőnőt, aki Székesfehérvárott lakott és a vásárokon árulta holmiját. Az asszonyt Mandl és Fried, Fedrit Testvérek, Schwarz, Horovitz és Dimitrajevits fővárosi kereskedők családja miatt jelentették fel. A kereskedők azzal vádolják Spitzernét, hogy váltók ellenében 7200 koronát csalt ki tőlük. Fehérneműket, vásznakat vásárolt, amiket azután potom áron eladott és hitelezői elől megszökött. A rendőrség megidézte Spitzernét és Kelety Géza rendőrfogalmazó kihallgatta. Az asszony azzal védekezett, hogy a váltókat azért nem fizette, mert rosszak voltak az üzleti viszonyok. Az árukat nem adta el, hanem elrabolták tőle. A nyomozás ennek ellenében megállapította, hogy Spitzerné nagyobb pénzüsségeket adott rokonainak s az árukat is náluk rejtette el. A csaló asszonyt letartóztatták.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítják a gyermektorna és vívásra.

x Bob-hastajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Zászlók, czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Idegesség, ideggyengeség (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnagyos, szédülés, bágyadság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó elektroterapeutai intézetben (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

x Újítás az ékszerek vásárlása körül. Számos panaszból tudjuk, hogy a vidéki közönség szükségletét külföldi czégek árjegyzékei alapján próbálta fedezni. Daczára ennek, rengeteg annak az összegnek száma, a mit hangzatos hirdetések által félrevezetett közönségünk évenként az ellenséges erczümü Ausztriába örökért és ékszerekért küld és kapja érte az ipartermékek salakját, oly árut, melyet az illetők saját hazájukban képtelenek eladni és ha azokat a magyar közönség előre látná, szintén nem venné meg. Ezen a visszaélésen segitendő, Polgár Kálmán műőrás és ékszerész üzlete Budapesten, Erzsébet-körút 29. sz.) olyképp remél segiteni, hogy ezután vidékre komoly vevőinek terjedelmes választékot küld óra és ékszerárúkból. Annak a komoly vidéki vevőnek tehát, aki ezután ékszeriét óhaj vásárolni, nem kell többé, mint a közmondás is mondja: „Zsákba macskát venni”, hanem felkeresheti bizalommal a nevezett czéget és kap bő választékot. Ez a berendezés szoliditása önmagát dicséri és általa a nevezett műőrás érdemeiket szerez, hogy a hazafias magyar közönség pártfogásába részesítse.

x Az Apolló-Színház e heti műsorába oly szenzációs újdonságokat vett fel az igazgatóság, hogy a közönség esténként teljes melegegedését fejezi ki a látottak felett. Az érdeklődés középpontjában még mindig a „Téli élet Tátra-Lomniczon” című kép áll, melyet az igazgatóság Frigyes főherceg és családja jelenlétében vett föl. Sikerült száma még a műsornak az „Atléta-verseny a Vanderbilt serlegért” című kép, mely a yankeek legjelesebb atlétáinak érdekfeszítő viadalát tárja szemünk elé.

Nyílt-tér

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE

a legjobb tejcsokoládé

BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Hubay—Popper—Backhaus-est.** Ma tartották meg Hubay—Popperék utolsó hangversenyüket, nem kisebb művészi sikerrel, mint az előzőket. A mai est vendégét, Backhaus-t részint mult évi, részint ezidei önálló hangversenyéről már ismeri közönségünk, mint briliáns zongoraművészt; ma megmutatta, hogy mint kamarazenész is kitűnően megállja helyét. Legjobb tetszett játéka a Rubinstein B-dur zongora-trióban, melyben a zongora a fő s egyúttal a legnehezebb feladat. A műsor második száma Goldmark remek Suite-je volt Hubay édes tónusával és különben is minden tekintetben kiváló előadása igaz gyönyörűséget szerzett; a kevésbé hálás zongorarész Backhaus finom érzéssel játszott. Schumann Es-dur zongoranegyesével hatásosan fejezték be Hubay—Popperék ezidei hangversenyüket. A mély hegedűt Szerémi Gusztáv tanár méltóan játszotta kiváló partnereivel.

(*) **Népszínház-Vigopera.** A Nagymama mai előadását, mint minden eddigi előadását zsufolt ház nézte végig, mely ki nem fogyott Blaha Luiza ünnepléséből. A darab szombaton és vasárnap este, valamint a jövő hét öt estéjén: kedden, szerdán, csütörtökön, szombat és vasárnap este is színre kerül. Pénteken este Fehér Olga, a debreczeni színház szép hangú énekesnője vendégszerepel a Czigánybáró Saffijában, vasárnap délután pedig a Tündérszerelmek lesz első mérsékelt helyáru előadása.

(*) **Culp Julia Nyíregyházán.** Eddigi fényes sikereinek sorozatát a nyíregyházi Bessenyei-körben való felléptével gyarapította a világhírű művésznő. Éneke Schumann, Brahms, Strauss és Wolf dalaiban egyaránt érvényre jutatta az érnek és gyöngéd-egyenek minden szépségét. Culp Julia ez alkalommal már másodikban volt vendége a Bessenyei-körnek. Mellette Földessy Arnold gondokaművész gyönyörködtette a közönséget; előadása főleg Popper Fonódalában volt igen nagy hatása. A zongorakíséretet Dienzi Oszkár végezte a nála megszokott finom alkalmazkodással; önálló számában, Dowel Tündértánczában, szintén teljes mértékben rászolgált az elismerésre.

(*) **Kiss József ünneplése.** A Kiss József jubileum-bizottság ma délután Rákosi Jenő elnöklésével ülést tartott, amelyen örömmel konstataulta, hogy felhívása országoszerre lelkes fogadtatásra talált és már az első napokban is beérkeztek a 100 koronás hozzájárulások, miknek ellenében a „Könyv Kiss Józsefről” című díszmű egy-egy példányra jár. Tekintettel a befolyó összegeknek közérdekű voltára, a bizottság elhatározta, hogy róluk nyilvánosan beszámol olyképpen, hogy az egyes összegeket beküldők nevével együtt a hírlapokban rendszeresen kimutatja. Ugyancsak Rákosi Jenő elnöklésével ülésezett a Könyv Kiss Józsefről című munka szerkesztő-bizottsága, melyen résztvettek: Beöthy Zsolt, Alexander Bernát és Herczeg Ferenc is, akik a költő filozófiai, esztétikai és egyéni méltatására vállalkoztak. A bizottság már eddig több olyan határozatot állapított meg, melyek a díszműnek irodalmilag és tipográfiailag egyaránt unikum jellegét biztosítanak.

(*) **Després Suzanne a Vigszínházban.** Després Suzanne, a világhírű francia művésznő, hoinap kezdte meg vendégszereplését Bécsben, ahonnan a jövő csütörtökön érkezik hozzánk. Csütörtök este, február 20-án, a Baccarat női főszerepében lép fel a Vigszínházban, pénteken pedig a Kreutzer szonáta című színmű hősnőjét játssza. A francia társulat jelesebb tagjai: Lestat Marie, Thabussot Juliette, Cramer Erry, Gueret July, Beauhen Henri, Chevalet Paul, Mayral André, Chéron Louis.

(*) **Az Operaház gyászja.** Az Operaház a napokban két érdemes tagját veszítette el egymásután, névtelen hőseinek két buzgó tagja hunyta le örök álmora szeméit. A halottak kardalosnői voltak a m. kir. Operaháznak. Az egyik Kovalcsik Berta, aki 22 évig működött az Intézetnél, amelynek női kórusában alt-prim-et énekelt. Szombaton halt meg 52 éves korában és hétfőn temették el nagy részvét mellett. A másik halott Herczegné Gina, aki 18 évig énekelt az Opera női karában az alt-secund-ot. A derék kardalosnő 38 évet élt s ma délelőtt 10 órakor volt a temetése. Mindkettőnek koporsójánál az Operaház férfikara énekelt gyászdalokat.

(*) **Az Akadémia igazgató-tanácsa mai ülésében** az üresedésben levő s az igazgató-tanács által betöltendő tagsági helyre gróf Apponyi Albert kultuszminisztert választotta meg, ki már régóta tiszteleti tagja az Akadémiának. E választással a gróf Apponyi személyére való tekinteteken kívül régi hagyományok és gyakorlatnak is felel meg az Akadémia, mely oly sokszoros érintkezésben áll a közoktatásügyi kormányval, mindig igyekezett az időszertint vallás- és közoktatásügyi minisztert igazgató-tanács tagjainak is megnevezni. Így most is helyet foglalnak benne az összes, ma életben levő volt alkotmányos kultuszminiszterek: gróf Csáky Albin, báró Eötvös Lóránt, Wlassics Gyula és Berzeviczy Albert.

(*) **A Thália Nagybecskerekén.** A „Thália” művész-társaság legutóbb Nagybecskerekén állomásozott. Miut mindenütt, ugy Nagybecskerekén is nagy volt a sikerük. Talán még nagyobb, mint egyelőtt, mert a becskerekiek közt bármely nagy városnál is több a modern finomságok megértője. Ismerik és élvezik Ibsent. Ezért hát a „Nóra” fényes előadása után nem engedték őket tovább menni: kifogták Thália kordójának lovát és elvárták a fiatal művészcsoporttal a „Vadkacsát” is. Mi fővárosiak, tudjuk, hogy a két Ibsen-darabot milyen mély átértéssel játszzák a derék thálisták, így hát csak méltányolni tudjuk azt a lelkesedést, melylyel Becskerekén a Forgács Rózi, Herczeg Jenő, Vámos Hugó, V. Bánóczy Dezső, K. Balog Vilma és Barna Margit alakítását fogadták s jutalmazták. „Nóra” előadása után a társulat cabaret-előadást rendezett, teljesen a chat-noir mintájára, minden belépő-díj nélkül. Kedélyes, fesztelen élet uralkodott egész hainalig. A conferencier tisztjét Herczeg Jenő töltötte be ötletesen, szellemesen. Őt már a mult évi Medgyaszay-tournee idejéből jól ismerték s a szószeres értelmében becézték.

(*) **A német színészek nesztora.** Berlinben tegnap halt meg Kühn Lajos, a legöregebb német színész. Az elhunyt 1816. április 24-én született Glatzban, tehát néhány hét híján 92 éves korában ragadta el a halál.

(*) **Ismeretterjesztő előadás.** Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum ismeretterjesztő előadásai során február 15-én, szombaton délután 5 órakor a múzeum Üllői-uti palotájának dísztermében dr. Czako Elemér ad elő és becéjezi a mult szombaton megkezdett: A könyvek szépsége című felolvasását. Az előadást a múzeum hivatali helyiségében kapható meghívóval díjtalanul lehet hallgatni.

(*) **Hangverseny.** Weidt Lucy cs. és kir. kamaranékesnő a február 20-iki egyetlen hangversenyére egy különös gondal összejelöltöt érdekes műsort ad elő, melyen a dalirodalom remekéi: Schubert, Mendelssohn, Grieg, Brahms, Strauss és Saxlehner Andor szerzeményei szerepelnek. Operai műsora Mozart, Massenet és Puccini áriáival van képviselve. Ezen hangversenyre általános érdeklődés mutatkozik a közönség körében. Jegyek a Harmóniában kaphatók.

Kurz Zeima cs. és kir. kamaranékesnő a mai, pénteki, február 14-iki becsu-hangversenyére a következő érdekes műsort állapította meg: Cavatina Verdi Ernani operájából; Tosti: Ave Maria; Cornelius: Am Vorabend; Ruckauf: Lockruf; Rubinstein: Es blickt der Thau; Strauss R.: Traum durch die Dämmerung; Tschaiokovsky: Imitten des Balles; Puccini: Aria a Pillangókisasszony című operából. Záradékkul a Traviattából énekl a művésznő a nagy áriát. A hangversenyen még Radó Elek zongoraművész működik közre, ki Chopin fiz és asz-dur Impromptu és Liszt Valseit, valamint Tschaiokovsky Mazurkáját játsza. Jegyek a Harmónia zeneműkereskedésben, valamint az esti pénztárnál kaphatók.

Grünfeld — Danziger — Herzl — Bürger VII-ik hangversenye vasárnap, e hó 16-án délután 4 1/2 órakor lesz a Royalban a következő műsorral: 1. Terényi vonósnegyes (először); 2. Glück-aria „Orfeus”-ból, énekl R. Langer Róza, kíséri Roubal Vilmos; 3. Bátor hármas hárfá, hegedű, gondokára, Mosshammer Román tanárral; 4. a) Buttykay, „Oh anyám”, b) Kieruli, „Mein Herz”, c) Steinbach, „Du rote Rose”.

Hatása meglepő, s kezdőbe bajnál megszűrésre is használható.

Mulatságok.

** **Széchenyi-bál.** Augustza királyi hercege-asszony értesítette a bál elnökséget, hogy a magyar társaság ezen legszebb farsangi ünnepségének a fő-elnökségét elfogadja. A február 15-én, szombaton este tíz órakor a Royal-szálló összes termeiben gróf Széchenyi Béla koronaőr díszelnöksége és Dobay István elnöksége alatt tartandó virágjelmezes, illetve fejdíszes bál most már kétségtelenül legimpozánsabb s legszebb ünnepsége lesz az idei farsangnak. Káprázató s a nizzai Karneválra emlékeztető látványosságban lesz része annak az előkelő s teljesen zárt-körű társaságnak, amely a farsang ezen nagy eseményére hivatalos. A Royal lépcsőházát, nagytermet és a kényelmes pilenő és buffethelyiséggé átalakított felső éttermét Nagy Imre virágnagykereskedő, tekintettel a jótékony célra, egészen díjtalanul, pálmakkal és délszaki növényekkel valóságos tündérréte alakitja át. A bál elnöksége ezuton is kéri a bál háziasszonyait, hogy legkésőbb tíz óráig sziveskedjenek megjelenni. A háziasszonyok s leányaik a nagyterem melletti kisteremben jönnek össze, honnan tíz óra tizenöt perczkor vonulnak Pest vármegye díszruhás hajdúi által vont kordon között a bálanyai emelvényre. A buffet helyiségét 11 óra 15 perczkor, az első négyes után, nyitják meg. Fischer majolikagyáros már elkészült a Széchenyi-czimeres bonboniékkel, amelyekkel a rendezőség a leányokat lep meg. Tévedések elkerülése végett az elnökség tudatja a bálon megjelenőkkel, hogy a Széchenyi-bál nemcsak egy farsangi ünnepség lesz, hanem a pazar látványosságzsamba menő felvonulást reggelig tartó táncz fogja követni, melyet csak az egy óra harmincz perczkor kezdődő vacsora fog félbeszakítani. A bál rendezősége pénteken a Széchenyi Szövetség-ből a Hungária-szállóba teszi át irodáját, ahol pénteken öt és fél órakor összejövetelt tart.

** **Pestmegye bálja.** Egyike a legjobb hírű, régi farsangi mulatságoknak a pestvármegyei bál, amely az idén február hó 21-én lesz a Vigadó összes termeiben. A bál ezuttal is nagysikerűnek ígérkezik. Jegyek a meghívó előmutatása mellett a bálírodában, Szabó Géza tiszteletbeli főjegyzőnél kaphatók délelőtt 9—1 óráig és a bál estéjén a pénztárnál.

EGYESÜLETEK.

(—) **A pénztézeti tisztviselők közgyűlése.** A Pénztézeti Tisztviselők Országos Egyesülete ma este félhet órakor saját új körhelyiségében tartotta idei rendes közgyűlést, amely elé a tagok rendkívül érdeklődéssel és várakozással tekintettek. A közgyűlést báró Madarassy-Beck Gyula nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után napirend szerint következett az egyesület vezetőségének jelentéstétele a lefolyt három évi működéséről és a felmentvény megadása felett határozathozatal. A jelentést dr. Roz Jenő, az egyesület titkára terjesztette elő, melyben foglalkozott azzal, hogy a Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülete immár végleges otthonába költözött és a tagok száma a lefolyt idő alatt emelkedő irányzatot mutatott. Az élelénzzel és helyesléssel fogadott titkári jelentés után szólásra emelkedett Taubner Vilmos, aki a reormpárt elnevezése alatt csoportosult pénztézeti tisztviselők nevében és megbízásából szólat fel és rendkívül szigorú kritika tárgyává tette ugy a titkári jelentést, mint a vezetőségnek három év alatt kifejtett működését. Taubner Vilmos kijelentéseit a tagok nagy része rendkívül sűrű tetszésnyilvánítással és éljenzzel kísérte, beszéde befejezése után pedig hosszasan és lelkesen tüntetett mellette. A titkári jelentéshez többen szólásra nem jelentkezők, báró Madarassy-Beck elnök a vitát berekesztette és röviden reflektált Taubner Vilmos megjegyzéseire, illetve konkrét vádjaira. Következett ezután a költségvetés és a mult évi zárszámadás tárgyalása, amelyet észrevétel nélkül elfogadtak. Azután az alapszabályok módosítására vonatkozó tervezet tárgyalása következett, amelyhez a közgyűlés szintén egyhangulag hozzájárult. Alapszabályszerűen egyéb indítvány be nem adatván, a tisztújítás megejtése következett. A választás tartama alatt a közgyűlést felfüggesztették. Elnök esti tíz órakor a közgyűlést újból megnyitotta és felkérte a szavazatszedő-bizottság elnökét a választás eredményének bejelentésére. Ennek értelmében a tisztikart a következőképpen alakították meg: Elnök báró dr. Madarassy-Beck Gyula, alelnökök dr. Eber Antal, Leitner Zsigmond és dr. Schober Béla, jogtanácsos dr. Löw Tivadar, főtitkár dr. Friedrich Imre, titkárok Halasy Elemér és dr. Róz Jenő, pénztárnokok Lédig Sándor és Száva Ernő.

(—) Fölolvasó-estély a Saskörben. Ma este, a Saskör dísztermében, Farkas Elek, a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségének főtájkára érdekes fölolvastást tartott. A szocializmus fejlődése és a szocialdemokrácia eszközei czimmel. A dísztermet nagy és előkelő közönség töltötte meg.

(—) A külföld magyarjai. Belgrádból jelentik, hogy az ottani Magyar Otthon tegnap tartotta meg első évi rendes közgyűlését. A közgyűlés az év jelentés tudomásulvétele után egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy belgrádi követünket, gróf Forgács Jánost, aki az Otthon ügyét a legnagyobb melegséggel karolta fel, az Otthon védnökségére kéri föl. Diszelnökké közfelkiáltással hannenheimeri Hann Hermann belgrádi konzult, tiszteletbeli tagokká: háro Cikann Mörícznét, Zichy Ilona grófnét, Burchard Bélaváry Pált és Kriván Györgyöt választották meg. Az Otthon elnöke Oppenheimer Miksa, a Pesti Kereskedelmi Bank belgrádi képviselője, alelnöke Hesslein Jakab, titkára pedig Steiner Zsigmond lett. A közgyűlés a Himmusz elnökével véget ért.

(—) A vallásról. Érdekes vitaestét rendezett a Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesülete. A vallásról folyt a vita, melynek keretében elsőnek Turnovszky Sándor, az egyesület titkára szölet fel s nagyhatású beszédében a monistikus filozófia ateistikus álláspontját fejtette ki. A tetszéssel fogadott beszéd után Mándoki Lajos beszélt és a vallás szükségességét hangoztatta. Beszédének több pontját kifogásolták, így a vallás és az erkölcsről felállított — Csató Gyula szerint — téves tanát is. Felszóalt még Polányi Károly is. A vitát jövő csütörtökön folytatni fogják.

FŐVÁROS.

(Az új köztisztasági szabályrendelet. A köztisztasági ügyeket vezető osztály elkészítette az új köztisztasági szabályrendelet tervezetét. A tervezet szerint, Budapest székesfőváros területére három köztisztasági övezetre oszlik, amelyeknek a Duna-felé eső határát mindenkor a Duna vízvonala állapítja meg. A tervezet foglalkozik ezután a főváros utainak tisztántartásával, melynek egyik fontos tétele, hogy a: Közterületeken gyümölcsöt, gyümölcs- vagy dinnyehéjat és általában piszkot okozó tárgyat eldobni tilos.

(Hazai föld. Bliesz konelzsvillei plébános arra kérte a polgármestert, küldjön hazai földet a Rákosról, hogy a konelzsvillei bányászerecséltenség magyar áldozatainak közös sírjába hinthessék. A tanács ma teljesítette a kérelmet s intézkedett, hogy egy kis láda földet küldjenek Amerikába.

(A főváros nem megy Bécsbe. Az idén Bécsben éptömvészet kiállítását rendeznek s a kiállításra meghívták a fővárost is. A pénzügyi bizottság előterjesztése alapján a tanács ma kimondta, hogy a főváros nem vesz részt a bécsi kiállításban.

(A Kossuth-szobor. A tanács ma tartott ülésében elhatározta, hogy a Kossuth-szobor-pályázat zsűri-jébe Bartholome Albert helyett, aki a meghívást nem fogadta el, Sinding István kopenhágai művészt hívja meg. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter értesítette a fővárost, hogy a zsűribe való meghívást elfogadta.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kivánatra prospectum

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdécek (Paralysis).
Idegfájdalmak idegzsabak (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, hagsavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység, Bőrbajok Bőrviszketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

TÖRVÉNYSZÉK.

A budapesti ügyvédi kamara jelentése.

Budapest, február 13.

Dr. Güntner Antal igazságügyminiszterhez van intézve a jelentés, amelyet dr. Szivák Imre elnök és dr. Pap József titkár irtak alá.

Az ügyvédség és jogállapota jellemzésénél — ugymond a kamara — jól esik, hogy évtizedek tespedése és meddősége után ez egyszer nem kell panaszszal kezdenünk jelentésünket. A helyzet ma jobb, mint eddigelő volt, úgy látszik bekövetkezett a cselekvés ideje. Kamaránk hónapok óta foglalkozik az ügyvédi rendtartás tervezetével, a kongresszus által kimondott elvek alapján.

Az államnak kötelessége lett volna eddig is az ügyvédek erkölcsi és anyagi érdeke iránt több érzéket mutatni. Elismerjük, hogy az 1907:XXIV. t.-cz. erkölcsi szempontból emelte a kar tekintélyét, de ez csak egy parányi részletfűzés arra a nagy adósságra, amelylyel a nemzet a karnak tartozik. Az ügyvédkérdés megoldhatatlan problémának fog maradni mindaddig, míg a kormány és a törvényhozás bölcsessége kizárólag a vergődő kar autonómiájától várja a megoldást. A karban mutakozó nagy ellentétek nem menthetik fel a cselekvés alól a kormányt.

A karban gyökeret vert közszellem ereje minden esetre csak fokozódna, ha a magyar ügyvédség egyöntetű, közös akcióra képes országos szervezetet tudna létesíteni. A kodifikáció terén érdemül tudjuk be Nagyméltóságodnak, hogy magáévá tette az előző igazságügyi kormány törvényjavaslatait és nem engedte, hogy azok ismét a tanulmányozás és adatgyűjtés utvesztőjébe jussanak. A sajtó jog új szabályozása szükséges, nem szabad azonban e reformot egyoldalul politikai szempontokból keresztülvinni. A munkásbiztosítási törvények szocialis téren haladást tüntetnek fel. A végrehajtási, a szövetkezeti és uzsoratorvényjavaslatok némely intézkedéseiben azonban a magán- sőt közjogok sérelmére is a visszafeljődés tünetei mutakoznak. Jogszolgáltatásunk színvonala még mindig nem emelkedett azon magaslatra, amelyen látni szeretnők, bár igaz, hogy e téren is törtennek javítások.

Fátum üldözi a magyar igazságügyi reformokat. Most ismét úgy alakulnak a viszonyok, hogy attól kell tartanunk, hogy ezek a legégetőbb igazságügyi javaslatok (polgári perrendtartás, büntető novella) uira le fognak szorulni. A védelem szabadsága szempontjából a kamara eszközölte ki, hogy a vasutasok fegyelmi ügyeiben ügyvéd is szerepelhessen mint védő. A választmány gondot fordított arra, hogy a fegyelmi bíróság úgy az anyagi, mint az alaki fegyelmi jogot a kar erkölcsi kívánalmainak megfelelően fejlessze.

Az igazságügyi kormány Nagyméltóságod miniszterisége alatt is dicséretes tevékenységet fejtett ki a kodifikáció terén. Megelégedéssel emeljük ki, hogy Nagyméltóságod iparkodott a törvényjavaslatokat a Ház vonatkozó bizottságai elé vinni, ott azokat letárgyalatni s a lehetőség határain belül azokat törvényerővel felruházni. Behatóan foglalkoztunk a sajtó jog reformjával, az alkotandó szabadalmi törvényvel, a polgári perrendtartással, a végrehajtási törvény novellájával, a büntető novellával s ezzel kapcsolatosan a gyermekvédelemmel, a fiatalok büntetéseinek rendszerével, nemkülönben a rehabilitáció kérdésével, végül az uzsoratorvényvel. A eselőtörvényhez jogi szempontból kritikai megjegyzésünket fűztük. Az igazságügyi állapotok jellemzésénél a kamara behatóan foglalkozik a bírák elégtelenségének okaival s a szükséges orvosszerekkel.

A kamara évi jelentése 160 oldalas, a jogélet minden mezejére kiterjedő munkát, mely tanujelét adja annak, hogy a választmány a lefolyt évben is becsületes munkát végzett.

§ A hadsereg ellen. A temesvári „Volkswille“ című szocialista lap 1907. április 17-iki számában „A militarizmus molochja“ czimen hadseregellenes cikk jelent meg, melyben kifejtette a szerző, hogy a dolgoz fiatalságot a katonaság elvonja hasznos foglalkozásától csak azért, hogy vagyonos osztály gazságait megvédhessék. A cikk végső konkluziója az volt, hogy a hadsereg a leghaszontalanabb intézménye a földkereségnek. A temesvári kir. ügyészség lázítás és izgatás miatt fogta perbe a cikket szerzőjét, Maul János betűszedőt, akit az esküdtek azonban csak a munkásosztálynak a vagyonos osztály ellen való izgatása miatt mondták ki bűnösnek. A bíróság ez alapon 14 nap államfogházra ítélte a vádlottat, amely büntetéshez ma a Kuria is hozzájárult.

§ Halálos ítélet. A mitroviczai kir. törvényszék ma tartott főtárgyalásán Vecserinae István ó-banováci lakost boszúból elkövetett gyilkosságban mondotta ki bűnösnek, melyet Milacs Gáján követett el. A törvényszék a vádlottat kötél általi halálra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Külkereskedelmi forgalmunk 1907-ben.

— Kedvezőtlen mérleg. —

Budapest, február 13.

Az Országos Központi Statisztikai Hivatal ma adta közre a magyar szent korona országai külkereskedelmi forgalmának az elmúlt évről összeállított adatait. Az adatok — mint a fűzet előszavában maga az országos statisztikai hivatal kiemeli — még nem véglegesek, mert kivéltképpen az értékre vonatkozó adatok ideiglenes jellegűek. Mindazonáltal külkereskedelmi mérlegünknek az előző évekhez képest való kedvezőtlen alakulását tüntetik fel a közzétett adatok, mert egyes fontosabb áruink kivételében, bár nem jelentékeny, csökkenést tüntetnek föl. A kedvezőtlen mérleg okaik ezuttal nem taglaljuk, elég csak az 1907. év kedvezőtlen pénzügyi helyzetére utalnunk, valamint arra, hogy az Ausztriával egész szeptemberig húzódtott kiegyezési tárgyalások kimenetele is befolyással volt a külkereskedelmi forgalom alakulására. Csökkent liszt, vágó- és igásállat kivételünk, ellenben Ausztriának fontosabb behozatali cikkeinek forgalma ennek daczára emelkedett. Az összbehozatali többlet ugyan ötven millió koronával csökkent, de sajnos, hetven millió koronával még mindig önkéntes adózói voltunk a Lajtántulnak. Daczára a magyar kereskedelemügyi kormány és az egész magyar közvélemény élet-erős iparpártolási akcióinak, az ausztriai behozatali iparcikkokban az apadás terén lépést épenséggel nem tartott. Föltűnő a textilipari készítmények behozatalának a növekedése is. Egyáltalán véve, szomorú tanulságot lehet csak levonni a külkereskedelmi forgalom 1907. évi adatairól.

A magyar birodalom 1907. évi külkereskedelmi forgalmának főeredményeit a következő táblázat tünteti föl:

	Behozatal		Kivitel	
	értéke	1000 koronákban	Ausztria- összesen	Ausztria- összesen
1906 jan.—decz.	1,555.617	1,195.139	1,508.813	1,072.912
1907 jan.—decz.	1,592.063	1,225.053	1,578.000	1,179.828
1907 jan.—decz. havában több (+) kevesebb (—)		+36.446	+29.914	+69.187
			+106.916	

Magyarország 1907. évi külkereskedelmi forgalmának főösszege, vagyis a behozott és kivitt áruk összes értéke 3170 millió koronát tett, vagyis az 1906. év forgalmának értékösszegét 105.5 millió koronával haladta meg. A behozatal 36, a kivitel 69 millió koronával emelkedett s így az előző évhez képest külkereskedelmi forgalmunk mérlege javult, bár még mindig 14 millió korona behozatali többletet tüntet föl. Kereskedelmi mérlegünk még sokkal nagyobb behozatali többletet mutat Ausztriával szemben, bár az előző évhez képest itt is javulás tapasztalható. Mig ugyanis Ausztriába irányuló kivitelünk 1073 millió koronáról 1180 millióra emelkedett, az ausztriai behozatal értéke az előző évi 1195 millió koronáról csak 1225 millióra növekedett s ekként az 1906. évi 122.2 millió behozatali többlet 1907-ben 45.2 millió koronára szállott le.

Behozatalunkban legnagyobb, s egyre növekedő értékösszeggel a textilipar készítményei és fégyártmányai szerepelnek. Ezekből 1907. évben 477.4 millió korona értékű mennyiséget hoztunk be, vagyis 4.1 millió koronával többet, mint az előző évben. Ez összeg tulnyomó nagy része — mintegy 94.5% — Ausztria javára esik. A textilipari cikkek közül a pamutárúk értéke 218.8 millió, a lenárúk 33.3 millió, a gvapjuárúk 128.9 millió, a selyemárúk pedig 42.3 millió koronát tett. Lényeges emelkedést látunk 1907-ben a köszénbehozatalnál, amelynek értéke 55.5 millió koronát ért el, az előző évi 31.9 millió koronával szemben. A vas és vasárúk, gépek és géprészek, fogyasztási czukor behozatala is jelentékenyen emelkedett, az emelkedés a vas és vasárúknál 8 millió korona, a gépek és géprészeknél 3.8 millió korona, a fogyasztási czukornál 4.6 millió korona. Némi emelkedést mutat a bőr és bőrárúk, papiros és papirosárúk, a vegyszeti segédanyagok és vegyszeti áruk behozatala is, mig a fontosabb áruk között csak a konfekcionált áruk behozatala csökkent valamivel.

Az egyes árucsoportokat tekintve, a gabonaművek kivitele kedvezően alakult. Az összes gabonaművekből 18.5 millió métermázsát vittünk ki 320 millió korona értékben; kivitelünk tehát 0.6 millió métermázsával és 50 millió koronával haladta meg az 1906. év eredményét. Ausztriába irányuló kivitelünk egy millió métermázsával, illetőleg 52.6 millió koronával emelkedve 16.0 millió métermázsát és 294.2 millió koronát tett. Ugyancsak növekedett liszt-kivitelünk is: 7.91 millió métermázsáról 7.93 millió métermázsára és 185.8 millió koronáról 226.2 millióra. Az egyes gabonaművek közül a mennyiséget és értéket tekintve csupán a tengeri mutat jelentékenyebb és a rozs csekélyebb mérvű emelkedést, az árpa és a zab kivitele pedig hanyatlott. Buza kivitelünk mennyisége az 1906. évi 6.4 millió métermázsáról 5.7 millió métermázsára csökkent, értéke azonban 103.9 millió koronáról 116.4 millió koronára emelkedett. Tengeri kivitelünk 2.2 millió métermázsáról 4.3 millió métermázsára, értéke 29.0 millió koronáról 55.8 millió koronára emelkedett.

Kiviteli áruink további fontos csoportja, a vágó- és igásállatok kivitele mind a mennyiségre, mind az értékre nézve csökkenést mutat. A kivitel mennyisége 910 ezer darabról 855 ezerre, értéke 212.3 millió koronáról 194.3 millió koronára hanyatlott. E csoportban csupán a jelentéktelen juh-kivitel mutat némi emelkedést s sertés-kivitelünk mennyisége ugyan 35 ezer darabbal csökkent, értéke azonban 1.1 millió koronával emelkedett. A többi ezen tarifai osztályba tartozó áru kivitele nagyon kedvezőtlenül alakult. Ökröt 19.621, bikát 1478, tehent 6796, lovat és csikót 4847 darabbal vittünk ki kevesebbet, mint az 1906. évben, az értéksökkenés pedig az ökröknél 11.6 millió, a bikáknál 0.7, a teheneknél 2.7 és a lovakkal 3.2 millió koronát tett.

A kimutatásban szereplő többi árucsoportok közül az állati termékek, a bor és a cukor kivitele mutat csekélyebb emelkedést, míg a faárúk kivitelének mennyisége is, értéke is csökkent.

A Hitelbank mérlege. A Magyar Általános Hitelbank mérlege iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg pénzügyi körökben. Teljesen jogosult az a vélemény, hogy ez a mérleg méltán fog sorakozni azokhoz a fényes eredményekhez, melyet ez a kiváló és európai tekintélyű vezetőkörünk az előző években produkált. A mérleget megállapító igazgatósági ülés a hó 15-én tartják meg, míg a közgyűlés jövő hó 19-én lesz. A banknak az idén a tavaly keresztülvitt alapítóemelés folytán 16 millióval nagyobb saját tőkét kellett kamatoztatni s a nagyobb alaptőke az idei pénzdrágaság idején jó szolgáltatásokat tett. Ugy halljuk, a bank az idei mérlegben kereken 1,279,000 koronával nagyobb nyereséget fog kimutatni, mint tavaly. A nyílt és latens tartalékok bő dotálása után az osztalékot ugyanannyiban fogják megállapítani, mint tavaly, vagyis 40 koronában.

Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

25,000 koronát nyert: 67038
10,000 koronát nyert: 114645
3000 koronát nyert: 20629
2000 koronát nyertek: 4239 29528 98618 106330
1000 koronát nyertek: 12512 20549 26131 27818 32809 46537 109465
500 koronát nyertek: 9756 20221 27656 30472 32476 36787 41915 41629 42173 43161 50162 53925 55727 66662 80515 81049 92655 94290 95961 98670 98817 101396 108042 109969 110147 113924 113276 113861 118828 122362

Safe-deposit a Kereskedelmi Bank egy fiókjánál. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank safe-depositait a közönség sűrűn veszi igénybe s azért a bank a fiókoknál is több helyen bevezette már a magánpénztárak rendszerét. Most — amint értesülünk — a budai fióknál (II. Fő-utca) is safe-depositot rendez be a bank.

A Magyar Vöröskereszt-sorsjegyek huzása. A magyar szent korona országainak vöröskereszt-sorsjegyeinek 62-ik sorsolását, tekintettel arra, hogy márczius elseje vasárnapra esik, február 29-én délután három órakor fogja Disz-téri palotájának előcsarnokában gróf Csekonicz Endre v. b. t. t. kir. főasztalnokmester elnöklésével megtartani. Ezuttal töltesztésre huznak 2680 sorsjegyet és nyereménnyel 109 sorsjegyet. A főnyeremény 30,000 koronát tesz ki.

Kiállítás a Balatonért. A Balaton-vidéki vasút megnyitása alkalmából 1909-ben Keszthelyen Balatonvidéki kiállítást rendeznek, amely már most nagy

érdekes csoportot vont maga körül. Az előkészítő bizottság a kiállítást négy hónapra tervezi. Tervebe van véve a vízi járművek nemzetközi kiállítása is. A kiállítás fővédőjül Darányi Ignác földművelésügyi minisztert és gróf Festelech Tasziló főudvarmestert, továbbá Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert és Vaszary Kolos hercegprímást kéri fel. Azt hiszik, hogy e kiállítás a Balaton nagy vonzóerejére való tekintettel sikerrel fog járni.

Egy vidéki intézet zavarai. Alig egy fél éve alakult meg a Közgazdasági Bank r.-t. Nagyváradon, 100,000 korona alaptőkével s az alapítás élén Weisz Izidor, a bank vezérigazgatója állott, aki már a harmadik pénzügyi intézetet alapította Nagyváradon. Ettől a két másik üzlettel a vezérigazgató egyezség alapján visszavonult és úgy látszik a Közgazdasági Banknál is meggyült a baja, mert az igazgatóság indítványára tegnap a megtartott közgyűlés elmozdította a vezérigazgatót állásától. Ezzel az intézet régebbi keleti bajai is kiújultak. A pénzügyi intézet ugyanis az első csapás még a nyáron érte, amikor Haász Manó igazgatósági tag és Hartmann Aladár felügyelő-bizottsági tag különböző manipulációk után Amerikába szöktek. Ezek folytán az igazgatóság már az első félév után 5702 korona 12 fillér veszteségről volt kénytelen beszámolni. Az igazgatóságnak az a tegnap ki is fejezett meggyőződése, hogy e veszteségnek az az oka, hogy Weisz Izidor vezérigazgató visszaélt a részvényesek bizalmával és ezért a tegnapi rendkívüli közgyűlésen egyszerűen elmozdították állásától. A mozgalmas lefolyású rendkívüli közgyűlésről a következőket jelentik Nagyváradról: Az igazgatóság félelmi jelentésének előterjesztése alkalmával kiemelték, hogy rendes körülmények között nem kellett volna a közgyűlést összehívni, de rendkívüli viszonyok elkerülhetetlenné tették az intézet fennállásának első feléve után, hogy a részvényeseket informálják. Az intézet fejlődését gátolta az első hónapokban a pénzpiac válsága, ami megbénította az üzletmenetet. Ezenkívül a vezérigazgató ténykedése csaknem olyan helyzetbe hozta a részvénytársaságot, amely a felszámolást vonta volna maga után. Az igazgatóság nem sorolja fel a vezérigazgató visszaéléseit, mert ezek elbírálása a bíróság elé tartozik, de felelőssége tudatában Weisz Izidor vezérigazgatót január 10-én minden felmondás nélkül állásából elmozdította, mert visszaélt az állásának megfelelő bizalommal. Az első félév a vázolt rendkívüli körülmények folytán 5702 korona 12 fillér veszteséggel zárult. Az igazgatóság nem javasolja a felszámolást, hanem az intézet további fentartását. Kéri végül, hogy az igazgatóság tagjai közül Weisz Izidort és Haász Manót, a felügyelő bizottságból Hartmann Aladárt, az utóbbiakat azért, mert ismeretlen helyre távozva, köteleességeiknek nem felelnek meg, mozdítsa el a közgyűlés, valamint vegye tudomásul Silbermann József igazgatósági és Rozsly István felügyelő bizottsági tag lemondását. A közgyűlés egyhangúlag elgondolta a jelentést és tudomásul vette a felügyelőket jelentését, mely az 5702 korona 12 fillér veszteséget igazolja.

Baromfi-nyerésztők gyűlése. A Baromfi-nyerésztők Országos Egyesülete ma ülést tartott, amelyen Kovács Ödön beszámolt a nemzetközi baromfi-kiállítás anyagi eredményéről, míg Pirkner János ügyvezető elnök a kiállítás nagy erkölcsi sikerére mutatott rá. A választmány az előterjesztéseket egyhangúlag tudomásul vette, majd Vinkler János egyesületi titkár betértesztette a múlt évi zárszámadást és a jövő évi költségvetést, melyeket szintén jóváhagytak. Ezután a folyó évi közgyűlés alkalmával betöltésre kerülő tisztségekre ejtették meg a jelöléseket. Elnökké gróf Teleki Józsefét, alelnökké: Hauer Bélát és Makfalvy Gézát jelölték, az ügyvivő alelnöki állásra Jandaurek Vinczét. Ezután Teleki József grófné méltatta Pirkner János érdemeit az egyesület megalapítása és felvirágztatása körül, mire Pirkner János megköszönve a szíves szavakat, kijelentette, hogy az alelnöki szék től való megválasztása pusztán nagymérvű elfoglaltsága miatt történik, az egyesület munkájában ezúttal is részes kíván lenni.

A Kreditanstalt mérlege. A napokban már ismertettük a Kreditanstalt mérlegének esélyeit s az a jelentés, melyet ma a mérlegre vonatkozólag Bécsből kaptunk, meggyezik azokkal a részletekkel, melyeket a mérlegzésre vonatkozólag körvonalaztunk. Az intézet üzleteredményére vonatkozó jelentéséből a következőket vesszük: A tegnap tartott igazgatósági ülésen elhatározták, hogy 13,968,648 koronát kitevő tiszta nyereségből rész-

vényenkint 30 koronát fizetnek osztalékképpen, a tartalékhoz 1,460,066 koronát csatolnak és 674,555 koronát új számlára visznek át. A konzorciális üzletek eredményei, amennyiben azok 1907. december 31-én teljesen lebonyolították, a mérlegen elszámolást nyertek.

Összehasonlító vizsgálatok a gyapjuról. Kovács Imre fővegyész „Összehasonlító vizsgálatok a gyapju rendement-ját befolyásoló tényezőkről” czimű jelentést jelent meg az Országos Magyar Királyi Gyapjuminósító Intézet közleményeként. Szerző ezen művében a hazai és külföldi gyapjútípusok részletes vizsgálása segítségével, valamint az illető országok termelési viszonyainak összehasonlító mérlegelése alapján kimutatja azokat a körülményeket, melyek a rendement nagyságát befolyásolják és fontos utmutatásokat szolgáltat a tenyésztőknek arra nézve, hogy miképpen növelhető a gyapju hozadéka. Az Országos Gyapjuminósító Intézet, mely ugy folszerelés, mint a közremunkáló szakorok kiváló képzettsége folytán az összes európai államok hasonló intézményei közt az első között foglal helyet, nagy szolgálatot tesz a magyar birtokos osztálynak tudományos vizsgálatai eredményeinek közreadásával. Érdeklődők a füzetet, ameddig a kiosztásra szánt készlet tart, a postabélyeg (5 fillér) beküldése ellenében ingyen kaphatják meg.

A Kolozsvári Kamara a Vacuum Oil & Co ellen. Több ízben foglalkoztunk már a betolakodott amerikai társaság tevékenységével s különösen azzal, hogy a „Vacuum” a petroleum-házalásra akar berendezkedni az ország különböző részein. Ma végre megjött a történet amerikai társaság ravaszán kieszelt tervére az első erőlyes válasz. A Kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi közgyűlésén állást foglalt a nálunk piacot kereső amerikai Vacuum-társaságnak azon kísérlete ellen, hogy a petroleumot, a közvetítő kereskedelem kikerülésével, kimerő (tank) kocsikon házalva hozza forgalomba, mert a petroleumnak házalás útján való árusítását biztonsági és forgalmi szempontból károsnak tartja. A kamara leiratában kéri fel ezért a városokat, hogy a petroleum házaló árusítását szabályrendeletileg tiltsa el. A kamara felfogása teljesen azonos a mi álláspontunkkal, melyet már nem egyszer kifejtettünk. A kamara állásfoglalása azonban nem elégítheti ki a kereskedelem érdekeit, hanem szükséges, hogy a vidéki városok is mindenütt megakadályozzák a petroleum-házalás bevezetését és az eziránti kérelmet egyszerűen utasítsák el.

A közös birtokok jogi helyzete. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályában dr. Sebess Dénes érdekes előadást tartott a közös birtokok jogi helyzetéről. Szerinte tízezernél több közös birtok van Magyarországon, amelyek jogi helyzete teljesen rendezetlen. Ezeket a birtokközösségeket mulhatatlanul szükséges jogi szemlélyekké átalakítani, amivel utját lehet vágni annak, hogy egy-egy birtokközösség — rendszerint községek vagyona — spekulánsok kezébe kerüljön. Az előadást élénk eszmecsere követte, amelyben résztvettek: gróf Dessewffy Aurél, gróf Zselénzki Róbert, Mezőssy Béla államtitkár, dr. Dömötör László, gróf Bethlen Miklós és mások, mely után elhatározták, hogy a kérdés törvényhozási uton való sürgős rendezése érdekében felirattal fordulnak a kormányhoz.

A Ház- és Földbirtokosok Hitelbankja új helyiségei. A Ház- és Földbirtokosok Hitelbankja R. T. a közeli jövőben elhagyja Váci-utcai helyiségeit és a Rákóczi-uton bérelte ki a Rákóczi-ut és Csonkai-utca sarkán lévő gyógyszerár helyiségeit, ahol — mint már megírtuk — váltóüzletet is létesít. Itt említjük, hogy Király Ármint, a bank eddigi cégvezetőjét igazgató-helyettesé fogják kinevezni.

Védekezés a kártékony rovarok ellen. A mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló törvény szerint a kártékony állatokat és növényeket kötelezőleg kell irtani. A kártékony rovarok legnagyobb számmal a tavasszal pusztítanak s az idén különösen a cserebogarak nagy mennyiségben várhatók. Hogy a mezőgazdaságra oly káros különféle állatok, rovarok és növények ellen a legmesszebbmenő védekezési módot alkalmazhassák a gazdák, Darányi földművelési miniszter elrendelte, hogy az egyes kártékony állatok, rovarok és növények leg-sikeresebb irtási módjára a rovarani állomás utmutatókat dolgozzon ki. Ezek az utmutatók a szakemberek legujabb tapasztalatainak és a tudomány legujabb vívmányainak felhasználásával ismertetik a védekezés legcélszerűbb módját. Az utmutatókat a magyar királyi rovarani állomás Budapest, II. kerület, Debrői-ut 15. szám oszta szét és bárki megkapja ingyen és bérmentve, aki az állomástól akár egy levelező-lapon is kéri.

Levasseur új műve. Levasseur Emil, Franciaország egyik legnagyobb statisztikusa és közgazdája most fejezte be Franciaország munkásosztályának és iparának történetéről írt hatalmas művét. Az első kötet, amely a munkásosztály helyzetét 1789-ig tárgyalja, 1859-ben jelent meg, a második kötetet, amely 1789-től 1870-ig terjedő állapotokkal foglalkozik, 1867-ben adta ki és most — negyven év után — jelent meg a harmadik rész „Questions Cuvrières et Industrielles en France sous la Troisième République” czimben, 968 oldal terjedelemben. Egy nagy címe 50 esztendő kutatásának, gondolkodásának, tanulmányozásának eredménye. Ez az utolsó kötet kétségtelenül a legérdekesebb, mert a munkáskérdésekre vonatkozó legfontosabb jelenségeknek és törvényhozási alkotásoknak korát tárgyalja. Mint-hogy az ipari termelés ma elszigetelten el nem képzelhető, ennek következtében Levasseur minden, az ipari termékkel kapcsolatos jelenséget vizsgálódási körébe vont. Tárgyalja a francia ipar fejlődését 1870-től; az állami ipari üzemeket; szól az ipari törvényhozásról; a közlekedési eszközökről; a bel- és külkereskedelemlről; foglalkozik a francia népesség kérdéseivel az ipari népséggel kapcsolatban; az ipari oktatással; a gazdasági és szociális tantételek fejlődésével; a munkástörvényekkel; behatólag dolgozza fel a munkabérek és az életmód költségeinek kérdését, Franciaország nevezeti vagy-onát; tárgyalja a munkabeszüntetések és munkás-szindikátusok ügyeit; az ipari szövetkezeteket; a munkásbiztosítás kérdéseit; a kézmű- és háziipar kérdéseit, stb. Ezt az óriási anyagot dolgozza fel Levasseur hatalmas munkájában, amely a francia ipari ügy összes kérdéseinek forrásműve. A munkára szükségesnek tartottuk felhívni a közgazdasági kérdésekkel foglalkozók figyelmét.

Az adriai hajók közlekedése. Az Adria magyar királyi tengerhajózási r.-t. gőzösei közül a Kolozsvár kedden Fiuméből Rotterdamba, a Szeged szerdán Fiuméből Londonba érkezett, a Kassa Fiuméből Valenciába, az Árpád Fiuméből Marseilleba, a Kálmán király Fiuméből Bordeauxba indult.

TŐZSDEK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Az amerikai tőzsdék tegnap szüneteltek, onnan piacunk minden irányítás nélkül maradt. A szép tavaszi időjárás folytán nálunk készbuzában nagyobb kínálat mutatkozott és bár a malmok némelyike vevőként lépett fel és ma ismét 10 ezer métermássa buza talált elhelyezést, az árak mégis 10 fillérrel csökkentek. Ezenkívül eladatott a szegedi malomnak 11 ezer mássa 73 kilós nagybecskerekű buza 52 fillérrel az áprilisi buza árfolyamán alul. Rozs a tegnapi szilárd irányzatát ismét elveszítette, 15—20 fillérrel olcsóbban sem akadt ma vevő. A többi gabonanemű ára nem változott. A határidő-piaczon kevés forgalom volt, lefelé gravitáló irányzat mellett. Áprilisi buza 12 koronán indult és délig 11.90-ig csökkent. Áprilisi rozs 11.58-ról 11.44-ig ment vissza. A többi terminusok csekély árváltozással, néhány fillért vesztek.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 78 kg. 24.40 korona, 400 mm. 77.5 kg. 24.30 korona.
Pestvidéki: 200 mm. 77 kg. 24 korona, 500 mm. 77 kg. 24.10 korona, 250 mm. 76 kg. 23.90 korona, 100 mm. 76 kg. 23.80 korona, 100 mm. 76 kg. 23.80 korona, 300 mm. 76 kg. 23.90 korona.
Fehérmegyei: 100 mm. 78 kg. 24.20 korona.
Felsőmagyarországi: 2400 mm. 77.6 kg. 24 kor.
Bánsági: 1150 mm. 75 kg. 23.70 korona, 1000 mm. 75 kg. 23.62 korona.
Raktári: 1000 mm. 79 kg. 24.40 korona.
Tengeri: 200 mm. 13.40 korona, paritás.
Luczerna: 225 mm. 142 korona, ab Budapest.
Zab: 100 mm. 16.30 korona, 100 mm. 16.10 korona.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. február 11-től február 12-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Buza	816
Rozs	101
Árpa	1544
Zab	101

Tengeri	1210	—
Liszi	—	6952
Korpa	—	1443

A határidőpiacra költetett:

Délelőtt:

Előfordult költések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisra	11.99, 12.—, 11.94, 11.98	11.90.
Buza 1908. októberre	10.40, 10.34.	
Rozs 1908. áprilisra	10.53, 10.50, 10.56, 10.46.	
Rozs 1908. októberre	8.93, 8.97, 8.91.	
Zab 1908. áprilisra	7.91, 7.93.	
Tengeri 1908. májusra	6.81, 6.82, 6.79.	

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.91	11.92
októberi buza	10.65	10.36
áprilisi rozs	10.45	10.46
októberi rozs	8.94	8.35
áprilisi zab	7.92	7.93
májusi tengeri	6.79	6.80

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat lanyha maradt.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	—	—	11.86—11.87
Buza új októberi	—	—	10.35—10.36
Rozs 1908. áprilisra	—	—	10.41—10.42
Rozs új októberi	—	—	8.91—8.92
Zab 1908. áprilisra	—	—	7.90—7.91
Tengeri 1908. májusra	—	—	6.77—6.78

Értéktőzsde.

A nemzetközi értékek piacán a spekuláció a legcsekélyebb mértékben sem fordul a piacok felé, minek folytán ezekben majdnem állandóan túlsúlyban tartja magát a kínálat és az árfolyamok is egyre alacsonyabb színvonalra kerülnek. A helyi értékek piacán valamivel élénkebb az üzlet; itt mindig akad egy-két érték, amely iránt a spekuláció inkább érdeklődik, amelyek aztán, amíg a vásárlások tartanak, emelkedő irányt követnek. Kezdetben a mai tőzsdén az üzlet iránya kedvetlen volt. Az előtőzsde alacsonyabb külföldi jegyzésekre és bécsi arbitrázseladásokra kedvetlen hangulatban folyt le és az összes értékek árfolyamai a tegnapi árhoz képest 2—3 koronával csökkentek, míg Adria tengerhajózási r.-t. részvényei 5 koronával javultak. Az általános forgalom azonban szűk keretben mozgott. A déli tőzsdén helyi és bécsi visszavásárlásokra az irányzat megszilárdult és a forgalomba került értékek árfolyamai lényegesen javultak. A forgalom mérsékelt maradt. Az utótőzsde nyugodt irányzattal folyt le. A forgalom csekély volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.
Költettek: Osztrák hitelrészvény 649.——643.50. Magyar hitelrészvény 778.75—776.—. Rimamurányi vasmű 535.75—534.25. Magyar leszámítoló bank 493.——491.—. Jelzálogbank 422.75—421.75. Városi villamos vasút 277.—. Magyar koronajáradék 94.30. Hazai bank 292.—. Magyar kereskedelmi bank 3460.—3463.—. Salgótarjáni kőszénbánya 603.——604.—. Adria tengerhajózási r.-t. 423.50—427.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárdult.
Költettek: Osztrák hitelrészvény 643.75—644.75. Magyar hitelrészv. 776.——778.—. Osztrák-magyar államvasút 677.25—677.75. Déli vasút 144.—. Rimamurányi vasmű 534.25—534.75. Magyar leszámítoló bank 491.50—495.—. Jelzálogbank 424.——426.50. Közúti vas-pálya 564.50—566.—. Hazai bank 292.——293.—. Hazai sorsjegy 105.50. Kereskedelmi bank 3460.—3476.—. Belvárosi takarékpénztár 598.—. Fővárosi takarékpénztár 2145.—. Magyar általános takarékpénztár 597.—. Drasche-féle téglagyár 503.—. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 603.——604.—. Brassói cellulosegyár 440.——450.—. Adria tengerhajózási r.-t. 427.25—429.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, február végére 20.—22.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzat mellett nyugodt maradt. Költetett: Osztrák hitelrészvény 644.——643.75. Magyar hitelrészvény 777.50—777.—. Jelzálogbank 426.50. Államvasút 677.25. Alpési bányarészvény 626.—. Közúti vasút 565.50. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 643.75. Magyar hitelrészvény 777.—.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, február 13. (Az Egyetértés távirata.) A mai tőzsdén nyugodt irányzat mellett gabonaneműk ára nem változott, de az üzlet majdnem teljesen szünetelt. Mivel a konzum egészen télen volt és a kínálat ennek megfelelőleg tartózkodott, az irányzat nem rosszabbodott. Takarmányárakban néhány egészen jelentéktelen kötés fordult elő, zab ára változatlan, tengeri ellenben 6 fillért veszített.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.60—13.05 korona, mosoni 11.55—11.90 korona, tótfelvidéki 11.50—11.95 kor., déli vasúti 11.45—11.75 korona, marchfeldi 11.20—11.60.

Új-rozs: tótfelvidéki 10.50—10.75 korona, csepeli 10.50—10.75 kor., pestmegyei 10.60—10.90 korona, különféle magyar 10.50—10.70 kor., osztrák 10.40—10.65 korona.

Árpa: morvaországi 9.——9.40 kor., marchfeldi 8.50—9.— kor., bécsvidéki 8.40—9.— kor., tótfelvidéki 7.40—8.90 kor., csepeli —.—, győri —.— kor., déli vasúti —.— kor., tiszavidéki 7.——7.40 korona.

Magyar tengeri: régi 7.30—7.50, új —.— korona, cinquantin 8.20—8.70, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.35—8.60 korona, elsőrendű 8.60—8.85 kor., válogatott 8.85—9.10 korona

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, február 13. A mai előtőzsde különböző kedvezőtlen körülmény behatása alatt nyomott hangulatban folyt le. A tőzsde behatóbban foglalkozott a politikai eseményekkel és a szandzsák vasúti ügyével, mint eddig. Az osztrák hitelintézet mérlege sem felelt meg a várakozásoknak, minek következtében a hitelrészvény irányzata kissé gyengült. A bankértékek piacán a forgalom csekély volt, miközben az árfolyamok alig változtak. A közlekedési értékeket elhanyagolták. A déli tőzsde kezdetben lanyha volt, később az árfolyamok megszilárdultak. A zárlat nyugodt volt.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 643.50, Magyar hitel. 776.50, Länderbank 416.50, Államvasút 677.—.—, Elbavölgyi vasút —.—, Déli vasút —.—, Alpési bányarészvény 626.25, Rimamurányi 534.—, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajár. 94.40, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 185.75, Német márka 117.65.

A déli tőzsde nyugodt hangulattal nyílt meg.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 643.50, Magyar hitel 777.— Länderbank 416.50, Unio-bank 550.—, Államvasút 676.75, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasút 143.75, Gőzhajó —.—, Alpési bányarészvény 625.50, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajáradék 94.40, Török sorsjegy 186.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasút —.—, Rimamurányi 534.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. 422.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, február 13. (Osztrák értékek zárata.)

42 százalékos papír-járadék 97.85, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.85, 1860-as sorsjegy 151.90, Osztrák hitelsorsjegy 455.—, Angol osztrák bankrészvény 306.—, Bécsi Bankverein 535.25, Osztrák-magyar bank 170.02, Déli vasút 143.55, Dunagőzhajózási társaság 1035.—, Dohány részvény 414.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.65, Osztrák Lloyd 425.—, 42 százalék ezüsti járadék 97.80—99.—, Osztrák koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 643.—, Union-Bank 548.—, Osztrák Länderbank 416.—, Osztrák-magyar államvasút 676.—, Elbavölgyi vasút 424.50, Alpési részvény 625.25, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.92, Lipótkohó 442.—, Töröksorsjegy 186.—, Tartott.

Bécs, február 13. (Magyar értékek zárata.)

4 százalékos arany-járadék 112.65, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 151.—, Magyar hitelbank részvény 774.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény —.—, Rimamurányi 534.50, Magyar cukoripar 17.—, Adria hajózási részvénytársaság 427.—, Magyar koronajáradék 94.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.80, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.75, Kassa-Oderbergi vasutársaság 195.—, Magyar jelzálogbank 424.—, Magyar keresk. bank —.—.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle
Naszterfala valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

KÜLFÖLDI ÉRTEKTŐZSDE.

Berlin, február 13. (Tőzsdei jelentés.) A mai forgalmat nagyfokú kedvetlenség jellemezte, amely leginkább megnyitáskor jutott kifejezésre, ugyanarra, hogy csak kevés értéknél állapíthatták meg az árfolyamot. Későbbben jobb helyzetjelentések érkeztek a londoni piacról, amelyek egyes értéknél fedezésekre ösztönöztek és a mutatózó pénzösség is hozzájárult némiképpen a javuláshoz. Ebből leginkább bankok huztak hasznot. Az utótdzsdén a pótoló javulások veszendőbe mentek és csakis bankok, valamint hajózási részvények javultak a tegnapi árfolyamhoz képest. Egyéb értékek változatlan árfolyamon jegyeznek. Osztrák értékek közül Osztrák hitelintézet továbbra is engedékenyek voltak. A zárlat csendes. A készpénzpiac iparértékeinek irányzata gyenge volt. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/2%, napi pénz 5%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék —, osztrák hitelrészvény 202.80, Déli vasut 25.90, orosz bankjegyek 214.05, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.80, Disconto Commandit 175.15, Dinamit-truszt —, Harpeni 199.—, Unifikált török járdék 95.75, 4.2 százalékos ezüst-járdék 97.75, 4 százalékos magyar aranyjárdék —, Magyar koronajárdék —, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járdék —, Alt. villamosági Edison 200.—, Gelsenkircheni 184.—, Laurakohó 216.—, Renyhe.

Frankfurt, (Zárlat) február 13. 4.2 százalékos papírjárdék 92.65, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.15, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.50, Osztrák hitelintézet részvény 204.80, Osztrák-magyar államvasut 144.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.57, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 148.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.65, Osztrák koronajárdék 97.60, Magyar koronajárdék 94.20, Osztrák-magyar bank 122.80, Déli vasut részvény 26.—, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.33, Párisi váltóár 813.50, Union bank részvény —, Alpési bányarészvény 316.—, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) február 13. 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.50, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 25.50, 4 százalékos Aranyjárdék 99.—, Osztrák hitelrészvény 202.90, Osztrák-magyar államvasut 144.75, Olasz járdék 103.80, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.30, Nyugodt.

London, február 13. Angol consol —.

Páris, február 13. (Zárlat) 3 százalékos Francia járdék 96.87, Osztrák aranyjárdék 99.05, Magyar aranyjárdék 95.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 490.—, 4 százalékos Olasz járdék 103.60, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316.—, 5 százalékos marokkói járdék 505.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.—, 4 százalékos Kons. amort. román járdék 90.85, 4 százalékos Amort. román járdék 1905. 92.60, 5 százalékos Orosz járdék 1906. 97.15, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 506.—, 4 száz. Szerb járdék 1907. 51.—, 4 százalékos spanyol járdék 94.27, 4 százalékos unifikált török jár. 96.42, Török sorsjegy 179.—, Török dohányrészvény 446.—, Osztrák földhitelintézet 1135, Osztr. Länderbank 460.—, Magyar lezálogbank —, Banque de Paris 14.75, Banque Ottomane 715.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 678, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 570.—, Rio Tinto 16.00, Sucrerie d'Egypte 33.—, Tula 343, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 153, Chartered 19.75, De Beers 358.50, East Rand 91.75, Jagersfontein 97.75, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 48.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18 Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.85, Magánkamatláb 2 1/4. Bányadt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, február 13-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 118—120 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 120—122 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120—122 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) —

fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban — fillérig.)

Sertéslétszám: 1908. évi február 11. napján volt készlet 21142 drb., 1908 február hó 12-én felhajtott 206 darab, 1908 február 12. napján elszállított 252 darab, 1908 február 13. napjára maradt készletben 21096 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: élénkebb.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, febr. 13. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 421 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1866 darab sertés, 157 darab süldő, — darab malacz, összesen 2287 darab sertés, 163 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1269 darab sertés, 50 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1018 drb sertés, 113 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg-on felüli ételsulyban 90—94 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felüli — fillér, fiatal közép, 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 108—117 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 108—117 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 108—118 fillérig. Belföldi süldő 88—110 korona. Horvát süldő — korona. Malacz — korona. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak hanyatlottak.

Bécsi szurómarhavasár.

Bécs, február 13. (Saját tudósítók telefonjelentése) A mai vásárra fölhozottak: 4446 darab borjut, 1762 darab fiatal sertést, 2104 levágott sertést, 304 darab levágott juhot, — darab élő juhot, 705 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 96—110 fillér; elsőrendű 105—131 fillér; lezeleje 132—144 fillér; élő borju — fillér; hizott husserlés 100—122 fillér; hizott sertés 106—120 fillér; levágott nehéz sertés I. rendű 106—124 fillér; II. rendű — fillér; könnyű sertés 132 fillér; elsőrendű süldő 108—124 fillér; levágott juh 80—104 fillér; bárány 24—40 korona páronként.

Borjuvásár.

Budapest, február 13. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 179 darab élő borjut, közte 15 darab leölt borjut (közte 22 rugott), — drb növedkmarha. Fizettek elsőrendű élő borjukért 96—104 fillér, kivételesen 106—108 fillért. Középmínőségű élő borjukért 84—94 fillért, leölt borjukért 103—132 fillért, silány és rugott borjukért 54—72 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanyhább volt, az árak 2—3 fillérrel kgr.-kény csökkentek.

Bárányvásár.

Budapest, febr. 13. (Hiv. tud.) A mai vásárra került 1573 leölt bárány. Fizettek érte 11—21 koronát páronként. Az irányzat lanyha volt.

Heti lóvásár.

Budapest, február 13. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 320 darab I., 374 darab II. oszt. Összesen 696 darab lovat. Elkelt 370 darab ló. A főváros megveit 82 darab vágólovat 62—140 korona között váltakozó áron.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (e.g., Buda, Pest, Óbuda), date (febr. 13, febr. 12), and price (m é t e r). Lists various goods and their market prices.

IDŐJÁRAS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908 február 13-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő változóan felhős volt. Kevés csapadék főleg a keleti részekben esett. A hőmérséklet a szélső keleti részeket kivéve magasabb a normálnál és maximuma Fiumében 9 C°, minimuma Botfalun -7 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Száraz és enyhe idő várható.

Table with columns: Allomás, Lagynyomás mm, A hőmérséklet Celsius azónál, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max/min. Lists weather data for various locations.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bendő Pál okleveles tanítót a villabányai állami elemi népiskolához redes tanítótá, Sárkány Dezső okleveles tanítót a feketeadói állami elemi népiskolához redes tanítótá, Iszkruljev Tivadar okleveles tanítót a nádaljai községi elemi iskolához redes tanítótá, Lázár Anna törvényhatósági óvodai kisdövént, a sámsoni állami kisdövéntá kisdövéntá, Gáspár Anna cseklési egyesületi kisdövéntá az ottani állami kisdövéntá kisdövéntá, az igazságügyminiszter dr. Groglóth János lugosi törvényszéki joggyakornokot az alibunári járásbírószághoz aljegyzőt; a szekszárdi pénzügyigazgatóság Siling István szekszárdi adóhivatali ideiglenes minőségű díjjalan adóhivatali gyakornokot a dunaföldvári adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká; a pozsonyi pénzügyigazgatóság Flaskár József pozsonyi adóhivatali napibéres kisegítő szolgát a pozsonyi pénzügyigazgatóság pénzügyi hivataliszolgárá végeleges minőségben kinevezte. Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pfleger Irma villabányai állami elemi iskolai tanítónőt az illavai állami elemi iskolához helyezte át. Pályázatok. A fumei törvényszék aljegyzői, a győri törvényszék, a magyaróvári és neszideri járásbírószághoz egy-egy ideiglenes letétmásoló díjnoki, Keresztes községihez (Torontálvármegye) és Albertfalván (Pest-Pilis vármegye) postai ügynői állásra 2 hét; a marosvásárhelyi állami kórháznál két másodrendű, a gyulafehérvári törvényszéknek írodatisztai és a törökkanizsai járásbírószághoz irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Titkos betegségek

Bizos és lelkiismeretes meggyógyításra és év szabványos ársai lapozható folyton legjobban ajánlják

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudós specialista

Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít: Gyógyosztat, megművelés, hólyagbajt, fekélyeket, szphilist, férfi érgyengülést, befertőzést, náteret, és ideg-, bőrbajokat az mindenféle betegséget biztos módszerrel

Budapest, 10., Károly-körút 10. I. emelet Rendel. d. e. 10—4 és este 6—8 óráig.

Videkkel levél által is hatos eredményes kezelést gyógyászati gondoskodás

Munkásokat teljesen ártalmatlanul kezel.

... távirati jelentése ... 7 óraker. ... nak átnézete: ... felhős volt. Kezdekken esett. A hőmérséklet kivéte magam Fiumében 9 C° ... 24 órára: ... 16.

Table with columns: Hőmérséklet, Felhőzet, Csapadék mm, Hó, Éjszaka, Nappal, Min.

Table: Buza (Wheat) prices. Columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogra ára.

Table: Egyéb gabonanemek (Other grain types) prices. Columns: Faj, 100 kilogramm ára.

Table: Burgonya (Potatoes) prices. Columns: Faj, 100 kilogramm ára.

Table: Különféle ermények (Various types) prices. Columns: Faj, 100 kilogramm ára.

Table: Államadósság közkeletűek (Public debt securities) prices. Columns: Faj, 100 kilogramm ára.

Table: Bankok részvényei (Bank shares) prices. Columns: Faj, 100 kilogramm ára.

... los lapból.

A TITOKZATOS HAJÓ

— BEGENY. —

Írta: FRED VILLER

Elöl a kötelecsavarónál egy kis nyílást látunk; itt lépcső vezetett le az alsó helyiségbe. A borító rá volt terítve a nyílásra, mi eltávolítottuk és lementünk. Uj és öreg kötelek és vitorlák, tartalékruadak, vasfogantyúk és ehhez hasonló tárgyak heverték a helyiségben — egyéb semmi. Hátul egy farekesz választotta el a raktárhelyiségtől. Ujból felmentünk a fedélzetre. A többi nyílás be volt csukva a borítókkal. — Nem vitorlázhathánk a Fram után? — kérdeztem Holtot. — Nekem is ez volt az első gondolatom — felelte ő — de minden pillanatban azt vártam, hogy a hajó megfordul a szélben és ismét feljut hozzánk — de meg legjobbnak véltem, ha a hajót vizsgáljuk meg alaposan, mielőtt valamit kezdenénk. Most már azonban késő. Megmérjük a pumpákat s aztán haditanácsot ülünk. Amint mondta, úgy is tettünk. Az ács fülkéjében találtam mérőt és krétát. Csak néhány centiméternyi víz állott a hajón, amnyit, amit a szivattyúk nem vesznek fel. A hajó tehát vízmentes. — Így hát mielőtt kurzust veszünk és felvonulunk a vitorlákat, meg kell néznünk, vajon a kormánykerék rendben van-e — mondta Holt. — Ugy tetszett nekem, hogy gyanúsán kopog, amikor az előbb végigmentünk, de eliejezttem megnézni; a macskanyávogás megzavart. Holt hátrament, Monk pedig újólag vizsgálgni kezdte az ajtókat, az üres ládákat és fülkéket. Én pedig kiléptem az alsó fedélzet legfelső peremére, hogy a Fram után tekintsek,

amely már csak mint egy fehér pont lebegett a láthatáron. Holt ismét előre jött. — Igazam volt, a kormány nincs rendben. A vasfogantyút levették és nem tudom megtalálni. Így, ahogy most van, nem is íchek a hajót kormányozni. — Tehát megvan a magyarázat, miért hagyták el az emberek ezt a hajót. Holt tagadólag rázta a fejét. — Nem, ezt a hibát könnyen ki lehet javítani; a Donkei házikóban kovácsműhely is van mindenféle szerszámmal. A legénység ilyen csekélységért nem hagyja el a hajót — ilyen időben és ilyen pompás vízben. És aztán a hajó máskülönbben rendben van. Nekem az a benyomásom, hogy a vasfogantyút észkarva távolították el; de sem a kovácsműhelyben, sem a fedélzeten nem találok. Ezalatt Monk arcát néztem, ki figyelmesen hallgatta Holt jelentését. — Most már rajtad a sor, hogy ezt a rejtélyt felfedjed! — kiáltottam — ha az arcod ilyen kifejezést ölt, akkor te már kész véleményelt alkottál magadnak. — Nem vagyok eléggé tengerész ahhoz, hogy felderíthetném ezt az ügyet — szölt Monk Holt felé fordulva — lehetséges, hogy még volt több csónak is a hajón az itt látottakon kívül? — Nem. Ezt biztosan tudom, hogy nem volt. Négy csónak teljesen elégséges az ilyen hajó számára. Ha pedig lett volna még több is, vagy tartókarikáit, vagy azt a helyet, ahol állt, okvetlenül látnók. — Néhány körülmény arra vall, hogy a legénység ma reggel hagyta el a hajót — folytatta Monk. — Egy másik hajó vehette fel a saját csónakjával, ugyebár? — Igen, ez lehet az egyedüli magyarázat, de miért — vajjon miért hagyták el a hajót és miért igyekezett az a másik jármű ezt megmen-

teni, magával vinni, hiszen megér 50—60.000 koronát? Holt pillantása Monkról rém tévedt, mint egy választ várva a kérdésére, de egyikünk sem tudott válaszolni. Monk belemeredt a semmiségbe és úgy mormolta: — Valami elriasztotta a legénységet a hajóról, ugyszintén Henriksent is a Frammal, de mi lehet az? Egyikünk sem szölt egy szót sem. Holt megnézte az óráját és aztán köröskörül a távlatot kémlelte, valamivel több volt hat óránál és a nap nyugat felé a tenger színéhez hanyatlott le. A szél egészen elmult és északról felhők tornyosultak. Holt felmászott az árbocok közé, a távcső egy zsinóron lógott a nyakában; két percig maradt fenn, aztán lejött. — A Fram eltűnt és az egész tájon nem látok egyetlen vitorlát sem. Ellenben valami kétséget látok keleten — valószerűleg Spanyolország hegyei. Tehát körülbelül 70—80 mérföldnyire vagyunk a szárazföldtől. Két oldalról is látok füstfelhőt, azok gőzhajótól erednek; de kívül esnek a látvonalból. Távól vagyunk a rendes utirányoktól. — Mit csináljunk? — kérdezte Monk. — Leghelyesebb, ha te átveszed a parancsnokságot Holt! — Tényleg valamit kell tennünk. Holnap igyekeznünk majd a kormányt rendbehozni. Ma este már nem csinálhatunk semmit, csak az elővitorlát kell beszédnünk és úgy hagynunk. Azt hiszem, az éjjel vihart kapunk és talán szél is kerekedik; ha azonban az elővitorla védve van, nem kell félnünk semmit. Ha egy kis szélvihart kerekedik, akkor engedjük a viharvitorlát szabadni, de különben ezen a vizen ebben az évszakban nem sokáig tart az ilyesmi. (Folyt köv.)

... ségek ... ZÁR ... 10. I. emelet ... 6-8 óráig.

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1908 február 14-én

Nemzeti Színház

Kénytelen házasság.

Vigjáték 1 felvonásban, Utána

Ne fogadj föl soha semmit.

Vigjáték 3 felvonásban, Irta Misset, fordította Paulay.

Vanbock Mihályfi, Alirád Mészáros, Abbé Gabányi, Főnökmester Hajdu, Abdonontes Rákosi Sz.

Kezdeté 7 óraker.

III. Kir. Operaház

Zárva

Várszínház

A regényesek.

Verecs vigjáték 3 felvonásban. Irta Edmond Rostand, fordította Telekes Béla.

Bergamin Gál, Fortinott a fia Dezső, Pasquinott Bert, Staford Pethes, Klaise Latabár, Jegyző Magyar

Nepszínház-Vigopera

Czigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irta Jókai Már. Zenéjét szerette Strausz János.

Zsupán Kálmán Nagy, Arzenné Leánya Halmgyi, Mirabella Veszpréminé, Barinkay Sándor Környei, Ottokár Pázmán, Cziora Székely A., Saffi Ney Leona, Gábor diák Székely, Carnoro gróf Virág

Vígyszínház

Sámson.

Számad 4 felvonásban Irta Bernslein Henry, fordította Góth S.

Breard Jacques Góth, Anne-Marie G. Kortás, Le Gouain Jérôme Fonyvai, D'And line Honoré Szerényi, Amagnise Haraszthy, Bl herford Grace Gáza M., Flatch, útlevezető Tapolczai, D'Andeline Maximil Tanay

Uránia színház

A szerelem története.

Varieté-Színház

ezelőtti Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Február 1-től új műsor.

The Elrados kómikus nyújtó tolmások.

The Great 4 Longs akrobata csoport.

A TOLYAJ. Bohóza egy felvonásban. Irta Tábori Emil.

Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig

zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenye.

Vasár és ünnepnapokon délután fél 4 óraker délutáni előadás mérsékelt helyárrakkal.

Mezsvilt! HUNGÁRIA

Heiman J. József féle BUFFET.

Dohány-utca 56 (Akácfa-utca sarok)

Kitűnő magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó italok. Néi kiszolgálás. Separék.

Király színház

Varázskeringő

Operette 3 felvonásban. Irta Hermann és Jacobson. Fordította Mérei Adol. Zenéjét szerette Strausz Oskár.

XIII. Joahim Németh, Lothár Papir, Heléna Petráss S., Niki Ráthonyi, Gusztó Csapó, Friderika Orlov G., Franczi Ötvös G., Vendolin miniszter Szabó

Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

GRETCHEN.

Tréfa 3 felvonásban. Irta Dawis és Lipschütz, fordította Hajó Sándor.

Von der Plein gróf Loránt I., Dr. Schweigelmann Forrai R., Mosiqúé P. Tarnoki G., Boinagó Tarnay, Milli Hajós M., Tilda Harmos I., Grate Bloom Mészáros G., Francziska Kacsóh F., O fenségs Csontos, Von Stréhle Ráthonyi, Emma Németh L., Bina, polgármester Baross, Tobiasch Körmendi, Niemann Rótkay

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)

Atléta-verseny a Vanderbill serlegért.

Önfeláldozó asszony. Spanyol táncz.

A hírnök.

Baleset egy kiránduláson. Póstatokcsi megtámadása Texasban. A ravasz fiu.

A köpeniki kapitány szobra

Kezdeté fél 8 óraker.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 98-10.

Utazás egy siker körül.

Tréfa, irta Hiltal Jenő.

MICZI HERCEG

Zenéje Lohár Ferenczétől, operette 1 felvonásban. Személyek: Miczi hercege - Nyári, Jorzsabinka - Boros, Piza - Keleti Juliska, Amorante - Medgyaszay Vilma.

Szép asszony kocsija. Párisi kocsitörtenet.

Kabaret-számokatadnak elől Medgyaszay Vilma, Nyári, Keleti Juliska, Sarkadi, Vörös III, Kardos, Kökény III, Poor Lili, Boros, Bársóny.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28

Telefon 52-88

BONBONNIERE). A NAGYSIKERŰ FEBRUÁRI MŰSOR.

Minden este 9-től 12-ig: 200

keretében színekörülnek: Tingli-tangli a Cabaretben. A stájerotás. A közös konyha című színdarabok. A Vajda a modern táncot. Reklám karrikaturák. Monna Vanna Az utcaöntöző. A riportert-lány című színpadi tréfák és huszontöt új és mulatságos cabaret-szám.

Fellépnek: Nagy Endre, László Rózsi, Ferencoy Károly, Balogh Böske, Fábrián Kornélia, Szécsy Magda, Kopl Jolán Huszar, Sajó, Gabányi, Mähr, Kövály.

Jegyek: Bárd-nál Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipser-nél Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körut, 28.

FÖVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Ma és minden este:

a fényes februári műsor.

Dr. ANGELO élő porcellánjai. La NOEDIA.

FRANCO PIPER. „GÖDÖLLŐ FÉNYKORA.”

MERIAN kutyaszínháza

és a többi elsőrendű attrakció.

Az előadás kezdete este 8 óraker.

Jegyelövétel: 10-1 és 3-6 óráig.

A télikerthen reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/29 óraker.

1/410 óraker: Ma Ujdonság

„A házibarát”

Bohózat irta: Nemó. Rendező: Werner Manó.

„Kirándulás a szabadba”

(Cabaret) előadja a Follies Caprice egész személyzete.

Rendezik: Rott Sándor és Geiger J. balettmester.

Végül Was Männer fesselt? 11 óraker

Bohózat irta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.

Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.

Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggel 5 óráig zene és tánc.

Nászajándékok

jubileumra dísz tárgyak, evőeszközök, műipari cikkek

részletfizetésre

is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

művészi ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körut 29. l.em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

HETI MŰSOR.

Február	Nemzeti Színház	III. Kir. Operaház	Várszínház	Színház-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Var Színház	Uránia színház
15 Szombat	Eszményl férj	Saba királynője	Josette kisasszony a feleségem	Varazskeringő	A nagymama	császár katonái Maria	Esex gróf	-
16 Vasárnap	d. u. Mary Ann	Eliána	Az ördög	Janos vitez	Fünder szerelom	kerülő ut	-	A virágok városa A szerelem történet
	este Hazug törvény		Sámson	Varazskeringő	A nagymama	Gretchen		

Fagy-Hó-Szél

nagy ellenségei az arczbőrnek. Ez ellen a legbiztosabb és leghatásosabb óvszer a Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax.

Allandóan használva az arcz és kéz a legdurvább időjárásnak is ellentáll; a testbört puhán, tődén és tisztán megtartja.

A Rogátsy-féle MAGYAR PIPE-ROBAX eltüntettt szepit, pörsenyt, atkát mittedert patanást, májfoltot, a ráncos bőrt bársonymává, a vörös vagy napbarított bőrt fehérré teszi.

Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetetlen. Kitűnő hatással bír szemgyulladásnál, valamint forrás szájápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tűkőrsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana

Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krem K 1-

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.

Kapható minden gyógyszerárban, drogáriában és jobb fűszerüzletben. - Csak dobozban, nem kimérve

Egyedül Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, készítője Rákóczi-ut 10.

Figyeljünk a ROGÁTSY névre.

Csütörtökön 1908, február 20-án este 1/28 óraker a Royal-teremben

WEIDT LUCYE

csász. és kir. kamaraénekesnőnek egyetlen hangversenye.

Dalok: Schubert, Mendelsshon, Brahms, Grieg, Strausz Rikárd és Saxlehner Andortól. Ariák: Mozart, Massenet, Puccinitól.

Jegyek: 2-10 koronáig a «Harmónia» zeneműke. reskedesben IV. ker., Váci-u. 20. kaphatók.

Ma, pénteken 14-én este fél 8 óraker a «Vigadó» összes termeiben

Kurz Zelma

cs. és kir. kamaraénekesnő

II. (utolsó) HANGVERSENYE.

Jegyek 12, 10, 8, 6, 4 és 3 koronáért a «Harmonia» zeneműkereskedésben, (IV., Váci-u. 20.) valamint az esti pénztárnál kaphatók.

TATRA-MULATÓ

VII. KIRÁLY-UTCZA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest leelőkelőbb családi mulatója.

Ma, 1908. február hó 14-én

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard bárónó cocottalok (barakissérettel) La belle Sylvia dán soubrette.

Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával

Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Perency Kamilla női baritonista.

Pénztárnyitva 5 óraker. Kezdeté 8 óraker.

Telefon 15-10.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásviz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.

Dr. Preisz Hugó a m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásviz központi tördája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

E hirdetés rovaton minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovaton minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók...

Vadászfegyver

örökségből származó gyűjtemény, potom áron egyenként is eladó...

Vigyázzon,

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért.

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Könyveket,

regénysorozatok, egész könyvtárakat jó áron vásárolok.

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra...

Csemegezőlöt

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért...

Butor

divatos, szolid minőségben csakis készíztetés ellen tihetetlen olcsó árban eladó...

Nagyobb mezővárosban

posta és vasúti állomás helyben, a legjobb és legforgalmasabb helyen...

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is)...

Veresáfonyabelfőtt

BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.-korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm.

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni...

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, látszva minden megrendítés nélkül és önállóan is

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatta. Előfizetési ár negydedévenként minden kiadásra 8 korona...

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését...

Zongorát,

hegedűt, gordonkát, czimbalmot játszó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzettek is, leányomnak egy sextett megalakításához...

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben...

Fenyőborovicska

(Guntperus) BARTA-féle, 3 liter k 7.50, 4 liter k 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 20973

Kolozsvári

jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt...

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08.

Aczélsodrony-

ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fakkrettel 3.50 frt, vaskrettel 5.50 frt és feljebb.

Saját gyártmányú

vas- és rézbutorok

Rézagy --- --- 45.- frt Vaságy matracszal 8.50 • Gyermekágy --- 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 •

Vas- és rézbutorok

gyártmányú WEISZ LIPOT Király-utca 99 szám. TELEFON 57-01.

Építkezéseket!

Gyarak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti.

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban vesznek. Brilliansokért többet fizetnek, mint amennyiért vették.

3 szó . . .

Egyenruha Tiller Budapest.

Urasági butor

Eladok és vesznek; mahagoni bálósobákat, ebédlöket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szirma szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Sommelweiss-(Ujvilág-) utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77. Fróküzet nincsen. 26619

STENOGRAFIA

Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirrást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró- és népíró iskolában.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon hórfellek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Modern

urasági butorok

alkalmi vétel és eladás háló, ebédlő, szalón, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dús rakítás szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 2. sz. eszlelti Gyár-utca Telefon 14-09.

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia, Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényserítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálósoba 180 frt, íróasztal könyvszekrény, olajfestmények 2 frt, nagy perzsa szőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob utca és Hoiló-utca sarokházban. 26616

Villamos

világítás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

30

korona

finom szövorből divatos, férfilitény vagy felöltő méretű után remek szabás és finom kivitelben „Haza! versenyszabás” Fuda post, VII., Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

A legeőnyösebb részleltizetésre

zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepén. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használata és újak eladásra kaphatók

Lefkövits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót kért közelében.

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtt, málna, szarvokcsa, czepkebogyózt, gomba- és huskonzerveket, pastetomokat nál a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepességi. Kérjen árjegyzéket.

Nem kell

már semmiire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 27665

Zálogcédulákat

vesznek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Urasági

butorokat,

szőnyegeket,

osillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleket is) vesznek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Részhalosobák, borgarnitúrák és kárpitosiélékben. Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gáz, villamos stb.-hez. 6

Csemegealma

1000 nemes fajlama és óriás birsalma postakosárunkat 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kiltűnő birsalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilva 1.40 K. kilója. Fajboroknak hecclitörjöt 50 koronáért szállítja Szabó XII. Csongrád. 28010

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítelnek rendes és magán tanulókat, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányaitak félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátolt számban vételnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál. „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás! Vidékre minták küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterem. BUDAPEST, Andrássy-ut 56. I. em. Állandó választék a legdivatosabb angol és hollandi szövetekből.

FRIED J.

műbutorraktár, kárpitos és díszítő Bpest, V., Nádor-u. 14. Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881

Mintaraktár művészi

telű butorokból, francia és angol szövetekből: Költségvetés díjmentes.

Bőrszék ipar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2. az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszék és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítása bőrszékre olcsó árban. Legolcsóbb bőrszék és állványok.